

VESTNIK

YU ISSN 0351-6407

Murska Sobota, 20. septembra 1990 • LETO XLII • Št 36 • Cena 8 din

VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK
VESTNIK

PTUJ

Minato soboto je bil na Ptujju izbor Slovenskih krščanskih demokratov, ki se ga je po ocenah približno 100 ljudi iz Slovenije, Avstrije,

Italije in Hrvaške. Zbrane so pozdravili tudi gostje iz tujine; med njimi avstrijski poslanec dr. Erhard Busek, italijanski minister za transport dr. Carlo Bernini,

predstavniki mednarodnih krščanskih demokratov Alain de Brouwer in drugi.

Po slovesni otvoritvi tabora, odprl ga je podpredsednik Slovenskih krščanskih demokratov Franc Miklavčič, so udeleženci zaploskali Boženi Čačkovič, ki jih je pozdravila v imenu organizacijskega odbora tabora, in Vojtehu Riharju, ptujskemu županu. Na osrednjem ptujskem trgu, ki nosi ime mladinskih delovnih brigad, so se potem zvrstili nastopi ljudskih pevcev, godcev in pesalcev, prikazali pa so tudi nekaj kmečkih običajev. Udeleženci tabora so se lahko udeležili še štirih okroglih miz: Prihodnost Slovenije, Krščanstvo in kulturna dediščina, Družina in ljubezen do življenja ter Kako preživeti in ostati srečen. Sicer pa so bile hkrati še razstave domače kulinarike, lončarskih izdelkov, slikarska razstava, spored za otroke in duhovni program. Vsak je izbral, kar je hotel in dan se je kmalu prevesil v drugi, sklepni del tabora. Najprej je nastopil pevski zbor Consortium musicum iz Ljubljane, zatem pa so se vrstili pozdravi tujih gostov, domači pa so zbrane pozdravili že na začetku vseslovenskega srečanja. Osrednja točka tabora je bil govor predsednika Slovenskih krščanskih demokratov in pred-

sednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta. Dejal je, da vlada ve, kaj hoče, in da si bo z vsemi močmi prizadevala izbojevati suvereno Slovenijo. »Po svetu imamo veliko prijateljev, kar pa ni čudno, saj se v Sloveniji borimo za to, kar drugod že imajo.« Bil je navdušen nad precejšnjo udeležbo ljudi dobre volje in tujih gostov. Preden je zapustil oder, pa je še kar po mikrofону pozdravil svojega očeta, za katerega je vedel, da je na Ptujju, vendar ga ni uspel najti.

Udeleženci tabora so bili zadovoljni s prireditvijo, ki so jo organizatorji poimenovali tabor, čeprav je doba taborov že davno mimo, vendar je sedanji čas podoben tistim iz preteklosti, ko smo se Slovenci ubadali z gospodarsko krizo, iskali svojo identiteto, se umeščali v Evropo itd. Morda bodo kaj malega prispevali k uveljavitvi naše republike v svetu, posebno v Evropi, tudi shodi, kakršen je bil ptujski. Če pa že tega ne, so priložnost, da se na njih srečajo ljudje, ki »priromajo« iz raznih krajev, se povešajo in vsaj za hip pozabijo na vsakdanost, ki nikakor ni vredna zavidanja. Ptujčani so se na tabor dobro pripravili in se izognili zastoju na cestah, v trgovinah, ulicah in restavracijah. Sicer pa so taborjani nekaj malega za pod zob stlačili tudi v svoje popotne torbe, kar je še toliko bolj spominjalo na stare čase.

Priloga: str. 21-28

KMETIJSKA

PANORAMA

Vinogradništvo

Vinarstvo

Sadjarstvo

EDINOST, SREČA, SPRAVA

PRI NAS SE DAN

ZAČNE PREJ ...

Če je že bil običajno na repu, pa je svetu ob Muri vsaj njegov zemljepisni položaj zagotovil neodtujljivo prednost — pri nas se dan vsako jutro res začne nekaj trenutkov prej. Pod dežnikom medijev severovzhoda, kjer domujejo Vestnik, Nepsjag in Radio Murska Sobota s programoma v slovenskem in madžarskem jeziku, je slogan Pri nas se dan začne prej ... programska usmeritev in poslovna filozofija — biti prvi, aktualen, kakovosten, odprt, prepričljiv, navzoč, točen, dostopen in poceni.

Bralci in poslušalci so nam sodniki in razsodniki. Če jim ne bo všeč, kar pišemo, nas ne bodo več kupovali, in če jim ne bo pogodu, kar govorimo, bodo radijski gumb odvrtili do boljše postaje. Za zdaj smo zavezniki in to bi radi tudi ostali. Vestnik je doma v večini pomurskih gospodinjstev, roma po Sloveniji in Jugoslaviji, vsak teden blizu tisoč izvodov tudi k našim rojakom po svetu. Nepsjag berejo predvsem Madžari v Sloveniji, s prenovljeno zunanjo in vsebinsko podobo pa postajajo njegovi vse številnejši naročniki vojvodinski Madžari in bralci na Madžarskem. In radijska programa dnevno poslušajo več deset tisoč poslušalcev do krožnice, ki se sklepa med Dunajem, Ljubljano, Zagrebom in Budimpešto. Ob tem bi si dovolili malo samovšečnosti — tolikšne na tržišču potrjene naklonjenosti javnosti si verjetno nismo mogli umetno ustvariti, naklonjenost javnosti se da samo zaslužiti. In to ne za vse večne čase. Samo za danes, kajti že jutri se moraš v javnosti znova preverjati in potrjevati.

Ze enoumna politika je neprestano žugala medijem, močno burijo glave tudi oblasti v pluralni družbi. Recept pa je bil in je ostal kar enostaven: razsodnik naj bo predvsem tržišče, cenzor pa javnost. V hiši medijev severovzhoda se zato opredeljujemo za vsebinsko pluralno strukturirani glasili in radijska programa, za nestrankarske in avtonomne medije z odprtimi kanali za obojestranski pretok informacij — od oblasti navzdol in od državljanov k oblasti.

V ožjem trženjskem smislu so strani Vestnika in Nepsjaga ter minute obeh radijskih programov na območju največje razširjenosti in poslušalnosti dobro preizkušeni in uspešni posredniki med prodajalci in kupci. Nepogrešljiv del sodobnega trženja torej, ki svoje niče razpreda v avstrijski, madžarski in hrvaški prostor. Zlasti zanimivi znajo biti za tiste, ki jih vznemirja madžarsko tržišče. Še celo nas je presenetil podatek iz naše zadnje ankete: reklamna sporočila redno spremlja 71 odstotkov bralcev Vestnika, male oglase pa 83 odstotkov.

Prav zaradi naše tržne usmeritve smo mediji severovzhoda tudi leta 1990 med partnerji Marketing kluba na ljubljanskem razstavišču. Predstavljamo se z vsem novim!

Irma Benko

OB 15-LETNICI UNIVERZE V MARIBORU

KUČAN, TRSTENJAK, VEBER IN DRUGI

Lahko smo ponosni ali vsaj nekoliko bolj samozavestni ob dejstvu, da so/bodo levji delež k jubileju mariborske Univerze prispevali prav pomurski rojaki. Tako je bil v tork na osrednji prireditvi v Kazinski dvorani SNG Maribor slavnostni govorec Milan Kučan, oče slovenskega naroda. Za njim je zbrane nagovoril dr. Alojz Križman, rektor Univerze, nakar so podelili častni doktorat prof. dr. Antonu Trstenjaku. Jutri se bo v mestu ob Dravi začel tridnevni tretji mednarodni kolokvij dr. Franceta Vebera (ravno danes je stoletnica rojstva tega slovitega radgonskega filozofa), ki ga bodo nadaljevali v avstrijski Radgoni in v soboto sklenili v Mariboru. S tem bodo tudi zaokrožena jubilejna slavlja ob obletnici najmlajše slovenske univerze. O podrobnostih bomo še poročali.

B. Žunec

TURISTIČNA AGENCIJA

VARAŽDIN TOURS

VARAŽDIN, Iva Lolo Ribarja 3
ORGANIZIRA ZANIMIVA
POTOVANJA

V ŠPANIJO — LLORET DE MAR

- 8 dni — polni penzion
- cena: 2.450,00 din
- odhod: 19. oktobra

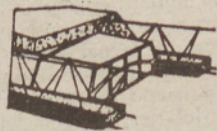
LURD

- 6 dni — polpenzion
- odhodi: 14. in 21. oktobra
- cena: 2.500,00 din

Informacije po telefonu: (042) 57 400, 57 500

Lidija Kosi

GRADITELJI POZOR!

GREDIS d.o.o.
Novo selo Rok, R. Končara 18 — Čakovec, 191 (042) 811 685, podjetje za proizvodnjo in prodajo:
● stropni nosilci
● stropna polnila
● in ostali gradbeni material
Delovni čas od 7. do 18. ure.
● zelo ugodne cene ● dobava takoj ● večje količine dostavimo na dom brezplačno

Vestnikov koledar
od 20. do 26. septembra
20. september, četrtek, Suzana
21. september, petek, Matevž
22. september, sobota, Mavricij
23. september, nedelja, Slavka
24. september, ponedeljek, Nada
25. september, torek, Zlata
26. september, sreda, Kozma — Damjan

Ob koncu tedna bo oblačno z občasnimi padavinami. Hladneje bo.

Pregovora za ta teden
Ako na Mateja sonce sije, kmalu lepa jesen zasije.
Ako je Mavricija jasno nebo, ve-truvi pozimi hudo brijo.

VREME

Sreda 26. Sept. '90

DAN

VELETRGOVINE

Potrošnik

PRESENEČENJE

PRODAJA BLAGA S POPUSTOM
V VSEH PRODAJALNAH

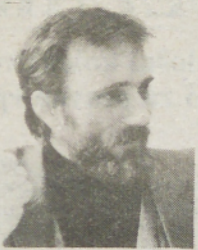
PRED **BLAGOVNICO**

od 10-14. ure Prodaja blaga po tovarniških in znižanih cenah

od 15-16. ure Promenadni koncert godbe na pihala

od 16-18. ure Degustacije in nastop zabavno glasbene skupine

ob 18. uri **VELIKA MODNA REVIIJA** jesen-zima
VLJUDNO VABLJENI!

Obalov konj in Kučanov moralni maček

Dobro, saj ima Heraklit prav, množica je resda brezglava in nima svojega mnenja, toda ima instinkti.

In nikoli ne veš, kdaj so kakšne govornice, ki jih razširja ulica, nastale iz instinktivnih vzgibov množice in kdaj jim je kdo, ki se spozna na to, kako je z ljudmi potrebno rokovati, podtaknil klevete. Da jih potem s hahljajocim laгодjem razširjajo. Toda prevečkrat se mi je že zgodilo, da sem raje poslušal vzvišeno mnenje, ki zametuje občutek množice, njen nagon in dober nos, ki takoj zavoha tudi najrahlejšo smrdenje, pa sem moral potem ugotoviti, da sem se motil in da ima ulica prav.

Po zadnjih vesteh ulice se gibljejo plače funkcionarjev občinskega izvršnega sveta tam med 30 in 40 stari milijardami.

No, odgovarjaš potem ob tej novici in si ključ v spomin sodbe o nezanesljivem in lahkovernem stanju množice, toliko pa vendarle ne morejo imeti, ko pa ima Peterle, ki je glavni slovenski minister, tile tukaj pa so samo občinski, 24 starih milijard. Mogoče pa so si spet samo komunisti, ti stari mački, vse skupaj izmislili, doda kakšen novopečen in zbegani demosevec, ki mu ne gre v glavo vse to skrivanje in neobveščenost ob novi oblasti.

Kratka zgodovina naraščanja plač soboških občinskih ministrov, kakor jo je ustvarila ulica, mediji in ti ministri sami s svojo nevednostjo, je približno takšna: tam proti koncu julija so me kot poslanca z soboški skupščini vprašali, če vem, da ima ministrica za družbene dejavnosti iz vrst zelenih 24 milijard plače. Rekel sem, da ne vem in da mislim, da nima toliko. Toda potem so mi na povsem drugem kraju in povsem drugi ljudje povedali to isto številko. Nekako v tem času je bil v Delu priobčen članek o plačah soboških novih funkcionarjev, ki je bil dovolj dvoumen in brez številk, da ni pojasnil ničesar. Gospod Obal, soboški prvi minister, je govornice še spodbudil, ko je na sestanku z ravnateljici občinskih šol, ljudmi, polnimi negotovosti in zategadelj nagnjenimi k tendencioznim interpretacijam, izjavil, da njegova in njihove plače niso pretirane. Dovolj dvoumno za brstenje trača.

Spet drugo prizorišče, toda tema še vedno ista. Najprej se nekolkol pošalim in sogovorec, ki se pridružuje nad izredno visokimi plačami bolj ali manj demosevske vlade, povem, da jih člane te vlade, to dela neodvisne od prijateljskega trepljenja po ramenih, jih osvobaja znanskih vezi in odmika od množice, tako da bodo lažje reducirali število neproduktivno zaposlenih. Odgovarjajo mi, da ni videti nič takega. Zato jim razkrijem obveščenost iz prve roke, da ima namreč omenjena ministrica za takšne primere v miznici shranjen plačilni listek, na katerem piše 14 milijard za september in potemtakem že s povišanjem.

»Eh, ta Obal pa je zares čuden,« pravi eden od navzočih, »saj da na javno mnenje izredno malo in se o njem sliši manj kot nekoč o njegovem Obalovem konju, ki smo ga poznali vsi stari Sobočani. Zakaj pa ne skliče tiškovne konference in se ne da slika s plačilnim listkom?«

Upam, da gospod Obal zemanarja javno mnenje z državniško modrostjo in da se njegov vlečni konj na področju gospodarske politike tačas napreza v pravi smeri. Tja gor proti Martinju, zaradi katerega se je zadnjič Kučanu oglašil moralni maček in je izjavil, da smo za to, da tam še ni odprt mejni prehod, »krivi pri nas«. Kdo pa drug, kakor prejšnja komunistična oblast, saj Madžarom iz čisto političnih in diplomatskih razlogov ni za zameriti, če se niso trudili pri ohranjanju naše manjšine? Ta smer je kar primerna za našo evropeizacijo, gospod Obal, češki zunanji minister Jiří Dienstbier je našemu Lončarju rekel, da potrebuje zidarjev. Pa tudi od madžarskih so naši boljši!

Kratki zakon

Čprav obljubljen za julij, je v avgustu bil sprejet »mini« zakon s prodročja zaposlovanja, predhodnik temeljnega zakona, ki naj bi ga dobili konec leta. Sprejet je bil na skupščini istočasno, ko je le-ta odobrila znižanje denarja za to področje. Zakon o kriterijih in načinu sofinanciranja uresničevanja pravic presežkov delavcev pomeni dopolnilo določilom zakona o delovnih razmerjih, ki pravi, da podjetja, ki imajo presežke delavcev, lahko koristijo tudi sredstva iz fonda zaposlovanja. V začetku je bila tudi predvidena možnost, da se sklad polni s posebno prispevno stopnjo, vendar je ostalo pri tem, da iz republiškega proračuna.

Zakon o kriterijih torej opredeljuje pravice in kriterije za pridobitev denarja iz tega sklada.

Organizacija ali delodajalec, ki bo prevzel delavce, ki so presežek v drugi ter jih bo dal prekvalificirati, bo imel pravico zahtevati povračilo za polovico stroškov izobraževanja. Tista organizacija ali delodajalec, ki pa ima presežke, pa lahko uveljavi pravico z zakonom določenega najnižjega zneska nadomestila osebnega dohodka za čas čakanja na delo — najdlje za pol leta, do polovice zneska dokupa zavarovalne dobe za tri leta in prav tako polovico zneska odpravnine, izračunane na podlagi določenega zjamčenega osebnega dohodka (sedaj je to 2830 dinarjev). Vse to lahko dobijo odobreno samo za delavce, ki so bili pri njih zaposleni najmanj dve leti.

Podjetja morajo za pridobitev navedenega denarja izpolnjevati pogoje, in sicer: imeti morajo razvojni in sanacijski program, program reševanja presežnih delavcev, ter imajo denar za potrebno polovico.

Vloge morajo podjetja pošiljati na Republiški zavod za zaposlovanje.

mh

V PRIMEŽU RESNICE O SEBI

Strankarski pluralizem je tudi Zvezo borcev prisilil, da se je začela drugače organizirati in defovati. Problemi so različni; odvisni pač od tega, v kakšnem okolju deluje posamezna organizacija, koliko članov ima, kakšno je njihovo zdravje in še od marsičesa. Borčevska organizacija v Pomurju bo delovala tako, kot so se dogovorili na republiški ravni. Tako je možno razbrati iz pogovora z mnogimi borci, predvsem pa z vodilnimi funkcionarji, ki na noben način ne nameravajo odstopiti od začrtane poti. Tako so si nalili čistega vina o tem, čigava je pravzaprav OF. Kot radi pravijo: dokler smo imeli SZDL kot frontno organizacijo, je bila ta dedič Osvobodilne fronte, odkar pa je postala stranka, se mi zavedamo svojih korenin. Zato menijo, da je Zveza borcev, ki je bila že leta 1941 nadstrankarska, edini naslednik OF. Pri tem se dobro zavedajo, da so se na letošnjih volitvah ljudje odločili tako, kot so se. Zatorej se tudi

vsak član borčevske organizacije lahko odloči za stranko po svojih političnih prepričanjih.

Pomurski borci so prepričani, da bomo sedanjo krizo lahko rešili le na gospodarskem področju in nikjer drugje. Iz krize bomo prišli, če bomo rešili gospodarstvo, če bodo našli primerno zaposlitev vsi mladi, ki prihajajo iz šol — radi pravijo. Tudi oni so razočarani nad anarhijo, ki se je v praksi razbohotila v preteklosti. Tega zdaj ni več in prehod na normalno gospodarjenje bo težak in boleč, vendar si brez tega ne moremo obetati sprememb. Zavedajo se tudi, da bo politični položaj dober samo tedaj, če bo dober gospodarski položaj. Tako kot vsi člani Zveze borcev, so tudi vsi borci iz Pomurja, ki so umsko in telesno sposobni, pripravljeni v sedanjih organizacijah pomagati pri urejanju razmer v gospodarstvu. Glede vodenja v občinah in republikah pa menijo, da je treba vedno iskati najboljše rešitve. Zato so proti vsem »razprtijam in gregarijam« ter revanšizmu.

Tudi glede odnosov naše republike z drugimi deli države menijo, da smo tam, kjer smo bili leta 1941. Vsi so za to, da ima vsaka republika svoje suverene pravice v okviru Jugoslavije. Tako nihče

ne bo mogel več govoriti, da bo če nekdo drug razbijati Jugoslavijo. Prepričani so, da jo nihče razbijati, ampak žel, da bi v njej samo red. Potegom bodo za suverenost posameznih republik, saj vidijo, da je deracija najbolj primeren Zavedajo pa se, da danes naločitve med federacijo in deracijo, zato ni pomembno, ki je zapisano, ampak kakšni so odnosi znotraj neke skupnosti. Ob takšnih stališčih postajajo borci za delovanje na političnem področju pa ne zanemarijo tudi socialnih problemov.

Precej pozornosti namenijo stanovskemu bistvu Zveze borcev. Skoraj vsi imajo rešeno stanovanjsko vprašanje, zato bomo hova poglavitna naloga, da bi bolj poskrbijo za tiste člane, ki so bolni in telesno umazani, skušali jim bodo pomagati na vse možne načine. Nekateri so po domovih, drugi po bolnišnicah, nekateri spet doma. Imajo posebne komisije, ki za vsoto let bijo tudi referenti na občinah, predvsem za priznavalnino. Po njihovem mnenju je to v sedanjih razmerah dokaj dobro urejeno. Upajo, da jim bo nova obnova ravno tako stala ob strani kot prejšnja.

Milan Jesti

Pred novo naložbo

V občini Ljutomer že dalj časa ugotavljajo, da je naložbena dejavnost v upadanju. Samo letos je bilo v gospodarstvu le za 17,5 milijona dinarjev naložb v gospodarstvu in negospodarstvu. To je sicer kar za 728 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju, vendar pa si upošteva inflacijo in druge dejavnike, kaj lahko izračunamo, da naložb ni kaj prida. Mogoče se bo ta slika spremenila, saj v Isisu (Krško podjetje v Ljutomeru) nameravajo še letos začeti s pomembno naložbo, o kateri nam je direktor Anton Kapun povedal:

»V Ljutomeru smo s Krko že pred leti načrtovali novo naložbo. Nekaj časa smo računali, da bi lahko proizvodnjo praškastih veterinarskih zdravil prenesli v prostore Agroploda, vendar pa takrat iz te kombinacije ni bilo nič. Ideja je nekaj časa mirovala, dokler je lani in letos nismo ponovno obudili. Sedaj je tako da leč, da je finančna konstrukcija naložbe skoraj končana in že letos bomo verjetno začeli graditi.«

Zakaj ravno v Ljutomeru? Izdelava praškastih veterinarskih zdravil je bila v okviru Krke, tovarne zdravil, razdrobljena na tri ali štiri proizvodne enote, ena od njih je bila tudi v Ljutomeru. Dobri rezultati našega desetletnega dela so tudi vplivali na odločitev in tako so v Novem mestu sklenili, da bodo praška veterinarska zdravila izdelovali na enem mestu — to je v Ljutomeru.«

Kako pa je z denarjem? »Imeli smo (skupaj s Krko) finančno konstrukcijo že praktično sklenjeno, vendar pa so nekateri viri zaradi novih razmer in politike izpadli. Gre za sklad za manj razvite in za razvojni sklad. Iz teh dveh virov naj bi dobili 50

odstotkov vsega denarja za naložbo, ki znaša skupaj 65 milijonov dinarjev. Isis, Krka, banka

in republiški sekretariat za industrijo in plan skušamo najti nadomestne vire za novo naložbo.«

Nova naložba bi poleg racionalizacije proizvodnje pomenila za občino Ljutomer nekaj več?

»Vsekakor. Glede na to, da gre za zahtevno tehnologijo, bi potrebovali tudi strokovnjake,

tako da bi, ko bo tovarna zgrajena, na novo zaposlili okoli 30 delavcev, predvsem z višjo in visoko izobrazbo.«

Rezultati gospodarjenja v Isisu potrjujejo upravičenost odločitve za gradnjo v Ljutomeru?

»Ne samo rezultati, ki jih dosegamo. Krka se je odločila, da bo razvijala le tri centre. Poleg tistega v Novem mestu je Ljutomer drugi. Ne samo zaradi že obstoječe infrastrukture, pač pa verjetno tudi zaradi dela, ki smo ga pokazali v minulih desetih letih. Naša proizvodnja je takšna, da z lahkoto prodamo 50 odstotkov v tujino. Čeprav nekateri izvozniki tamajo nad neugodnim tečajem dinarja (no, tudi mi nismo najbolj zadovoljni z njim), pa se lahko pohvalimo, da dosežemo v tujini zelo dobro ceno za zdravila, ki je višja od tiste doma. Vse to pa potem utemeljuje novo naložbo v Ljutomeru.«

Dušan Loparnik

ABC POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobota, r.o.

TOZD SADJARSTVO IN VINOGRADNIŠTVO

ABC POMURKA — KZ PANONKA obvešča, da bo tudi letos prodajala jabolka, krompir, zelje in druge kmetijske pridelke. Prodaja bo v hladilnici Puconci:

— v soboto, 22. 9. 1990 od 8. do 13. ure,
— od 24. 9. do vključno 28. 9. 1990 od 10. do 15. ure,
— naprej pa vsako soboto od 8. do 12. ure (vključno do meseca maja 1991).

Cene so konkurenčne, zato izkoristite priložnost nakupa po grosističnih cenah.

Kam po znanje? Na

DELAVSKE UNIVERZE POMURJA

sestavljamo skupine v tečajih

angleščine in nemščine za otroke in mladino avtošolo in tečaj CPP (v G. Radgoni)

zbiramo prijave za različne vrste izobraževanja:

tuji jeziki za mladino in odrasle

pri nas se lahko prijavite tudi za verificirane izpite aktivnega znanja nemščine in angleščine ter izpite iz nemščine ICC (mednarodni certifikat)

viličaristi

kurjači, kompresoristi

pripravljamo izobraževanje za:

prevoz nevarnih snovi
strojnike gradbene mehanizacije
računalništvo

vpisujemo v:

osnovno šolo za odrasle

ekonomsko-poslovno fakulteto — 29. 9. — od 9. do 12.

pedagoško fakulteto — vzgojitelj predšolskih otrok — 3. 10. — ob 14. uri

DELAVSKA UNIVERZA G. Radgona 74 054

DELAVSKA UNIVERZA Lendava 75 026

DELAVSKA UNIVERZA Ljutomer 81 758

DELAVSKA UNIVERZA M. Sobota 21 137

KOMPAS

● POČITNICE domovina

BOL — zasebni apartmaji — posebna ponudba Kompasov športni klub — BOL — od 17. do 21. oktobra (tenis, jadranje, deskanje)
ROVINJ — vile Rubin — že za 1800 dinarjev
V pripravi: MALI LOŠINJ — hotel Aurora — v oktobra, 7 pp 1.400 dinarjev. Prevoz iz Murske Sobotne 400 dinarjev.

● POČITNICE tujina

Kolesarjenje z gorskimi kolesi — KRETA — 5 dni — 30. sept.
Posebna ponudba:
KRETA — 4 dni — 5. okt.
TUNIS — 4 dni — 28. okt.
KANARSKI OTOKI — GRAN CANARIA — 10 dni — 16. okt.

● POTOVANJA V TUJINO

GRČIJA — 4 ali 5 dni — 4., 7., 11. okt., 1650—3790 dinarjev.
BARCELONA — 4 ali 5 dni — 12., 17. okt., 3700 dinarjev.
LIZBONA — 4 dni — 19. okt., 1. nov., 3400 dinarjev.
PARIZ — 4 dni — 25. okt., 11. nov., 4460 dinarjev.
PARIZ — 5 dni — 31. okt., 28. nov., 22. dec., 4390 dinarjev.

MADRID — 4 dni., 4.200 dinarjev.
NIZOZEMSKA — 5 dni, avtobus., 2.700 dinarjev.
NIZOZEMSKA — 4 dni, letalo, 4.500 dinarjev.
CARIGRAD — 5 dni., 3.450 dinarjev.
MOSKVA, LENINGRAD, 8 dni, 5.495 dinarjev.
EGIPT, 6 dni, 4.980 dinarjev.
LONDON, 5 dni, 4.065 dinarjev.
CIPER, 5 dni, 4.550 dinarjev.
ŽE V OKTOBRU BOGAT KATALOG: KOMPAS SMLČANJE 90/91 UGODNI PLAČILNI POGOJI!
● obročno odplačevanje oz. kredit (3 oz. 6 obrokov)
● ZAGOTOVLJEN PREVOZ OB ODHODU IZ GORNJE RADGONE IN MURSKÉ SOBOTE PRI PRIJAVI VI 6 OSEB
● INFORMACIJE IN PODROBNI PROGRAMI: KOMPAS GOR. RADGONA tel. 74 741 vsak dan 74 265 NON STOP
MURSKA SOBOTA, tel. 21 312, 22 332

Novo v Veliki Polani!

Trgovina na drobno Marjan Kocet
Velika Polana 120

CENE KONKURENČNE!

● v zalogi vse za vaše gospodinjstvo

Obiščite nas in se prepričajte v naše konkurenčne cene in pestro ponudbo!

Odprto od 7. do 19. ure, ob sobotah od 7. do 15. in ob nedeljah od 8. do 12. ure

VEČ SVETLOBE OD BRLIVKE?!

...bodo redni in popoldanski obrtniki topli — Kje so naši — Uspešne in d. o. o. z izgubo — Ali v obrtnih zadrugah škripa? Proč od strelnega zidu —

Statistika ugotavlja tri razvojna obdobja slovenske obrti. V letih 1975-80 nenormalno hitro poročevanje števila obratovalnic, nato — v letih 1980-85 — je bilo obdobje nazadovanja, v zadnjem obdobju (1985-90) pa je slovenska obrt ponovno zadihala

zerve za redno dejavnost, zato bi že bil čas, ko bi pritisnili še v podjetjih in »popoldance« postavili pred dilemo: zaposlitev ali zasebni biznis. Že nekolikokrat je bilo ugotovljeno in povedano, da reden delavec (ki lahko popoldne počiva ali gre na lov)

je potreben »prijateljsko pričevanje«. Zgodilo se je že, da je nekaj takih na katere so pritisnili, odpovedalo popoldansko obrt, pri tem pa so izjavljali: Le zakaj pa naj bi jaz delal, medtem ko sodelavci počivajo?!

Dokaz, da so si redni in popoldanski obrtniki na trnih (v lendavski občini celo kritizirajo frizerke, ki ordinirajo popoldne, ker niso zmogle dajatev od redne obrti!), je tudi skupščinska razprava. Sredi leta so v skupščini Republike Slovenije razpravljali o pobudi, da bi obrtnikom in kmetom (tudi kmet je neke vrste obrtnik — samostojni podjetnik!) odpravili plačevanje posebnega republiškega prometnega davka od reprodukcijskega materiala in kupljenih osnovnih sredstev, vendar pa se to ni zgodilo, ker sta zbor občin in družbenopolitični zbor menila, da naj imajo enak status z rednimi tudi popoldanski obrtniki in »polkmetje«; v zboru združenega dela, kjer pa imajo močan vpliv redni obrtniki, so menili, naj oprostitev velja le zanje (redne obrtnike in kmete). Poskus razmejitve med tistimi, ki od obrti in kmetovanja živijo, in onimi, ki si z dodatnim delom in zaslužkom samo lajšajo (?) življenje, ni uspel. Bo kdaj naslednjic?

ne dela osem ur, ampak šest ali še manj; le koliko časa potem dela tisti, ki misli na, ali med rednim delovnim časom celo dela, dodatni zaslužek. Če bi jih več odšlo med redne obrtnike, potem bi utegnili biti produktivnost podjetij večja (manj delavcev, rezultat dela pa enak ali celo boljši). Če pa bi hoteli ohraniti število zaposlenih, pa bi lahko sprejeli koga s seznama čakalcev zaposlitve, ki jih je v Sloveniji že nekaj deset tisoč, v naši pomurski pokrajini pa jih je krepko čez pet tisoč. Dodamo naj, da so popoldanci trn v peti tudi rednim obrtnikom, saj (popoldanci) ne plačujejo prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, zato so njihove storitve praviloma cenejše. Če pa smo odkriti, potem pa ne smemo zamolčati: v določenih obrtnih dejavnostih pa so popoldanci nujno »zlo«, saj ni rednih obrtnikov (kovaštvo, čevljarstvo...). Seveda pa administrativno usmerjanje občanov, ki so zaposleni, popoldne pa uradno opravljajo še obrt, ne bi rodilo uspeha, ampak

ponudbi in prikazu izdelkov za industrijo. Opazili tudi nismo opozoril (ob izdelkih seveda): Nadomestilo uvoza!, ki so se sicer bohotili na lanskem sejmu. Na letošnjem se niso posebej predstavile pomurske obrtne zadruge, Prlekija Ljutomer, Dolinka Beltinci, 14. oktober Gornja Radgona, ampak le obrtna zadruga Lindau iz Lendave, soboška obrtna zadruga pa je poiskala zatočišče na razstavnem prostoru soboškega obrtnega združenja. Posebne razstavne prostore so imeli obrtniki oziroma podjetniki: Lovrenčič, Kelemen, Pavlinjek in še nekateri. Seveda se postavlja vprašanje, zakaj slika udeležba Pomurcev in zakaj manj pestra ponudba drugih zasebnih (nepomurskih) gospodarstvenikov. Da ne bi pisali odgovora na pamet, smo poklicali obrtno zadrugo 14. oktober v Gornjo Radgono in zvedeli, da so razstavljali na kmetijskem sejmu v G. Radgoni in da ni bilo denarja, da bi v krajšem predsedku šli še na sejem v Celje. V drugih zadrugah nismo povpraševali. Je pa res, da obrtne zadruge več niso to, kar so bile nekoč. Mislimo na obdobje, ko so obr-

Še ena koristna posledica obiska predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta v Avstriji: tam so že pripravili vse potrebno za poglobitev sodelovanja obrtnikov in zasebnih gospodarstvenikov Slovenije in Avstrije. Med projekti so tudi bančni aranžmaji. Največja ovira pa so začel (jugo)slovenski bančni predpisi in neugodna bančna obrestna mera. Pri nas je 40 ali celo več odstotkov, avstrijske banke pa zahtevajo od 8 do 9 odstotkov. To je ovira, ki so jo med drugim ugotovili predstavniki slovenskega in štajerskega (Avstrija) obrtnega združenja, ki so se sešli med sejmom obrti v Celju.

skov na računih, za to pa niso dajale dovolj. Vsekakor pa ne tiste, kjer si je obrtnik sam poiskal material, naredil izdelek in sam našel kupca, pozneje pa celo mledoval, naj ja plača čim prej račun, ki ga je poslala (samo to!) zadruga. So pa tudi svetlejši zgledi: nekatere zadruge so poskrbele za delo, ga vodile, nadzorovale, pritegnile obrtnike člane... So še zgledi, ko obrtniki (zdaj podjetniki) zadruzi niso obrnili hrbita, ampak sodelujejo še naprej. Ne glede na tudi dobre strani dosedanjih zadrug pa moramo vendarle ugotoviti, da je prejšnja organizacija preživela in se poja-

rednih obrtnikov. Teh bo tudi več, ker bo marsikdo, ki bo ostal v tovarni brez dela, vzel obrtno dovoljenje in začel na svoje. Tudi zasebna podjetja, tako imenovane družbe z omejeno odgovornostjo, rastejo kot gobe po dežju (oh, kako izlajnana prispevoda!) in menda ni več daleč čas, ko bo samo v Sloveniji 10.000 registriranih d. o. o. Četudi to številko za nekoliko zmanjšamo, saj vse firme ne bodo zaživele, nekaj jih bo še propadlo (že zdaj slišimo o d. o. o. izgubarjih!), pa jih bo še vedno kar precej. Ljudje pač ne bodo mirovali in marsikomu tudi ne bo preostalo drugega, kot da se bo sam podvzval, si poiskal delo, ko pa mu ga direktorji »državnih« podjetij ne omogočajo. Vse to gibanje, snovanje, tuhtanje, iskanje, primerjanje... in (žal) tudi postavljanje pred zid (druge izbire ni) bo(d) nova ustvarjalnost in — posledično — kanček upanja, da bomo le izplavali iz gospodarske krize. Marsikje v svetu sta obrt in drobno gospodarstvo (firme, kjer ni serijske izdelave in imajo do 200 zaposlenih) gonilna sila napredka in blagostanja. Spodbudno je, da banke vse raje razvezujejo mošnjičke, pa tako tudi Ljubljanska banka, Pomurska banka, d. d., M. Sobota, kjer je možno dobiti posojila tako za obratna sredstva za tekoče poslovanje kot denar za naložbe. Letna obrestna mera je ta čas 35 oziroma 37 odstotkov, denarja za te namene pa ne primanjkuje. Še v ugodnejšem položaju so d. o. o., ki so izenačene z družbenimi podjetji.

Po novem zasebni trgovci — in teh je iz dneva v dan več — ne bodo več obrtniki, ampak bodo po vzoru zahodnih držav dobili položaj trgovcev (poseben status). Na celjskem sejmu so trgovci na svojem posvetu govorili o organiziranosti poslovanja, ki bo doživela temeljite spremembe. Zdaj poslujejo po določilih obrtnega zakona in njegovih izvedbenih predpisov (poslovne knjige in podobno), s 1. januarjem prihodnjega leta pa naj bi vodili posebno trgovske knjige, ki bodo omogočale popoln nadzor nad blagovnim prometom. Bolj naj bi se uveljavili tudi dobri poslovni običaji, ki seveda ne dovoljujejo neljalne konkurence.

tniki ustanavljali zadruge in drveli vanje, ker so lahko prek njih dobivali surovine in bili oproščeni plačila prometnega davka. Bile so še druge prednosti. Zdaj — desetletje ali več pozneje — pa je nekoliko drugače: mnogi obrtniki so ustanovili zasebna podjetja in tako spremenili svoj status. Poslej lahko ugodnost, do katere so bili prej upravičeni ob sodelovanju z zadrugo, uveljavijo sami. So tudi taki, ki so z računico dognali, da so zadruge sicer pomagale, so pa bile tudi požrešne in jemale visoke odstotke od zne-

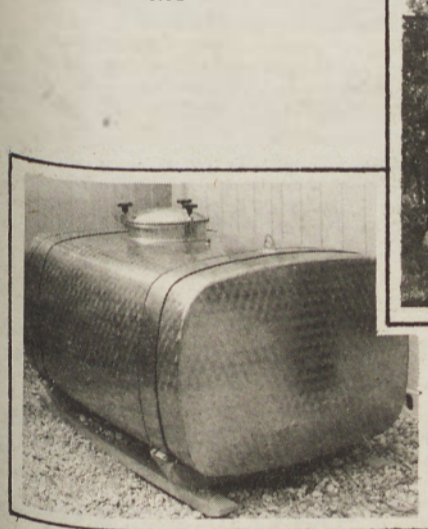
vlja nova oblika združništva, ki sta jo utemeljila zakon o podjetjih in zakon o zadrugah. Pri teh bomo poznali zadrugo lastnino. Bolj razumljivo povedano: lastnino, ki bo last zadržnikov. Ker nismo napovedovali prihodnosti, ne kanimo napovedovati razvoja. Zasebna pobuda pa je vse bolj na pohodu! V uvodnem delu smo zapisali, da je bilo lani (ob koncu leta) 32.076 rednih obrtnikov in 31.037 popoldancev. Če se bo število zadnjih zmanjšalo, se bo gotovo povečalo število

posojila za obratna sredstva za zdaj največkrat jenilejšo zasebni trgovci (tudi do 200.000 dinarjev).
ŠTEFAN SOBOČAN

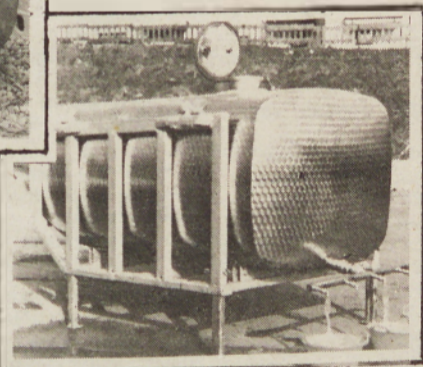
trimo

Industrijske montažne objekte 68210 Trebnje Jugoslavija telefon 068/44 321 — telefaks 068/44 569

posoda za vino

prevozna posoda

samonakladalna posoda

Trimo Trebnje izdeluje posode iz nerjavnega jekla za shranjevanje in transport vina, mleka, vode in ostalih prehranskih tekočin.

PRIPOROČAMO SE ZA SODELOVANJE!

Radijski in televizijski servis Marjan Zemljič v Ljutomeru

Še sanja o aparatih

Razvojna pot Marjana Zemljiča, rojenega v Bučkovcih, ki ima rtv servis v Ljutomeru, je (bila) podobna hoji marsikaterega drugega obrtnika. Morda je razlika le v tem, da so nekateri hitro zadovoljni z doseženim, on pa hoče vedno nekaj novega. Hoče biti korak pred konkurenco! Naši bralci se bodo morda spomnili, da je prvi v Pomurju prek oglasov ponujal vgradnjo daljinskih upravljalcev za televizijske sprejemnike, ki so se jim pokvarili, mehanični kanalniki, ali pa tistim ljubiteljem malega ekrana, ki bi radi izbirali program (kanal), ne da bi morali s kavča. Potem je tudi v naše kraje pljusnil val satelitske televizije. Marjan je bil, če že ne prvi, pa vsekakor med prvimi, ki so montirali satelitske antene za neposredni sprejem s satelita astra.

»Nočem se hvaliti. Rad bi tudi pojasnil, da gre v obeh primerih za montaže naprav, ki so jih izdelali drugod. Moj cilj pa je, da bi tudi sam kaj razvil. Zamislil mi ne manjka, nimam pa denarja, da bi jih uresničil. V svoji obratovalnici bi s svojima pomočnikoma rad izdeloval posamezne elektronske sklope. V ta namen bom potreboval večja finančna sredstva, doslej pa še nisem pogruntal kako bi prišel do njih, da me ne bi to preveč obremenjevalo. Morda pa se tudi potrudil nisem dovolj, ker sem zaposlen v radijskem in televizijskem servisu. Tu zdaj popravljamo vse vrste televizorjev, vanje vgrajujemo tudi nove ali obnovljene ekrane, zdaj pa je tudi vse več popravil videorekorderjev. Montirali

smo tudi že veliko anten in sprejemnikov za neposredni sprejem programov, ki jih oddaja satelit. Trenutno to stane 8400 dinarjev.«

uradni naziv, dejansko pa je vse bolj elektronik, tesno sodeluje z mojstrom tudi zdaj, saj od njega vozi obnovljene ekrane in drugo.

Tako je pripovedoval Marjan, s katerim smo se pogovarjali v njegov pisarni-celici, saj menda ne meri več kot dva kvadratna metra. Prostor, kjer sprejema aparate in kjer jih popravljajo, sta seveda večja, idealna pa nista. Treba je vedeti, da so fantje v nekdanjih ljutomerskih zaporih. Je pa vendarle priložnost: v samem mesnem središču.

Marjan Zemljič se je poklica (iz)učil pri znanem lenarskem mojstru Jožetu Žižku, ki je takoj za Gorenjem še sam začel zamenjati iztrošeno elektroniko na televizijskih ekranih z »varjenjem« povsem novih elektronk. Ljutomerski rtv mehanik, kot je njegov

Dokaz, da je Marjan bolj doma v elektroniki, kot pa v samem biznisu, je tudi v tem, da smo med pogovorjanjem zahajali predvsem na to področje in zato tudi njegov nasvet: če že kupujemo drage aparate s področja zabavne elektronike, potem rajši dajmo kak dinar (se ve, da je to nov tisočak) več, saj za domača (zlasti Gorenjeve) izdelke ni težav z nadomestnimi deli, enako ne za zahodne, se pa pravilo lahko zavleče, če se pokvari bližnje ali daljnovzhodni televizor, videorekorder... Zapisali smo »zavleče«, to pa seveda ne pomeni, da v tej obratovalnici tudi tega ne bi popravili.

Š. Sobočan

Stroji za spravilo koruze iz Sipovega proizvodnega programa

Težišče Sipovega proizvodnega programa na področju spravila koruze slo- ni na strojih za žetev koruze in pripravo koruzne rezanice, tako imenovanih si- lokombajnov, ter na strojih za obiranje koruznih storžev. Proizvodnja traktor- skih silokombajnov praznuje letos že kar lep jubilej, saj jih proizvajamo že pol- nih petnajst let. Glede na večletne izkušnje, ki jih imamo pri izdelavi teh strojev ter glede na razvoj tehnoloških postopkov pri spravilu koruze za silažo in pri sa- mem siliranju, sledimo poleg tega tudi ves čas željam in potrebam uporabnikov teh strojev.

Trenutno izdelujemo v SIP-u dva tipa priključnih silokombajnov, in sicer SK 80 S in VIHAR 40. Prvi stroj je v bistvu že dolgo uveljavljeni stroj za pripra- vo silazne rezanice, kateremu smo dodali nekaj tehničnih izboljšav. Ta je kolu- taste izvedbe z 12 rezalnimi noži, izdelan robustno in ima serijsko ugrajeno podporno kolo. Njegov mlajši naslednik je VIHAR 40, ki pa je bobnaste izved- be. Pri njem lahko z zamenjavo verižnikov spreminjamo dolžino rezanice, ki je izredno kakovostna. Ta stroj je zelo lahke konstrukcije, zato podporno kolo ni potrebno. Na željo kupcev lahko po posebnem naročilu dobavimo podporno kolo, katerega je možno montirati z manjšo dograditvijo tudi na že obstoječe stroje. V oba stroja lahko ugradimo drobnilno ploščo, ki že bolj zrelo koruzno zr- nje še dodatno zdrobi. Oba stroja imata ugrajena pomični brus, tako da je mož- no brušenje rezalnika tudi na njivi. Obrabljene izmetalne cevi je izvedeno z enostransko delujočim hidravličnim valjem, nagibanje lopute pa z bovdenom. Oboje usmerjamo iz kabine traktorja. Za lažji transport in skladiščenje silokom- bajna je možno pri obeh strojih cev preklopiti navzdol. Za delo s traktorji, ki imajo pomanjkljivo hidravliko (npr. IMT 560), nudimo kot dodatno opremo elemente za daljinsko vodenje izmetalne cevi z vlečno potisnim bovdenom. Oba silokombajna potrebujeta pri delu razmeroma malo pogonske moči, ki pa je od- visna predvsem od nabrušenosti nožev ter nastavitve in vzdrževanja vseh osta- lih elementov v rezalnem sklopu.

Druga skupina strojev, ki jih proizva- ja SIP za spravilo koruze, so obiralni- ki koruznih storžev. Tudi ti stroji se že dolgo uveljavljajo po vsej naši državi. Kot novost prihaja letošnjo jesen na tržišče enovrstni obiralnik TORNADO 40, ki je izredno lahke konstrukcije in zelo okreten. Izboljšave na tem kombajnu so s pomočjo hidravlike razstavljivo trgalno ustje, manj mazalnih mest in do osta- lih lažji dostop brez uporabe orodja, enostavno in hitro prilagajanje ličkalnika velikosti in zrelosti koruznih storžev, hitra postavitve obiralnika v delovni oziroma transportni položaj in široke gume. S temi in še z nekaterimi drugimi kon- strukcijskimi izboljšavami ima TORNADO-40 tudi večjo zmogljivost.

Za vse SIP-ove stroje za spravilo koruze velja, da delajo glede na tehnično izvedbo zanesljivo, tako v različnih sortah hibridov, kot tudi pri različni stopnji zrelosti koruze.

Setev ozimnih žit

Pridelkov, ki smo jih dosegli v pretekli pridelovalni sezoni, ne mo- remo in ne smemo pričakovati v prihodnjih nekaj letih. Možnostim, ki nam jih je podala narava, moramo dodati še delež človeka-pridelovalca, da dosežemo zeleni pridelek in poplačamo vložen trud.

Da bi dosegli gospodarnost pridelovanja in zagotovili obstoj pride- lovalcev, svetujemo ukrepe, ki so najnujnejši. Dosledna izvedba svetova- nih ukrepov je tudi prvi pogoj za ohranjanje zdravega človekovega oko- lja.

Prilava tal

Na pridelek ozimnih žit v veli- ki meri vpliva pravočasna in ka- kovostna obdelava tal, zato je potrebno njivo preorati vsaj 7-10 dni pred setvijo, da se brazda sklene, sesede. Rastlinski ostanki se morajo zaorati pred globino setve, da se pri dopolnil- ni-predsetveni obdelavi tal ne spravljajo na površje. Oranje ni potrebno na nezapleveljenih po- vršinah (krompirišča) in tam, kjer ni organskih ostankov, kajti danes je že možno s kombinacijo novih orodij pripraviti tla za set- vez brez oranja. Obvezna pa je predsetvena priprava zemljišča, s katero se zravna površina njive in pripravi setvišče.

V ta namen se uporabijo pred- setveniki z letvastimi valji na laž- jih tleh in z zvezdastimi valji na težjih tleh. Predsetvenik se nara- vna tako, da sloni na valjih, noge pa naj segajo 5-8 cm globoko.

Dobro pripomoček pri tem so orodja z gnanimi delovnimi or- gani, ki so izdelani tako, da manj kvarijo fizikalne lastnosti tal (fre- ze, rotobrane).

Gnojenje

Pri prehrani ozimnih žit oziro- ma doziranju hranil v jeseni je najpomembnejša količina hranil. Na kakšen način in v kakšni obliki ipd. je tudi pomembno, vendar podrejeno osnovni trditvi glede količine hranil.

Za ozimna žita se priporoča gnojenje z vso količino fosforja in kalija ob pripravi zemlje za se- teve. Količina mineralnih gnojil je odvisna od založenosti tal s hra- nili in pričakovanega pridelka, zato bi bilo potrebno opraviti os- novno gnojenje na podlagi kemi- čne analize tal. Za vse tiste pride- lovalce, ki gnojijo po občutku, ne da bi vedeli, koliko je v zemlji fosforja in kalija, lahko priporo- čamo le gnojenje po splošnih normativih, glede na potrebe ozimni žit po hranilih, in sicer 80-120 kg/ha fosforja in prav toliko kalija ter 120-180 kg/ha dušika. Pri tem seveda upoštevamo rezerve dušika iz organskih gnojil v prejšnjem letu. Za jesen- ski razvoj posevkov in za dobro prezimitev zadostuje predsetve- no gnojenje z 20-40 kg/ha duši- ka, pri zaoravanju koruznice se odmerek dušika nekoliko pove- ča, pretežni del dušika pa potre- bujejo žita ob koncu ime in ob kolenčenju, zato je zelo pomem- bno dognovanje. Optimal- na preskrba ozimni s fosforjem

in kalijem poveča odpornost proti nizkim temperaturam in vpliva na boljši izkoristek duši- ka. Ob nakupu mineralnih gnojil je potrebno paziti, da so zado- štene potrebe po fosforju.

Primerne so NPK gnojila z razmerji 8:26:26 (450 kg/ha), 9:18:18 (600 kg/ha), če teh gnojil z navedenimi razmerji ni možno dobiti, se lahko uporabijo NPK gnojila s povečano vsebnostjo kalija, ki so sicer namenjena za gnojenje drugih poljščin, to so npr. NPK 7:20:30 (450 kg/ha) in NPK 8:16:24 (600 kg/ha).

V prehrani rastlin ima po- membno vlogo tudi kalcij, pom- njakanje vpliva na slabo rast koreninskega sistema, zmanjša se mikrobiološka aktivnost v tleh.

Pretežni del kmetijskih zemlji- šč v Pomurju je kisle reakcije, poleg tega pa se uporabljajo še fiziološko kisla gnojila. Zato bi moralo biti apnenje obvezan agrotehniški ukrep v kolobarje- nju, kajti na kislilnih tleh ni možno doseči visokih pridelkov. Meto- de za ugotavljanje kislosti tal so hitre in preproste, analizo talnih vzorcev opravlja kemični labora- torij ŽVZ za Pomurje v M. Soboti (v prihodnje tudi analizo tal o vsebnosti hranil). Poznavanje kemičnih lastnosti tal in plodnosti zemljišča je osnova za ekonom- sko določanje gnojenja in ekono- mičnosti pridelovanja ozimnih žit.

Sortni izbor

smo posredovali bralcem Vest- nika v eni od prejšnjih števil. Ker smo pred setvijo ozimnih žit, posredujemo poleg drugih pri- sprejkov tudi lastnosti posamez- nih vrst in sort, ki pomembno vplivajo na setvene norme. (glej tabelo)

Kakovostni razred	Višina slame	Ranost	Občutljivost	Setev štev. zrn/m ²
OZIMNA PŠENICA				
marija I-B	sr. nizka	sr. pozna	pep. plesen	600-700
pitoma I-B	sr. nizka	sr. pozna	pozna setev	400-500
balkan I-A	sr. visoka	sr. zgodnja	pep. plesen	450-500
jugoslavija I-B	visoka	sr. pozna	pep. plesen, fuzarij	500-550
zvezda I-B	sr. visoka	sr. pozna	pep. plesen	600-650
džerdanka II-A	sr. nizka	sr. pozna	rjavjenje plev	650-700
dukat II-B	nizka	pozna	rjavjenje plev	700-750
ana I-A	nizka	sr. zgodnja	rjavjenje plev	600-650
JEČMEN				
robur	sr. nizki	sr. zgodnji	pep. plesen, listna pegavost	450-480
sladoran	sr. visoki	sr. pozni	-	500-550
RŽ				
danko	visoka	sr. pozna	smetna plesen	430-450
TRITICALA				
clercal	visoka	sr. pozna	-	450-550

Setev

Setev kakovostnega semena je eden bistvenih elementov inten- zivnega pridelovanja, zato si mo- ramo za setev priskrbeti potrje- no, sortirano, razkuženo in v la- boratoriju preizkušeno seme. Pri nakupu zahtevajte podatke o njegovi kalivosti in absolutni te- ži.

Izračunanje potrebne količine semena

Količina semena za setev do- ločimo glede na priporočeno šte- viilo kalivih zrn na m², kalivost, čistočo in absolutno težo semena (teža 1000 zrn) izračunamo po formuli:

$$K = \frac{A \cdot B \cdot 100}{k \cdot \epsilon} f(i) \text{ kg/ha}$$

kjer je:

- K = količina semena (kg/ha)
- A = število kalivih zrn/m²
- B = absolutna teža semena ali teža 1000 zrn v g
- k = kalivost v odstotkih
- ε = čistoča v odstotkih
- f(i) = 1 + delež semen, za katera pričakujemo, da za- rateri prihodnje, da za- rateri slabih poljskih raz- mer ne bodo vzkalila.

$$\text{npr.: } K = \frac{600 \cdot 38 \cdot 100}{96 \cdot 98}$$

(1 + 10%) = 266 kg/ha
V preteklem letu je nešteto primerov pregoste setve, ki je usod- no vplivala na poleganje in pri-

delek. Krivde za poleganje ne smemo zmeraj zvaliti na dušik.

Vse ozimno žito sejemo v ozki medvrstni razdalji (10 do 15 cm) in v globiki 2 do 4 cm. Zlasti pri rži setev nikakor ne sme biti glo- blja. Pred setvijo s sejalnico opravimo sejalni preizkus. Sejal- nico uredimo tako, da izmetava zeleno količino semena. Narav- namo tudi enakomernost razmi- ka med posameznimi sejalnimi cevmi.

To izračunamo po obrazcu:

$$k = \frac{1000 T}{O \cdot S \cdot n} \text{ kg/ha}$$

K = potrebna količina semena (kg/ha)

O = obseg pogonskega kolesa sejalnice, ki ga izmerimo z vrstico (m)

Š = delovna širina sejalnice (m)

n = število zasukov pogonske- ga kolesa sejalnice pri pre- skušanju

T = teža semena, ki pade iz se- jalnice pri n zasukih (kg)

Pri pripravi sejalnice za setev uravnava regulator toliko ča- sa, da je po zgornji enačbi desna stran enaka levi oziroma potreb- ni količini semena na hektar — da sta po enačbi izračunana koli- čina in s poskusom ugotovljena količina enaki.

Zgled:
Količina semena/ha = 312,8 kg
Obseg pogonskega kolesa sejal- nice je 1,90 m
Širina sejalnice je 3,00 m
Pogonsko kolo sejalnice zavrti- mo 40-krat

$$K = \frac{312,8 \text{ kg/ha}}{1,90 \cdot 3,00 \cdot 40} = 266 \text{ kg/ha}$$

$$T = \frac{312,8 \cdot 1,90 \cdot 3,00 \cdot 20 \text{ kg}}{10000} = 37,536 \text{ kg}$$

K učinkovitejšim agrotehni- čnim ukrepom med vegetacijo (dognojevanje, predvsem pa uporaba zaščitnih in hormonskih pripravkov) znatno pripomo- stezasta setev. S tako setvijo, ki označimo poti v posevku, po la- terih bomo vozili ob dognoje- vanju ali škropljenju posevka. Tako preprečimo možnost prehr- vanja ali slabega povezovanja delovnih širin ob posameznih prehodih stroja, povečamo tiri- nost pri agrotehničnih ukrepih in izboljšamo kakovost dela, ki omogočimo opravljanje dela ob najugodnejšem času.

Varstvo posevkov pred pleveli

Jesensko zatiranje plevela
Za jesensko zatiranje se obično na tistih površinah, kjer v pravočasno posejanih žitih pričakujemo uspeš- nen pridelek, ki vznikajo zaradi v- žiti in so za herbicide občutljivi v zgodnji razvojni stopnji. To so vse semenski travnati pleveli, ki jih vsem semenski travnati pleveli, ki jih uspešno zatremo le do razvoja tretje- ga lista. Res je, da je njihovo zatiranje možno tudi spomladi, toda vreme- ske razmere so pogosto v začetku po- mladji izredno neugodne za rabo he- rbicidov. Tako je prehladno, premo- kasto, pleveli prerastejo obilno in za- to, zato herbicidi ne učinkujejo rade- voljivo ali pa celo poškodujejo pose- vek. V zadnjem času imamo kombin- acije herbicidov, ki v celoti zatrejo p- vele jeseni.

Zatiranje plevelov pred njihovim vznikom ima poleg dobrih strani tudi pomanjkljivosti, če ne poznamo sta- vevne flore na njivi. Tema se je pri- prihodnje setev izognemo tako, da manjše površine ne pokropimo in pra- zni pleveli nas bodo usmerili v pra- vilno izbiro herbicida pri naslednji setvi žit, saj ostanejo semena plevela v zemlji kaliva nekaj let.

Herbicidi, ki so pri nas dovoljeni za jesensko rabo, smemo uporabljati pred vznikom žit ali pa nekaj dni po razvoju tretjega lista; fenofaza I3).

Za uspešno učinkovanje herbicidov pred vznikom je poleg primerne vlaž- nosti zemlje pomembna in vsebnost humusa, ki ga mora zemlja vsebovati vsaj 1,5 odstotka in ne več kot 5 v tleh z majhnim odstotkom humusa. Herbicid hitro spran do kalne površ- mena in lahko poškoduje kalčke v tleh z velikim odstotkom humusa pa izostane učinek uporabljenega herbi- cida.

Navajamo nekaj različnih, ki so v Pomurju v prodaji:

— dicuran 500 (klortoluron) upo- rabimo v ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in navadni ozimni pšenici (Triticum aestivum spp. vulgare), v rži in ječmenu in rži v količini 2-3 l/ha za zatiranje semenskih travnatih in nekaterih širokolistnih plevelov. Opa- rila ne vrste so poljski mak, jetičnik, ska vijolica in smolene. Ne sme- ga uporabljati na lahkih peščenih tleh;

— tigrex (isoproturon) — z rabi- zatiramo plevel v ozimni ječmenu, rži in

VPRAŠANJ SE NE DA REŠEVATI Z DEKRETI IN PRISILO

Položaj v živinoreji se je v zadnjem času tako zaostrial, da so rejci ogrozili, da pod sedanji pogoji živine več niso pripravljene pitati. Direktor republiške vlade je skupaj s pristojnimi ministri zato sklical mesarje in jim naložil, da od 10. septembra odkupujejo mlado govedo po višjih cenah in to po 25 dinarjev za kilogram žive teže. Mladilo nas je, kako so na to reagirali v soboški Mesni industriji, zato se pogovarjali z glavnim direktorjem Draganom Salavcem, seveda o razmerah v tem podjetju.

Kakšna je kratka ocena poslovanja za prvih osem mesecev?

V Mesni industriji smo relativno zadovoljni s fizičnimi kazalniki poslovanja v tem letu, vendar s finančnim rezultatom. Kljub temu obsega izvoza in prodaje na domačem tržišču smo v polletju izgubo. Takšno stanje je, v največji meri, rezultat petnajstletne preteklosti. Gre za obdobje t. i. dogovorne ko nam je bila namestena vloga oskrbe tržišča z mesom in ohranjanja živinoreje na pomurju. Danes se vedno plačujemo ceno za to obdobje oblikovanja poslovne strukture smo morali prek cen nesorazmerij spodbujati proizvodnjo. Danes namesto govedenja z lastnimi sredstvi izjemno draga posojila in smo redno zaskrbljeni za poslovni od. Mesecno plačujemo 12 milijonov din za obresti, kar je enako, kot so naši mesečni osebni dohodki. Kot nosilci plasmaja tega prevzemamo vse tveganje, ki iz prodaje končnim kupcem znašajo 163 milijonov din, tega je 102 milijona za prodajne terjatve. Razumljivo je, da ob takšnih razmerah tudi mi nismo več ažurni pri plačilu svojih obveznosti. Do danes sicer še nismo nehi blokiranega žiro računa, čeprav ta nevarnost visi nad nami kot Damoklejev meč. Kakšen je živinoreji je skrajno težko, kaj da so z uvozom mesa in živine veliko pripomogli k takšnim razmeram? Kako komentirate takšno stanje? sami ugotovljate, da gre za izjemno pomeni, da ne verjamejo v argumente, s katerimi se do danes argumentov, razen da je to zahteva. Kmečke zveze, niti ni nihče slišali. Baje je to njihov dolg

volilcem. Tako v politiko namesto boja za ideale prihaja boj za uveljavitev cehovskih interesov. Verjetno je to prav. Na to se bomo morali navaditi. Vendar mislim, da ni prav, da se v te in take igre da pritegniti vlada na način, kot je to storjeno na zadnjem srečanju s predstavnikmi klavničarjev in predelovalcev. V bojzani pred razpadom vladajoče koalicije je vlada pristala v argumente moči Kmečke zveze in je pripravljena poseči po enostranskih ukrepih. Kakšen bo učinek takih rešitev, je težko napovedovati. Vsekakor to ni način za doseganje optimalnih rešitev.

Glede stanja v govedoreji bom naštel le nekaj dejstev: že dolgo goveji hlevi niso bili tako polni, cene, izražene v dolarjih, pa že dolgo niso bile tako visoke. Ob tem je res tudi to, da cene krme že dolgo niso bile tako nizke. Zmogljivosti v govedoreji so bile zgrajene v obdobju pred inflacijo s posojili, ki so se izkazali kot podarjen denar. Glavni viri tega denarja so bile delavske plače. Skratka, na razpolago so vsi dejavniki za zelo uspešno govedorejo. Zakaj ta ni taka, se mora spraševati predvsem kmetijski minister, vendar na bolj poglobljen način, kot je to delal doslej. Torej, če bi bila ministrova diagnoza pravilna, potem rešitve ne bi bile zahtevne in učinki bi bili hitri. Bližnji prihodnosti bomo prepustili sodbo o tem, kdo ima prav.

O zunanjtrgovinskem poslovanju bom govoril na primeru Mesne industrije. Odločitev o intenzivnem vključevanju v mednarodno konkurenco smo sprejeli na začetku osemdesetih let. Od takrat do danes smo izvoz povečali za sedemkrat, od 3 na 21 milijonov \$. Zavestno smo se odločili za vključitev v svetovno konkurenco, saj smo bili — in smo

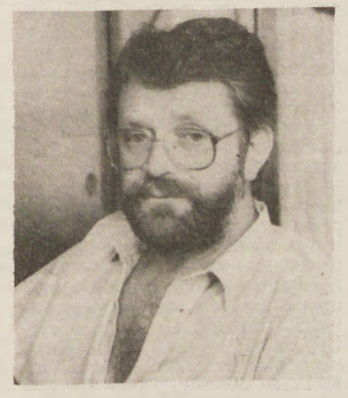
še prepričani —, da le-ta dolgoročno pomeni pridobitev za vse nas. Ves ta čas se intenzivno ubadam z vprašanjem kakovosti in cenovne konkurenčnosti. Odgovore na ta vprašanja nismo iskali pri državi, ampak na področju realne ekonomije: produktivnosti, ekonomičnosti in donosnosti. Zelo hitro smo spoznali, da se vprašanje kakovosti ne da urediti z dekretom, ampak je za to potrebno znanje in vlaganje v opremo in tehnologijo. Za to so potrebna ogromna sredstva, ki smo jih vedno sami zagotavljali iz lastnih zaslužkov. Kljub temu, da je bil ves ta čas v prednosti in da je za podporo izvoznih programov zbiran namenski denar v Sloveniji, le-tega nismo mogli koristiti. Naša lokacija je bila žal v »napačni« regiji.

Ugotovili smo tudi to, da mednarodno sodelovanje ne more temeljiti na enostranskih odnosih. Gre za obojestranski pretok blaga. Izvoz in uvoz sta tržna pojma. Plačujemo in nam plačujejo po pogojih, ki veljajo na svetovnem trgu. Argument, da je uvoz navkljub uvoznim dajatvam cenen, drži. Vendar je tudi izvoz cenen, navkljub izvoznim spodbudam. Obstaja določena izravnava po načelu svetovnih sorazmerij. Da pa v vsem tem ni posebnih zaslužkov, dokazuje posredno tudi podatek, da imamo v Mesni industriji v prvem polletju, kljub 11,5 milijonov \$ konvertibilnega izvoza in 8 milijonov \$ uvoza, izgubo. Problematika tečaja ni obšla tudi Mesne industrije. Zato je govorjenje o poceni uvozu le pol resnice.

Na pogovoru med predstavniki slovenske vlade in mesnih industrij je bilo dogovorjeno, da se z 10. septembrom zvišajo odkupne cene mladopitane goveda na 25 dinarjev za kilogram žive teže. Boste v mesni industriji Pomurka ta dogovor spoštovali in kako bo s cenami mesa?

Trenutno je pri nas dokaj pestro. Potekajo razprave o podjetniškem preoblikovanju, lastniški transformaciji, kolektivni pogodbi in individualnih pogodbah. Sindikat v Mesni industriji je precej močan. Zahteva sklepa-

nje podjetniške kolektivne pogodbe, kar pomeni večje izhodiščne osebne dohodke, kot so predvideni v generalni in branžni kolektivni pogodbi. Ob cilju zagotovitve pozitivnega poslovanja na koncu leta jim tega vodstvo, pri takih možnostih gospodarjenja, ne more zagotoviti. Zato bomo v skorajšnjih razpravah govorili tudi o tem. Stališče vodstva je, da je imela vlada na razpolago drugačen način reševanja problema nesorazmerij cen živine, in sicer, da najde ustrezen vir sredstev za pokrivanje razlike med tržno in stroškovno ceno mladega pitane goveda, seveda če verjame izračunom Kmetijskega inštituta Slovenije. S tem bi pokazala, da misli resno reševati probleme v živinoreji.

Kakšna bo vaša nadaljnja politika pri uvozu mesa in živine?

Nič drugačna kot doslej. Mi namreč iz uvoza pokrivamo nekje med 15—18 % svojih potreb po mesu, kar je, glede na približno 22% delež izvoza, normalno.

Mesna industrija Pomurka se je izločila iz ABC Pomurke, kar pa verjetno ne pomeni pretgranja vseh dosedanjih vezi, ki so se spletale skozi desetletja?

Zaradi natančnosti je potrebno poudariti, da se mi nismo izločili iz ABC POMURKE, ampak se ob njihovem preoblikovanju v sestavljeno podjetje nismo vključili. Naši razlogi so bili in so še vedno argumentirani. Čas vedno bolj potrjuje pravilnost naše odločitve. Nismo prenehali sodelovati s podjetji, ki so vklju-

čena v sestavljeno podjetje. Celomenimo, da z nekaterimi sodelujemo še bolj. Zavedamo se, da so problemi skupni in da jih moramo reševati sami. To delamo hitro in učinkovito. Ni več neskončnega čakanja, prelaganja in pogajanja o tem, kdo naj problem rešuje in kako naj se problemi rešujejo; to zagotavlja učinkovitejšo ukrepanje in je s tega vidika za vse nas koristno.

Potem ko se mesna industrija Pomurka ni vključila v sestavljeno podjetje ABC Pomurka, so nastali tudi določeni spori, ki jih zdaj rešujete na sodišču. Za kaj pravzaprav gre?

Kar naredimo, je redko kdaj tako dokončno, kakor tisto, kar smo zamudili. Zamujeno pa je veliko priložnosti, da se izdela strategija sestavljenega podjetja, ki bi odgovorila na izzive novega gospodarskega okolja, novih sistemskih rešitev in spremenjene ekonomske politike. Vse to bo, brez dvoma, drugačno v novi politični konstelaciji. V Mesni industriji smo poudarjali, da smo velik sistem, ki se ne more prilagajati iz meseca v mesec. Zato smo vztrajali na izdelavi strategije ABC POMURKE. Vendar za to ni bilo razumevanja. Niti danes ne vem, zakaj. Po skrbno izdelani analizi vseh razmerij v tedanjem sozdu, stopnje razumevanja časa, ki prihaja, njegovih zahtev in sposobnosti sistema, odgovoriti na te zahteve, smo se odločili za sicer bolj tvegano, vendar tudi bolj obetajočo pot. To je samostojna pot. S tem se marsikdo ni mogel ali hotel sprijazniti. Tako ni bilo potrebne odzivnosti na naše predloge sporazumnega reševanja nekaterih odprtih problemov, ki brez dvoma so, ampak so izbrali pot iskanja pravice prek sodišča. Moje osebno mnenje je, da je to bil še en poskus pritiska in zastraševanja Mesne industrije. Razmere za sodelovanje so, brez dvoma, slabše kot bi bile ob sprazumnem reševanju odprtih problemov.

V osnovi gre za dve tožbi. Prva se nanaša na naš finančni dolg druga pa na uporabo POMURKE v firmi. Obstaja dolga nismo

nikoli zanikali, ne strinjamo pa se z zneskom zaradi razlik, ki so nastale ob pripisu obresti v drugem polletju preteklega leta. Do uporabe POMURKE v firmi pa smo upravičeni mi.

Kakšna bo razvojna strategija mesne industrije Pomurka?

Zal se v tržnem sistemu o konkretnih strategijah ne da govoriti javno, ker to spada na področje poslovne skrivnosti. Vse, kar lahko o tem povem, je, da bomo radikalno spremenili organizacijo — poslovni sistem bomo decentralizirali — in uvedli spremenjen strateški stil vodenja. Pri tem bomo odprti za vse zainteresirane partnerje, ki bi hoteli z nami sodelovati. Ni pa naš trenutni cilj narediti nadomestek za sedanjo sestavljeno podjetje, saj bi s tem dobili nov, neučinkovit sistem.

Ob koncu bi morda še nekoliko komentirala govorice, ki se pojavljajo okrog razporejanja osebnih dohodkov v mesni industriji. Govori se o nizkih osebnih dohodkih delavcev, medtem ko si vodilni in vodstveni delavci povečujejo plače. Koliko resnice je v tem?

Govori se marsikaj, ne samo o nas. Vemo pa tudi, da je moč govoriti, v času, ko ima strah velike oči, takšna, da je ni mogoče demantirati. Kar bom povedal, torej ni nikakršen demant. Gre za naslednje: če vzamemo za osnovo uradne podatke, lahko trdim, da so trenutno naše plače povprečne, morda celo malo nad povprečjem. Kar pa se tiče vodilnih in vodstvenih delavcev, lahko rečem, da si še nobeden od njih ni povečal plače. Res pa je, da se bomo o tem pogajali, skupaj s kolektivno pogodbo.

Ob koncu bi rad dodal še to, da bodo tudi plače prešle v domeno kolektivov, torej ne bodo predmet javne obravnave. To bo veljalo za dejanska izplačila, medtem ko bodo za tarifne razrede v generalni in branžni kolektivnih pogodbah javni.

Tako razumemo spremenjene razmere na tem področju.

Prilpil: Ludvik Kovač

TURISTIČNA AGENCIJA

VARAŽDIN TOURS

ORGANIZIRA ZANIMIVA POTOVANJA

<p>SIENA — ELBA — PISA — FIRENCE</p> <ul style="list-style-type: none"> 3 dni — polpenzion odhodi: 12. in 19. oktobra cena: 2300,00 din 	<p>ATENE</p> <ul style="list-style-type: none"> 7 dni — z avtobusom
<p>ŠPANIJA — LLORET DE MAR</p> <ul style="list-style-type: none"> 8 dni — poln penzion cena: 2450,00 din odhod: 19. oktobra 	<p>RIM</p> <ul style="list-style-type: none"> 4 dni in 5 dni — z avtobusom
<p>ORGANIZIRAMO:</p> <ul style="list-style-type: none"> potovanja za delovne kolektive po domovini in tujini odhodi za upokojece v Umagu, Poreču in Rabcu 	<p>PARIZ</p> <ul style="list-style-type: none"> 7 dni — z avtobusom
<p>Informacije:</p> <p>VARAŽDINTOURS, Iva Lole Ribarja 3, VARAŽDIN, telefoni: (042) 57 400, 57 500</p>	<p>LURD</p> <ul style="list-style-type: none"> 6 dni — polpenzion cena: 2500,00 din odhodi: 14. in 21. oktobra

PREDNOSTI LENDAPORA

- LENDAPOR je sodoben negorljiv domači gradbeni material za toplotno in akustično izolacijo
- LENDAPOR je lahek izolacijski material
- LENDAPOR uporabljamo za stanovanjske zgradbe, družinske hiše, gospodarske objekte in hleve
- LENDAPOR uporabljamo s kningipsom in ivernimi ploščami
- Za suho montažo z LENDAPOROM ni treba graditi posebne nosilne konstrukcije
- LENDAPOR je notranja in zunanja toplotna izolacija obstoječih in novih zidov — ogromen prihranek energije za ogrevanje prostorov
- LENDAPOR je sodobno embalaran, prevoz je zaradi minimalne teže 40 kg/m³ možen z osebnim avtomobilom
- LENDAPOR je odporen proti kislinam
- LENDAPOR odbija glodalce, podgane, ptiče in druge škodljivce
- LENDAPOR je odporen proti vsem plinom, primeren je za fasade
- Cena LENDAPORA je odvisna od volumenske teže.

INA NAFTA LENDA VA

69220 Lendava
Rudarska ulica 1
Telefon 75-201
telex 35-226

LENDAPOR BETON

Lahki beton na bazi mletega lendapora, cementa in aditiva

Kdo je pokončal župnika Halasa?

29. junija je v časopisu Družina na peti strani izšel članek z naslovom Zakaj sem maševal v Rogu.

V šestem odstavku piše župnik Lojze Ratnik spravno molitev za Daniela Halasa iz Velike Polane v Prekmurju, ki so ga osvoboditelji odvedli k reki Muri, od koder je skrivnostno izginil. Po nekaj dnevih pa je le-ta naplavila duhovnikovo truplo, moral je biti prebičan do smrti, preden so ga s strelom poslali v vrtnčaste valove reke Mure.

Resnično to se je tudi zgodilo, vendar župnik Ratnik ne omeja, kateri osvoboditelji naj bi župnika Halasa usmrtili. Osvoboditelj Prekmurja je bila po mojem mnenju sovjetska armada že prve dni aprila 1945, medtem ko je bil pokojni župnik Halas usmrčen že februarja 1945. Do tega dne osvoboditelji še niso prišli, bila pa je ustanovljena Prekmurška četa (partizani) in OF s svojimi aktivisti, zato v ta namen dajem obrazložitev o uboju pokojnega župnika Daniela Halasa.

Bilo je v drugi polovici februarja 1945 (točnega datuma se ne spomnim, se pa da uradno ugotoviti), bil sem doma pri starših na Hotizi, doma je bil tudi zdaj že pokojni brat Matija, duhovnik po poklicu, zadnje leto pred okupacijo je bil kaplan na župnišču sv. Ruperta v Slovenskih goricah. Po nemški okupaciji Stajerske leta 1941 so ga okupatorji začeli preganjati, zato je pobegnil prek nemške meje v rodno Prekmurje k staršem, kjer pa je bil madžarski okupator. Ker je bil

zaveden Slovenec, se ni sprijaznil niti z madžarsko okupacijo, zato so ga zadnje leto okupacijske oblasti kontrolirale, ko je bil pri starših, bil je pod kontrolo tajne policije. Istega dne februarja 1945, kot sem že omenil, se je pripeljal s kolesom iz Lendave proti Hotizi župnik Halas in se mimogrede ustavil pri nas doma na Hotizi, bilo naj bi popoldne po 15. ur. Imenovani je zelo rad prihajal k naši hiši, posebno ko je bil brat Matija, ki je bil brez službe, doma: z bratom sta bila iskrena prijatelja in oba zavedna Slovenca. Spominjam se, da je bila moja pokojna mati vedno vesela vsakega obiska, posebno pa še obiska župnika Halasa, saj je bila zelo verna. Pogovor med župnikom Halasom, bratom Matijem in starši je tekel tudi o tem, da bo skoraj konec okupacije in bo spet Jugoslavija, župnik Halas je brata Matijo bodril, da bo potem spet dobil službo. Mati ga je še skromno pogostila in čas je hitro mineval, tako da se je župnik Halasa že mudilo domov v Veliko Polano, ker je bila že policijska ura. To je bilo okrog 4 km od naše domačije. Medtem se župnik Halas poslovil in vsi domači ga pospremimo do glavnih vrat ob glavni cesti in res je bilo to zadnje slovo. Takrat zagledamo štiri okupatorske orožnike, ki so se pripeljali iz smeri Lendava proti Črenšovcem. Ker smo stali tik ob glavni cesti, so nas radovedno pogledali in se pomolemo odpeljali. Župnik Halas je rekel, da mora iti, da dohiti orožnike in se jim opraviči zaradi policijske ure. Mati mu je rekla, naj ostane pri nas, ker je zdaj nevarno poto-

vati. Župnik Halas pa se je poslovil in se odpeljal.

Po naši ugotovitvi je moral dohiti orožnike, pred odcepom stranske poti proti Polani. Potem so ga orožniki morali usmeriti nazaj po cesti, od koder so prišli, in to do Hotize, nato so morali zaviti na desno na stransko cesto, ki pelje proti brodu na Muri. Dokaz je, ker je brodar po 14 dneh, ko je gladina narasle vode padla, opazil moško kolo tik ob postaji broda in se je ugotovilo, da je bilo to kolo župnika Halasa. Brod ponoči oziroma med policijsko uro ni vozil. Pokojnega župnika pa je valovita Mura naplavila po nekaj dneh pri vasi Kot, ki je oddaljena okrog 6 km.

Takoj ko smo zvedeli, da je reka naplavila truplo pokojnega župnika, sva z očetom peljala v Kot. Tam opaziva okupatorjeve orožnike in tajne policiste, ki so truplo slikali in rekli očetu, da so to naredili partizani. Pogreba pokojnega župnika Halasa se je udeležilo na tisoče zavednih Slovencev iz vsega Pomurja.

Okupatorjevi orožniki pa so že tretji dan po izginotju župnika prišli k nam zaslusivati brata Matijo in očeta, kdaj je prišel k nam in kdaj je odšel od naše hiše. Medtem se k nam pripelje takratni dekan Ivan Jerič in se pogovarja z orožniki. Orožniki so izjavili, da so ta umor izvršili partizani, brat in dekan Jerič pa sta rekla, da dvomita o tem. Orožniki so ju spraševali, kako lahko to trdita, pa sta odgovorila, da je to njuno osebno mnenje.

Postavilo so jima še vprašanje, da potemtakem onadva sodelujeta s partizani, na kar sta odgovo-

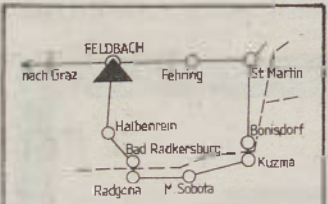
rila, da ne poznata partizanov. To je pozneje oče povedal materi in meni. Ko so orožniki odšli, sta brat in dekan rekla očetu, da je to samo farsa, da bi s tem odvrgli pozornost, da so župnika ubili okupatorji. Ta postopek je bil obravnavan tudi v društvu slovenskih duhovnikov Cirila in Metoda ter da je bil objavljen tudi v Pomurskem vestniku. Tega jaz nisem videl, povedal pa mi je brat ob nekem obisku v župniji Veliki Dolenci, ko je bil brat tam župnik.

Vprašal sem župnika Ratnika, po čem sodi, da naj bi župnika Halasa usmrtili osvoboditelji, če pa ga je že obsodila na zaporno kazen madžarska okupacijska oblast, ker se ni pokoraval okupatorju, saj je bil pokojni vztrajen, zaveden Slovenec. Dokaz za to je, da je brat Matija opravljal vse župnijske in verske obrede v tej župniji v času, ko je župnik Halas prestajal zaporno kazen med okupacijo.

Spominjam se sestanka OF, ki je bil v Mali Polani pri Martinu Hojzanu, ki ga je sklical Ferdo Godina-Marko, na katerem sem bil kot predsednik mladine za območje Hotize. Sestanek je bil prve dni februarja 1945, točnega datuma se ne spominjam, lahko pa se uradno ugotovi. Po tem sestanku me je nekdo od navzočih predstavil Ferdu Godini-Marku, ki mi je potem naročil pozdrave za brata Matijo in da naj brat pozdravi župnika Halasa, kar sem mu tudi prenesel. Vsi takratni slovenski duhovniki v Prekmurju, ki sem jih osebno poznal, so bili lojalni do OF, razen župnika Ivana Sukiča, ki je takrat županoval na Hotizi, sodeloval z okupatorjem in bil po osvoboditvi na rednem sodišču v Lendavi tudi kaznovan.

Čudi me, kako lahko župnik Ratnik daje take izjave. Do ustanovitve bele garde v okupiranem Prekmurju sploh ni prišlo. Kolikor mi je brat Matija povedal, mi je znano, da naj bi bil takrat za belo gardo neki Bajlec, poslanec stare Jugoslavije, vendar je temu nasprotovala slovenska zavedna duhovščina, ki na to ni pristala.

Anton Balazič, Prectinci 40

TOP KAUF ZENTRUM, FELDBACH

Nujno iščemo PRODAJALKO v naši prodajalni s čevlji Dobra plača!

Pogoj: znanje nemškega jezika

Prijave s priloženo fotografijo in dokazom o znanju nemškega jezika pošljite do 29. septembra na naslov: IDEA, d. o. o., Štefana Kovača 22 a, Murska Sobota

OSNOVNA ŠOLA KUZMA razpisuje s polovično delovno obvezo dela in naloge

SNAŽILKE

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas.

Pričetek del: 1. 10. 1990

Prijave pošljite v 8 dneh po izidu razpisa na OŠ Kuzma.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 8 dneh po končanem razpisnem roku.

Pripombe na odgovor sekretarja za LO SOMS

Tov. sekretar, na tak odgovor sem bil pripravljen, kajti napad je najboljša obramba. Vendar pa odgovora vseeno nisem dobil. V radovoljstvo pa mi je, da mi je veliko bralcev Vestnika dalo moralno podporo in priznanje, da se je našel kdo, ki si je upal tako pogumno pokazati na nepravilnosti, ki se na tem področju dogajajo. Nisem namerno polemiziral naprej, vendar pa določene tvoje trditve zahtevajo moje pjasnilo. Kljub temu se s tem ne spuščam na »nizko raven«, kot navajate ti, ampak ohranjam svoje dostojanstvo in ponos.

1. Tvoja trditev, da mi nisi dejal, da se bo prošnja obravnavala v Ljubljani, je neresnična, saj naju z ženo začnokrat se ne zapuščam glede tvoje izjave, ob kateri je bil zraven edino še tov. Slavinec. To trditev naj ti podkrepim s vprašanje namestniku RS za LO g. Jelku Kacina v tej zvezi prek Radia M. Sobota, ki mu ga je postavila žena in dobila takšen odgovor, kot si ga sedaj ti navedel. Takrat si naju verjetno hotel zavesti z višjo instanco.

2. Glede pošiljanja vpoklicev v majskega meseca po zagotovilo g. Kacina prav tako ni bilo objektivnih razlogov za zamujanje, kot so navajate v septembru.

3. Na tvoje vprašanje, citiram: »Kateri sin pa naj bi nameraval tvojega šel v VP Dakovica na Kosovo? Mislim, da o taki morali komunisti ni potreben,« ti odgovorjam: ZAKAJ je TVOJ sin MORAL v Ljubljani? Zakaj so MORALI v Ljubljano in druga slovenska mesta »množično« družbenopolitičnih delavcev in drugih eminentnih poklicev? Ali je bilo to res ZGOLJ NAKLJUČJE? Mislim, da tudi o taki morali komunisti ni potreben!

4. Prav tako je tvoj zelo pogumen demanti na točko 3, da je bilo doslej vse v najlepšem redu, brez vseh izjem, brez vsakih privilegijev vprašljiv. Teško je to priznati, toda resnici je potrebno pogledati v oči. Bili so privilegiji, bile so izjeme. To veš ti, to vem jaz, to ve veliko ljudi. Sam ti lahko nastejem nekaj sočnih primerov. Ljudje marsikaj govortijo, nekateri se celo hvalijo.

Ne želim operirati z imeni, želim ti le dokazati, da nisi priznal resnice. Zato ne želim več polemizirati o tej problematiki, ker bi ta kosa izpadlo, da gre za osebni obračun oziroma iskanje privilegijev za »razvajenega sinčka« meščanskih staršev, ki pa imajo trdne kmečke korenine in svoj ponos. Gre nama samo za to, da bi morali imeti pred zakonom vsi enake pravice, enake možnosti in enake ugodnosti.

Zato končam z znanim slovenskim izrekom: »Če ima vest, ga bo pekla.«

Če je pa nista, mu pa tako ali tako ni pomoči!

Marija in Bela Pavlič

(Novi) oblasti in (gospodu) županu

Srečanje ob Tromejniku je vredno pohvale. Je lepa ideja na pozabljenem koncu, seveda le, če je iskren prispevek k temu, da bo čez leto, dve Tromejnik le še kamen, meja na papirju, sicer pa bo vsak vedel: do tu je moje, od tu je tvoje — a brez žice in soldaka ob njej. Vem, da to ni odvisno od vas, korak, ki ste ga napravili, pa je bil vaš. A svoj korak k sosedu sem si predstavljal drugače. Tako, da se mu ponudim takšen kot sem, s tradicijo, jezikom, običaji, posebnostmi. Stari oblasti sem zameril, ker ni nikoli jasno rekla: »Tu so pa naši ljudje, ki živijo pri vas.« In svojih ljudi niti ni imenovala s pravim imenom. Ravno tako ne njihovih krajev — in nova oblast počne isto. Imamo zgodovino, ki pač je, kakršna je, in v njej so tudi mnoga imena za kraje pri sosedih (in tudi precej dlje). Ne zato, da bi jih takoj razglasili za svoje, če se je kdo od naših prednikov kje ustavil za več kot minuto, kot to zdaj kričijo malo južneje od nas. Samo zato, ker so del naše zgo-

dovine in smo jih dolžni poimenovali »po naše«. Če že uradniški duh še ni slišal za Ženavce, kot se slovensko reče Jenersdorfu, potem je svojo vrhunskost dosegel s tem, da je Monošter dosledno imenoval s Szentgotthardom. Pa v vsaki čitanki piše, da je menda tam neko središče porabskih Slovencev. Prav neverjetno spoštovanje — pa ne samo zaradi tistih »petih, šestih«, ki so še tam, ampak zaradi nas. Bog nas obvaruj, da bi tukajšnji upravljalci dobili republiško oblast. Črtali bi vse in hodili samo še v Gorizijo, Trieste, Klagen-

furt, Wien, kupujejo pa itak že samo v Bad Radkersburgu, nikoli pa v Radgoni, da o Sombotelu, ki ga vsi, vključno z novinarji (izjemi sta dve), sklanjajo narobe, niti ne razpredamo.

Glede na to, da seveda ni pričakovati nasveta učiteljem, naj učencem vsaj omenijo naša imena nekaterih krajev onstran še veljavnega Tromejnika, naj mi bo vsaj dovoljeno poprostiti, da nam oblastniki razgrnejo tisti tajni akt, s katerim črtajo del narodove zgodovine kot izviren donešek ob oklicevanju suverenosti.

Marjan Maučec, Sobota

Na osnovi sklepa časopisno-radijskega sveta Vestnika in radia Murska Sobota slovenski program na seji 28. julija 1988 si Uredništvo pridruže pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, sprejeto vsebinsko zasnovano Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objavo posameznega pisma, mnenja ali stališča odkloni, pismo skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij tekstov ne objavljamo. Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino strinja.

IZREDNO UGODNI NAKUPI!

Kmetijsko trgovsko podjetje Marko Slavič Kijučarovci 19

Prodaja:

- Predsetvenike in rotacijske brane na obročno odplačilo
- Sipova kmetijske stroje na trimesečno odplačilo
- Prikolice Tehnostroj na trimesečno odplačilo
- V zalogi umetna gnojila po ugodni ceni
- Pri nas lahko kupite tudi betonsko železo, armaturne mreže in ves gradbeni material (vreča cementa stane le 46 din, apno 29 din, strešna kritina Kikinda le 5,30 din)
- Posebej poudarjamo, da pri nas prodajamo po najugodnejših pogojih izdelke Križevskih opekarn
- V zalogi izolacijski material za vaš topel dom!

Odprto vsak dan od jutra do večera!

Pokličite nas po telefonu: (069) 87 731

IZREDNO UGODNI NAKUPI!

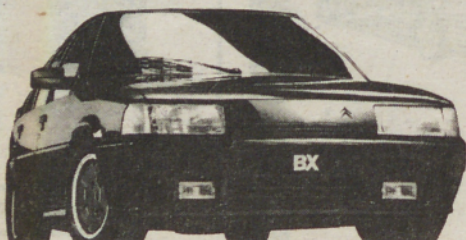
20 x vespa

18 x AX

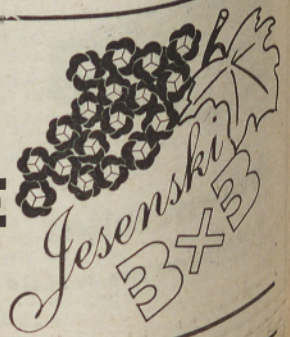

18 x BX

1. ŽREBANJE

7. 10. 90

DOGODEK V SOBOŠKEM GRADU

SEPARATIO je zunaj

... literarno gradivo revije Separatio želi biti odprto za razpisnejša zvenenja duha, hoče biti posrednik miselnih, emocijskih in poetskih vibracij, kar mu omogoča geografski položaj med Dunajem, Budimpešto, Zagrebom in Ljubljano...

... siceršnji problematičnosti primerjave naj se zapisi, da bi mogli petkov (14. ki maver) večerni dogodek v koncertni dvorani gradu v Soboti pridružiti k take vrste zračnim književnih ustvarjalcev, kot je Draga ali Vilemina, po načelu: misli globalno, deluj lokalno. Pred več zbranimi so namreč predstavili novo pomursko revijo za kulturo — SEPARATIO.

... je zadnji člen v sicer neznanih redki, vendar začetni verigi: od časopisa Priroda leta 1875 do zbornika Slovenska krajina Vilka leta 1935, od Mladec Prekmurca v letih pred svetovno vojno do pomurske revije Svet ob Muri in Slovenskega zbornika leta 1966.

... 24 letih revialne suše, ki ni torej v murski pokrajini, ampak nova revija, ki jo je ustvarjalno jedro pobudne skupine književnih ustvarjalcev (Franci Just, Feri Lainšček in Milan Vincetič) ponovno naslovljeno SEPARATIO in jo predstavilo javnosti. Poskus, da bi v verigo vključili še en člen, imenovan po publicistični prilogi pokrajinskega tednika Mladec junija 1984), je ostal neuporaben torzo.

... tudi poseben odtis, ki potrjuje potrebnost in trdnost svojih snovalcev in ustvarjalcev... ali pa je ta revija zamudništvo ali vzpostavljati tudi avtorstvo...
... goščak po Justovem skrbno pripravljenem nagovoru — iz tega so objavljeni vmesni podatki — se da SEPARATIO razumeti tudi separativno, kot ločevanje, odcepanje, izdvajanje. Petkov goščak, pospremljan s plovnim glasbeno primerno

podlago in branjem pesmi, se je končal z vprašanjem: ali bo morda tudi Separatio ostala zgolj torzo? Nastala je pod staro oblastjo, kako bo v prihodnje, pod novo? Bo problem zgolj denar?

Brako Žunec

Razstava starih in zanimivih knjig

Znano je že dokaj dobro in utečeno kulturno sodelovanje med Slovenijo in Madžarsko. V okviru medsebojnega sodelovanja pa je bila lansko leto dodana še razstavna dejavnost s področja knjižničarstva. Tako je lansko leto soboška Pokrajinska in študijska knjižnica razstavljala v Sombotelu v tamkajšnji županijski knjižnici redkosti in dragocenosti iz svojega fonda. Letos je omenjena knjižnica pripravila izbor knjig, ki so pomembne in zanimive zanje in jih želi pokazati nam.

Razstavo je odprl ravnatelj sombotelske knjižnice Miklos Takacs. Je dvojezična (napisi v slovensčini in madžarščini), obsega pa vsega 90 enot, ki so razdeljene v tri tematske sklope.

Prvi sklop z naslovom od Ptolemeja do Berzsenyija obsega največ enot, in sicer 66. To so stari rokopisi in tisti iz obdobja 1482 do 1813. Le redko kdo je imel pri nas priliko videti inkunabule. (Inkunabule so knjige, ki so bile tiskane pred letom 1500). Najstarejše razstavljeno delo je Cosmographia (Ulm 1482, Holle) Claudiusa Ptolemaeusa, potlej sledijo zanimiva dela drugih svetovno znanih osebnosti, Julija Cezarja, Erazma Rotterdamskega, Evripida, Cicera in še številnih madžarskih ustvarjalcev, med njimi seveda Daniela Berzsenyija z zbirko pesmi iz leta 1813.

V drugem sklopu so razstavljene stare biblije. Teh je sicer le osem primerkov. Najstarejši je madžarski prevod Karoly Gasparyja iz leta 1660—1661. Obiskovalca bo verjetno presenetila med tem razstavljenim gradivom tudi prva izdaja (leta 1771) Novevoga zakona v prevodu Števana Kuzmicha. Na ogled je še Nova zaveza v nemščini in prevodu Martina Lutra, sicer iz leta 1840. Posebej zanimiva je tako imenovana Klasszikus Arany Biblia (Klasična zlata biblija).

Tretji sklop tvori za nas pomembna Pavlova dediščina — iz

OBETI 90/91

Koledarsko skregana kulturna sezona 1990/91 se je pričela. V Soboti jo je pričela revija za kulturo Separatio s svojo predstavitev štiri-najstega v mesecu septembru. In kot vse kaže, bo prireditelj takšnih in drugačnih v tej sezoni v Soboti obilo. Kot da so se soboški kulturni delavci in umetniki odločili pokazati največ v tej za kulturo in umetnost težki sezoni. V čem je ta težkost?

S spremembami na novo se je pričelo na vseh ravneh, tako tudi v narodovi biti, v njegovi kulturi, ali, če hočete, na področju, ki definira neki narod. In v vsem tem hlepenju po novi drugačnosti in rušenju starega se nam dogaja, da nimamo (nimajo) še nobene projekcije, kako naj bi to novo in drugačno izgledalo. Vse od Ljubljane pa do sem gor ni še niko-

mur jasno, kako, od kod in kam se bo obračal ubog slovenski dinar, ki se mu zaničljivo reče kulturni. Niti Ljubljana niti Sobota še nimata (podobno je verjetno tudi drugod) izdelanih programov »nove« kulturne politike. Pa tudi ko bo kakršen koli program sprejet, se ne bomo mogli izogniti spopadam stroke in politike, saj vsi dogodki v stotih dneh močno kažejo na to.

Ob nesporni kakovosti dela soboškega Muzeja in Knjižnice ter delno Galerije imamo v mestu nekatere skupine in organizacije, ki jih »novi« nered najbolj spravlja v negotovost. Ravno od teh pa soboško občinstvo dobi največ živih kulturnih dogodkov.

Zveza kulturnih organizacij Po izjemno uspešni in odmevni prvi Mednarodni plesni šoli je normalno, da se ta nadaljuje. Že naslednje leto bo šola drugič z novim vsebinskim programom. Ob plesni šoli Intakt, kjer se vzgajajo mladi plesalci, lahko Sobota postane evropski plesni center.

Že omenjena revija Separatio: Spomladi bo ugledala luč druga številka. Prva je uspela združiti dobro peresa, kar je jamstvo za nadaljnjo rast revije.

Ponovno se nam obetajo dnevi ljubiteljske kulture, ki bi v mesto pripeljali dobro izdelane projektni skupini, ki nimajo možnosti nastopanja pred širšo javnostjo. Vsekakor gre tudi zato, da se nadejene Soboti neki vedrejši videz.

Gledališka skupina kuda Stefan Kovac

V zadnjih letih najuspešnejša slovenska ljubiteljska skupina je še zmeraj brez odra. Za odprtje le-tega pa se pripravlja tako, da postavlja in spravlja k življenju

Mesec nad Sohom, to je večer songov B. Brechta in K. Weilla.

Naslednji projekt za to sezono je predstava Skrivnosti Nika Grafenauerja. To bo predstava za otroke med tretjim in osmim razredom. Verjetno najpomembnejši projekt pa bo serija projektov s srednješolci. Gre za ugledališčne lepljenke srednješolcev, kjer se bodo srečevali literatura, ples, glasba in likovna ustvarjalnost.

Plesni studio Intakt in skupina Ekstatični Krik

Dekleta iz teh delavnic so doslej raven, ki ji ni oporekati. V sezoni, ob delu v Plesni šoli, bodo uprizorile dve celovečerni predstavi. Prav bo nadaljevanje lanske, to je Kaos 2. Druga pa bo nov plesni eksperiment Luciferjeva streznitev.

TDS SKD Guliver

Pripravlja za to sezono tri predstave. To je že napovedani Oroslan, gre za predstavo na vodi, lutkovno predstavo Deveto leto in monodramo s plesalko Živi kamen. Avtorji predstav so člani Guliverja. Ob tem pa je naročen prevod madžarskega teksta Petra Nadasa Srečanje. Oslica in Hiša Svetega Nikolaja sta naslova dveh književnih projektov Ferija Lainščka.

Dva izjemno zanimiva projekta pripravlja v produkciji z Guliverjem slikar Ignac Meden. Naslov: Tokovi mesta. Otvoritev prve razstave bo že oktobra.

Napoveduje se nam torej izredno bogata žetev, če sem nekoliko metaforičen. Vprašanje je le, kako bo rezala kosa po novem letu, ko se odveže vreča za tekoče leto. Po sestopu ZSMS je Sobota izgubila Književno in Glasbeno mladino, ker ni bilo nikogar, ki bi prevzel to dejavnost nase. To je ena od skušenj, ki me vedno znova prepričuje, da smo bolj navajeni izgubljati, kot pa vsaj en čas dobivati.

Milivoj M. Roš

kulturni koledar

prireditve

RADENCI — V soboto, 22. septembra, se bo začel 28. festival komorne glasbe 20. stoletja. Ob 11.00 bo v kongresni dvorani hotela Radin kolokvij, posvečen klavirskim skladbam Luciana Marije Škerjanca. Referentka bo Nataša Cigoj-Krstulović.

Ob 17.00 bo prvi festivalski koncert. ACi Bertonec, priznani slovenski pianist, bo izvajal dela Škerjanca, Kreka, Srebotnjaka, Berga, Messiaerja in Bartoka. Koncert bo v kongresni dvorani hotela Radin.

Ob 20.00 bo še drugi koncert, in sicer v izvedbi dueta Andrej (violončelo) in Tomaž Petrač (klavir). Umetnika bosta zaigrala sonate Debussyja, Leskovica in Šostakoviča. 28. festival komorne glasbe 20. stoletja se bo končal v nedeljo s tretjim festivalskim koncertom. Ob 11.00 bo nastopil mednarodno priznani Zagrebški godalni kvartet. Predstavili bodo dela Cipra, Strmčnika in Ravela.

razstave

RADENCI — V okviru festivala cvetja Radenci 90 bodo v restavraciji Vikend odprli v soboto, 22. decembra, razstavo grafik akademskega slikarja Lojzeta Logarja in risb otrok osnovne šole ter dijakov srednje šole za gostinstvo in turizem na temo cvetje.

Obenem bo v restavraciji hotela Radin postavljena razstava tapiserij Silve Posavec, odprta bo do 29. septembra.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak je odprta razstava akrilov, olj, gvašev in akvarelov slikarja Veljka Tomana. Razstava bo odprta predvidoma do 6. oktobra.

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec odprta razstava likovnih del slikarja Nandeta Vidmarja. Razstavljenih je 145 risb, grafik in akvarelov, nastalih med obema vojnama.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je na ogled razstava akvarelov avstrijske uemnice Therese Raab Pammer.

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava Stare knjige iz Sombotela, ki jo posreduje županijska knjižnica Berzsenyij Daniel iz Sombotela.

LENDAVA — V muzejskih prostorih lendavskega gradu je razstavljena bronastodobna naselbina Oloris, v galeriji pa je na ogled razstava otroških risb lendavskih osnovnošolcev.

22. SEPTEMBER 1990

TURISTIČNO DRUŠTVO RADENCI

- 9.00 — velika parada cvetja; nastopajo mažoretke, godba na pihala, učenci OŠ in SŠGT
- 10.00 — odprtje razstave cvetja (na prostoru pred kavarno Park, ob slabem vremenu v Stekleni dvorani)
- 10.30 — koncert godbe na pihala
- 12.00 — odprtje razstave grafik akademskega slikarja umetnika Lojzeta Logarja in risb otrok na temo cvetja
- 14.00 — predavanja strokovnjakov iz cvetličarstva
- 20.00 — cvetlični bal (hotel Radin)
- 20.30 — podelitev zlatih mukic za najlepše urejene objekte
- 21.00 — podelitev priznanj za razstavljeno cvetje
- 21.15 — cvetlični ples do jutranjih ur

bor knjig s slovensko tematiko. Tu velja opozoriti na rokopišno prekmursko slovnico, delo neznanega avtorja, in na osnovnošolski učbenik v prekmurščini za prekmurske šole.

Razstavljene knjige so last županijske knjižnice iz Sombotela, le tri so iz škofijske knjižnice v Sombotelu.

Obiskovalcem je na voljo tudi katalog s popisom eksponatov.

Razstava Stare knjige iz Sombotela je na ogled v soboški Galeriji (pri Blagovnici, oz. avtobusni postaji) od 11. do 25. septembra.

F. KUZMIČ

Mladen Tancer

Ob treh obletnicah Henrika Schreinerja

Vsaka slovenska pokrajina se rada ponaša z velikimi možmi, ki so se trajno zapisali med ustvarjalne tvorce naše bogate kulturne preteklosti. Iz sveta ob Muri je doslej izšlo že kar lepo število omikanih osebnosti, ki so — vsaka na svoj način in na posebnih področjih — prispevale pomemben in trajen delež v skupno slovensko kulturno zakladnico.

Med take duhovne velikane sodi ljutomerski rojak Henrik Schreiner, ki se je s svojim bogatim in vsestranskim pedagoškim

delom trajno vtisnil v slovensko pedagoško zavest. Še več, na prehod iz prejšnjega v naše stoletje in v prvih desetletjih le-tega je dajal ton in vsebino sopenene-mu razvoju in iskanju samonikle podobe slovenske pedagoške misli.

Življenjska pot slovenskega pedagoga Schreinerja je vpeta med letnici 1850 in 1920. Pred sto štiridesetimi leti je v Ljutomeru zagledal luč sveta, pred sedemdesetimi leti je v Mariboru sklenil svoje bogato duhovno življenje. Letos mineva sto let, ko je bil avgusta 1890 imenovan za ravnatelja moškega učiteljskega v Mariboru. Na tem, za Slovence na Spodnjem Štajerskem nadvse pomembnem mestu, je s polno odgovornostjo in nadvse uspešno delal polnih trideset let.

Vse tri obletnice so pravi trenutek, da v našo zavest priključimo spomin na velikega rojaka Schreinerja in opozorimo na njegovo bogato pedagoško izročilo in poslanstvo, ki ga je v njemu značilno delavnostjo v štirih desetletjih učiteljevanja trajno vkrlesal v slovensko pedagogiko. Po dedovanju Slomškovo pedagoško izročilo je požlahtnil, kritično prevrednotil in z naprednimi evropskimi pedagoškimi idejami dvignil visoko nad dotedanjo raven, s tem pa je položil dovolj trdne temelje novonastajajoči slovenski pedagogiki, ki so jo po Schreinerju razvijali Šilih in drugi.

Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, srednješolsko izobrazbo je z odliko sklenil v Mariboru, na dunajski univerzi je nadvse uspešno študiral skupino naravoslovnih predmetov. Rojak dr. Fran Miklošič je predsedoval strogi komisiji (v njej je bil tudi Slovenec Jožef Štefan), pred katero je Schreiner dokazoval svoja visokošolska znanja in ki mu je priznala profesorske sposobnosti za poučevanje prirodopisa, matematike in fizike.

Schreiner je že kot otrok v slovensko zavedni družini in v domačem kraju doživljal navdušenje in narodno prebujanje Prlekije, še posebno ob prvem slovenskem ljudskem taboru v Lju-

tomeru leta 1868, kar je zapustilo v mladeniču in kasneje v zrelem možu neizbrisne sledi in slovenski narodni ponos, ki ga je izkazoval vse do zadnjega diha. Rano odvodela mati je že kot otroku vcepila spoštljiv odnos do dela, ki ga je Schreiner ohranil skozi vse življenje in to vrlino človeškega bitja zahteval tudi od drugih. Že pod večer življenje je svojih hčerki v posvetilu knjigi zapisal: »Na zadnje je samo eno vzgojno sredstvo in temu se reče: delo. Samo ena pot je, ki vodi h kreposti in ta gre skozi delo. Sreča je samo ena in ena vztrajna zadovoljnost in to nam daje delo!« To delovno načelo, ki ga je vsrkal v rani mladosti v svetu med delovnimi ljudmi Prlekije, je po svojem lastnem zgledu neumorne delavnosti uveljavljal Schreiner tudi v svojem učnem in vzgojnem delu, ga uveljavljal v svojih delovnih metodah in teoretičnih razpravah.

Polnih trinajst let je zorel in dozoreval v temeljitega in kakovostnega profesorja na učiteljskiču v Bolzanu na Tirolskem. Tu je bogatil, razširjal in poglobljal svoja strokovna znanja in si pridobil bogate pedagoške izkušnje, ki so mu bile v veliko pomoč in oporo pri kasnejšem ravnateljevanju na mariborskem učiteljskiču. Že na Tirolskem se je Schreiner začel uveljavljati kot pedagoški pisec, sprva ozko na področju naravoslovja.

V Schreinerju je nemški narodni svet, ki je odločal o vsaki namestitvi v štajerski deželi, videl najustreznejšega ravnatelja za moško učiteljske v Mariboru. Za tako odločitev je svet našel oporo v nemško zvonečem primku Schreinerja in v njegovem strokovnem ugledu, ki si ga je pridobil s temeljitim delom na Tirolskem in s strokovnimi spisi v pedagoškem revijalnem tisku. Vendar vse to ne bi odtehtalo pri odločanju za novega ravnatelja, ko bi avstrijske šolske oblasti vsaj slutile, da je Schreiner bil in vseskozi ostal zaveden slovenski domoljub.

(dalje prihodnjic)

V KOLOŠEVEM OBJEKTIVU

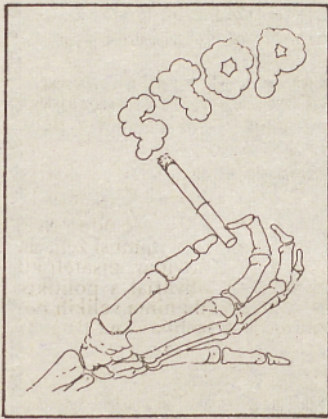

KOLOŠKA ZELEZNIŠKA POSTAJA LETA 1953 — Pred nekaj tedni smo objavili desni, tokrat pa s fotografijo mojstra Kolosa seznanjamo še z levim delom soboške železniške postaje z osrednjo stavbo in sprikljivim kramikom. Mednje prav gotovo sodi Kolodvorska restavracija, ki je bila zgrajena sočasno s postajo leta 1953. Za njo pa je na dokumentarni fotografiji tudi hiša v kateri je dandanes podružnica mladinskega servisa. Kolodvorska restavracija je zdaj Dianina, prej pa je bila Černjavičeva. Ulica arhitekta Novaka, kakor je imenovala ulica imenuje, po znanem soboškem arhitektu, ki je tragično preminil v prometni nesreči, pred kratkim delno asfaltirana, sicer pa opazne razlike med nekoč in danes v tem delu mesta ni, tako kot v Mariboru tam, kjer se je staro mestno jedro moralo umakniti novemu. B. Bavčar

CIGARETA ZOPER ZDRAVJE

izredna zaskrbljenost prebivalstva za onesnaženo okolje, ki moji priča zadnja leta tudi pri kaži, da našim ljudem ni vseeno, kako in kdaj bodo umrli do smrti. Dejstvo je, da namenjajo toliko skrbi onesnaženemu okolju, obenem obstajajo neprizadeti ob veli-

Dejstvo je, da ima vsak četrti Slovenec, ki umre za rakom, raka na pljučih ter da vsak deseti kadilec zboli za to hudo boleznijo. Rak v ustni votlini, grlu ter požirniku je mnogo pogostejši pri kadilcih, prv tako tudi rak trebušne slinavke in sečnega mehurja. Večja je verjetnost razjede želodca, močno je ogroženo srce in

— Vsak človek izpostavi svojih 70 kvadratnih metrov pljučne površine na dan 25-krat vplivu zraka. Seveda tudi zraka bivalnega prostora.
— Pri kajenju desetih cigaret na dan se v desetih letih prilepiti na sluznico grla in bronhijev okoli kilogram katrana.
— Petindvajsetletni kadilec, ki pokadi dva zavojčka cigaret na dan, ima 9,3 krat krajšo pričakovano dolžino življenja kot sovostnik nekadilec.
— Otroci kadilci so manjši in fizično manj razviti ter socialno manj prilagodljivi v večji družbi.

ni živili smrti zaradi kajenja, povezanosti z alkoholom, zaradi nepravilne prehrane...
— Mateja Kožuh Novejši, vodja inštituta za socialno in socialno varstvo.
— O škodljivosti kajenja je bilo že mnogo govora, vendar je statistika še vedno neobjavljena. V Sloveniji je pred sedmimi leti za rakom na pljučih zbolelo 720 ljudi, v letu 1990 pa trdijo, da kar 80 odstotkov zaradi kajenja.

ožilje, pogostejši pa so tudi srčni infarkti. Strokovnjaki torej ugotavljajo, da je kar tretjina boleznih današnjega časa povezana z aktivnim in pasivnim kajenjem, oziroma nastane od tega.

Raziskovalci pa se tudi veliko ukvarjajo s škodo, ki jo kadilci cigaret povzročajo nekadilcem, s katerimi živijo. Temu so močno izpostavljeni prav otroci.

Profesor dr. Groh iz Dunajske otroške klinike poroča o tesni povezanosti med pasivnim kajen-

njem in nastopom akutnih znakov respiratornih boleznih pri otrocih. V prvem letu starosti je na primer akutni bronhitis in pljučnica kar v 32 odstotkih pogostejša pri otrocih, katerih mati je kadilka. Jasna je tudi povezava med številom pokajenih cigaret in pogostostjo bolezenskih znakov. Zdravje otrok je torej močno odvisno od kajenja njihovih staršev.

Skrb zbujajoče je tudi dejstvo, da po cigaretah vedno pogosteje posegajo ženske in mladi.

Majda Horvat

RAZISKAVE RAKA

Tobačni dim — nevarnost za otroka

Otroci, ki so izpostavljeni veliki koncentraciji tobačnega dima, so dvakrat bolj v nevarnosti, da obolijo za pljučnim rakom, kot otroci, ki živijo v domovih, kjer se ne kadi. To je osnovna ugotovitev študije, ki je objavljena v strokovni reviji The New England Journal of Medicine. Raziskovalci, ki jih je vodil dr. Dwight na medicinski univerzi Yale, ocenjujejo, da se okoli 17 odstotkov primerov raka na pljučih pri nekadilcih v ZDA lahko pripisuje temu, da so bili v otroških letih izpostavljeni velikim koncentracijam tobačnega dima. Študija sloni na raziskavah 191 nekadilcev, ki so zboleli za rakom na pljučih.

NASVET

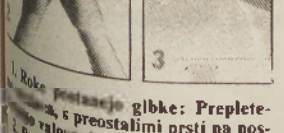
Kako negujemo usnje?

Oblačila in modne dodatke iz usnja moramo drago plačati, zato jih moramo privoščiti skrbno nego, da jih ohranimo čim dlje.

Usnje je modno in prijetno. Če le moremo, vsak kos impregniramo, da bo zavarovan pred vlago in madeži. Sredstva za nego kože usnja moramo skrbno izbrati. Uporabljati jih moramo natančno po navodilih in vselej moramo preskusiti kje na notranji strani, kako učinkujejo. Mastne madeže odstranimo z magnezijem, madeže od kemičnega svinčnika s sredstvom za brisanje črnila, baldrijanovimi kapljicami ali kolonjsko vodo. Prenekateri madeži se znebimo z radirko za čiščenje usnja. Prepovedani so bencin, terpentin in tekočine za odstranjevanje madežev. Usnje naj visi tako, da bodo ploskve ravne. Posebno pomembno je to takrat, kadar nas zmoči dež in se mora oblačilo posušiti pri sobni temperaturi. Pasove je dobro obesiti na velik obroč, ki ga lahko dobimo v železniški trgovini.

hvala, ker ne kadite!

Gimnastika za roke

1. Roke postavijo globlje: Prepletete prste in preostale prste pa postavite na valovanje.
2. Roke postavite spretnejše: Med prsti postavite krogljico. Začnemo s kroglo.
3. Roke postavite nežne: Ukažite prste nad loncec, iz katerega se izliva voda.
4. Roke postavite močnejše: Voda iz loncec, iz katerega se izliva voda, postavite na roke. Zavedati se moramo, kakšna močrostovina je roke, kako bolj skrbeli zanj. Ne smemo imeti 27 kosti, 30 členov in 50 mišic, zato jih moramo urediti in masirati.

Kako se znebimo ustnega zadaha

V pol litra vode tri minute kuhamo dve žlici mešanice kamilice, mete in žajblja, odstavimo za pet minut in odcedimo. S čajem si dvakrat na dan izpiramo usta in grlo.

V skodelico kropa damo za tri sekunde pol žličke pelina, precedimo.

Kako uničimo lesnega hroščka

Mrčes v stanovanju je nadloga, ki jo moramo vsekakor preganjati. Med to sodi tudi lesni hrošček.

Osem do dvajset milimetrov velik hrošček se razvije iz petnajst do trideset milimetrov dolge ličinke, ki se prezira skozi les štiri do pet let.

Lesni hrošček je lahko prav nevaren, saj uničuje tramove in les v hiši. Če opazimo pod strešno konstrukcijo sveže žagovinske sledove, vemo, da je na delu ta neprijetni škodljivec. Močno nagrizeni leseni deli morajo stran, manj poškodovane pa zaščitimo s kemičnimi sredstvi. Posvet s strokovnjakom ne bo odveč.

mo in pijemo pa eno skodelico na dan, vztrajati je treba tri do pet tednov. Usta si lahko izpiramo tudi s čajem iz preslice. Čeprav se sliši nekoliko čudno, zelo pomaga tudi ilovica. V kozarec vrele vode damo žličko ilovice in jo pustimo čez noč, zjutraj zmešamo in spijemo. Če pripravek povzroči zaprtje, moramo terapijo za nekaj dni prekiniti.

Pa še to: žličko svežih peteršiljevih lističev žvečimo deset minut, nato pojemo jabolko.

NASVET

SERVIRANJE PIJAČ

Vodo serviramo v vrčih. Biti mora mrzla. V kozarec je natočimo le do treh četrtin.

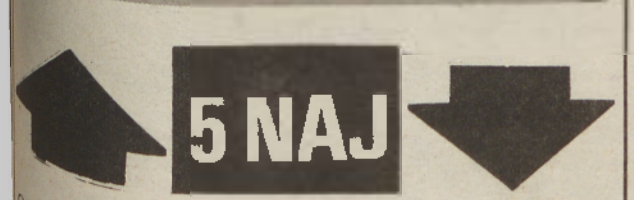
Mineralna voda je osvežujoča, če je mrzla. V kozarec je natočimo le do treh četrtin.

Sadni sokovi. Točimo jih iz vrčev ali neposredno iz steklenice. Uporabljamo visoke kozarce. Sokovi morajo biti dobro ohlajeni. Mešamo jih z mineralno vodo.

Vino. Točimo jih iz originalnih, navadna vina pa iz litrskih steklenic. Pomembna je prava temperatura, da prideta do polnega izraza vonj in okus. Lahka rdeča vina ohladimo na 12 do 14 stopinj, težja na 16 do 18, bela pa na 8 do 10 stopinj Celzija. Prava temperatura peničih se vin je od 3 do 6 stopinj. Pretopla se preveč penijo in so plehkega okusa.

Svetlo pivo naj ne bo hladnejše od 8 in ne toplejše od 12 stopinj, temno pivo pa naj ima okrog 10, največ 14 stopinj. Skoraj vsa žganja so najokusnejša med 8 in 10 stopinjami.

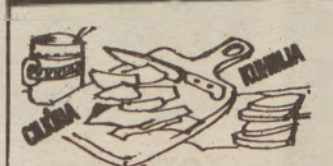
RADIO MURSKA SOBOTA

- Glasbena lestvica RMS, v oddaji 21 232.
- Sacrifice — Elton John
- Lily was here — David A. Stewart & Candy Duller
- Nancy iz Ljubljane — Big Ben
- Voyage — Madonna
- Pisno ga, pijmo — Magnet
- dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu RMS (UKV 87,6 Mhz ali 94,4 MHz) ob petkih, od 18. do 19.00.

Kuhajte z nami

Mesni cmoki v paradižnikovi omaki

V dnevni prehrani uporabljamo čimveč vrtnin. Sveže pripravljene so najboljše, najcenejše, pripravna pa najenostavnejša. Sočne plodove pripravljamo na različne načine.

Mesni cmoki: 1/2 kg mešanega mesa, 2 rezini belega kruha, 1 drobna čebula, 1-2 stroka česna, šopek sesekljane peteršilja, sol, poper, 1 žlička moka, 2 žlici olja ali masti.

Paradižnikova omaka: 3 žlice olja, za noževno konico sladkorja, 2 žlici gladke moke, voda za zalivanje (1/2 l), sol, 1/2 l redke paradižnikove mezge ali 4 žlice goste paradižnikove mezge, 2 lističa rožmarina.

Priprava cmokov: Meso zelo drobno zmeljemo, kruh namočimo v vodi in ga ožmemo. Na maščobi popražimo drobno sesekljano čebulo. Peteršilj sesekljamo, česen stremo. Dodamo moko, sol in poper. Vse sestavine dobro premešamo in prenetemo z roko, da postane masa prožna. Oblikujemo za družbo jabolko velike cmoke in jih zložimo v pekač ter v pečici svetlo rjavo popečemo. Ko je paradižnikova omaka kuhana, jih zložimo vanjo, počasi pustimo vreti še 6-8 minut in ponudimo.

Priprava omake: v kozici razgrejemo mast, dodamo sladkor in ga zarumenimo. Pomokamo, rahlo popražimo, zalijemo z mrzlo vodo ali juho. Premešamo paradižnikovo mezgo ali sveži pretlačen paradižnik, solimo in počasi kuhamo 15-20 minut. Odišavimo z lističi rožmarina. Zakuhamo opečene cmoke. Serviramo s krompirjevim pirejem.

Murska Sobota, Ciril-Metodova ulica 50,
tel.: (069) 22 219, 22 809, 21 136
Telefax: (069) 21 136
Za prvo osemetko proti kanalu

Cenjeni!

Hvaležni smo vsem, ki ste nas doslej obiskali. Vedno se trudimo, da bi prislunili Vašim željam in potrebam. Dovolite, da Vam sporočimo, da smo tudi sedaj dobro založeni z oblačili. Posebej Vam priporočamo nakup ženske in moške usnjene konfekcije.

In še nekaj Vam želimo napisati. Ne bodite v skrbeh. Ob nakupu bomo našli skupen jezik, če bo potrebno, Vam bomo pomagali z obročnim odplačilom. In tudi odpiralni čas smo prilagodili Vašim željam. Odprto imamo vse do dvajsete ure.

S spoštovanjem!

Vaš BIM

POMOČ ZA OBČUTLJIVE

Ko se spreminja vreme

Nagle in pogoste spremembe vremena vplivajo na naše počutje. Nekateri ljudje so še posebno občutljivi na vreme — ali jih boli glava ali dobijo napad migrene.

Glavobol nastane takrat, ko se žilice v glavi preveč skrčijo ali razširijo. Povzroči ga iztekajoče se obdobje lepega vremena tik pred poslabšanjem.

Pomaga: če so bolečine kolikor toliko znosne, ne jemljemo tablet, saj te obremenjujejo jetra in ledvice. Včasih pomaga, če si privoščimo toplo kopel nog. V kad natočimo toplo vodo, vanjo potopimo noge. Počasi dolivamo vročo vodo, dokler nima 40 stopinj. V kopeli imamo noge pet minut.

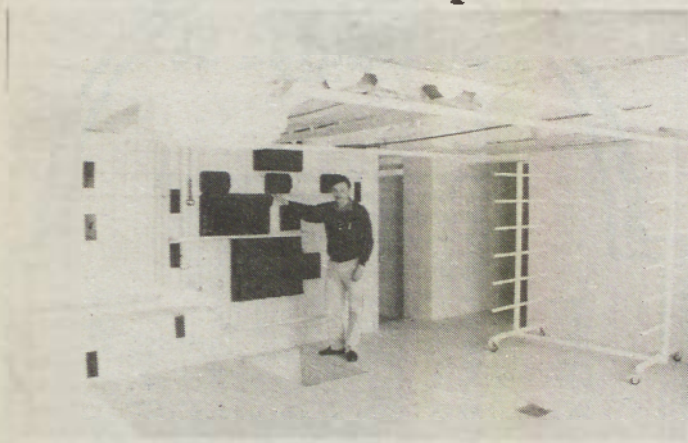
Migrena se pojavi takoj po spremembi vremena, torej takrat, ko se poleti nenadoma ohladi in dežuje, ali takrat, ko je pozimi mrzlo s padavinami.

Pomaga: na čelo polagamo obkladke, lahko so tople ali hladne, kakor nam bolj prija. Inhaliramo: v vročo vodo kapnemo nekaj kapljic eteričnega olja. Opazujemo se in ugotovimo, ob katerih vremenskih spremembah se migrena najpogosteje pojavi, potem pa jo prehitimo tako, da vzamemo tableto, še preden se oglasijo bolečine.

SESTAVIL MARKO NAPIST	PRAZNO-VERJE	LITERARNO DELO V OBLIKI DIALOGOV	GOSTA JUHA IZ VEČ VRST RIB	ALBANSKA DENARNA ENOTA	SLOVENSKI VIOLINIST	AVTOR TRILOGIJE »BOBRI« (JANEZ)	GRŠKI POLJOTOK
SVETO PISMO							
SESTAVA DVEH ALI VEČ STROJEV							
CVETACI PODOBNA POVRTNINA							
ŽALOST, TRPLJENJE				PREGOVOR VSEBINSKE PRVINE MELODIJE			
AVTOMOBILSKA OZNAKA ŠPANJE		RIRSKA LJUBLJANA SESTAVINA KAVČUKA					
PRIPADNIK SREDNJE-VEŠKEGA STANU						SLOVENSKA PISATELJICA (ELA)	MAKEDONSKO IME
EMILE ZOLA			LISTAVEC S SRCASTIMI LISTI KRILO				
ŠPORTNA IGRA Z ŽOGO						RADIJ ZVISANA GLASBENA NOTA »D«	
PISNEN SESTAVEK							
TRČENJE, KARAMBOL				RUSKI VELETOK NOVI SAD			
STROJ ZA VEJANJE							
ŽE UMRLI GRŠKI LADUSKI MAGNAT							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodotavno: kasarna, aralija, verigar, Akan, SO, Lateran, I, Oak, rov, ens, ZT, Alor, roglič, omet, Re, žalivec, on, Sete.

Turnišče dobilo pekarno

Na fotografiji Franc Zdravec v novi pekarni, ki jo je zgradil v Turnišču.

V Turnišču, ki je imelo status mesta že pred 230 leti, so »varašanca« končno dobili tudi svojo pekarno. Ob domačiji staršev jo je zgradil Stanko Zdravec, ki je kot zasebnik pekeln kruh v Murski Soboti v najeti pekarni.

Doslej so v Turnišče vozili kruh iz Beltincev, Nedelice in Lendave. Nova pekarna pa bo pokrila potrebe Turnišča in sosednjih vasi.

Stanko Zdravec bo kruh in pecivo tudi v prihodnje prodajal v svojem kiosku v Soboti. V novi pekarni bo, kot že doslej v M. Soboti, pekeln domači rženi kruh, beli, koruzni babičin in rženi kruh s kumino, pa še ocirkove pogače, sirove zavitke, makovice orehove in makove potice, slane preste in drugo pecivo. V dogovoru z ABC Pomurke bo pekeln tudi BOKRUH iz na zdrav način pridelane pšenice.

Boris Hegeduš

NA TRIGLAVU

Na pobudo gornjeradgonskega župnika Andreja Zrime je pred kratkim 40 ljudi »osvojilo« Triglav. Večina jih je bila prvič na naši najvišji gori. Pohod je vodil znani soboški planinec Vlado Ficko.

Prav gotovo je pobuda gornjeradgonskega župnika velikega pomena, kajti med mladimi je razvil čut do gora in sploh planinarjenja. Mnogi izmed teh bodo v naslednjih letih pobudniki podobnih akcij.

Fotografija je posneta ob Aljaževem stolpu.

Franci Klemenčič
Foto: Andrej Zrim

BRIGITA BAVČAR

V VEČNO MESTO IN NAZAJ

V Rim sem potovala trikrat: dvakrat sem rodila, tretjič pa se res napotila tja, kamor pravijo, da vodijo vse ceste. In bilo je vredno videti Rim — večno mesto Rimljanov in krščanske tradicije, ki svetovnega popotnika očara s svojo drugačnostjo: sožitjem sedanosti in preteklosti na pretežno zelenih površinah. Za mesto namreč velja izhodišče, ki bi ga lahko upoštevali urbanisti pri postavitvi tudi na naših tleh — tisto, da morata ob pozidani tretjini ostati dve zelenici, celota pa mesto, ki diha. Rim ima res svojstven utrip, ki ga uspeva zaznati tudi na turistično-novinarskem potovanju, ki ni trajalo dlje od šestih dni, pa še od naštetih sta dva odpadla na vožnjo, krajši postanek v Orvietu, Neaplju (Pompeji in Vezuf), Frascati in Firencah. Sicer pa pričnimo na začetku, na Kompasovem postajališču v Miklošičevi ulici v Ljubljani, kjer sta avtobus in vodnica nekoliko zamujala, odveč pa je bila tudi izkušnja s cigaretinim dimom in slabostjo ter nasično potnico, ki je skušala skupinski izlet krojiti po svoji meri. To ji ni povsem uspelo, po formalnostih na meji in dolgi vožnji proti jugu ter predolgimi postanki na obcestnih postajališčih (ki so v Italiji dobro urejena in tako samopostrežnice s hrano kot prodajalne primerno založene) pa je bila katedrala v Orvietu zares vredna ogleda. Ostala je na fotografiji in v spominu, kakor tudi odlično vino iz katakombne kleti, s katerim si je

nikar ne zasedite, če nimate s sabo kakšnega italijanskega gostitelja ali poslovneža z debelo denarnico. Za naš standard je kava, ki stane toliko kot znani italijanski čevlji, odlično predraga in zato nikar ne zadržite v skušnjavo, če vas pot zanese v središče Rima.

Hotel Venetto, v katerem smo bivali, k sreči ni bil tako drag kot postrežba v lokalih ob istoimenski ulici. Težko bi tudi bil, ker je pohištvo v njem le stilska imitacija, zajtrk, ki ga ponujajo s prenočiščem, pa nič kaj angleški in bela kava s prismojenim mlekom slabo nadomestilo za pristi produkt krav, ki smo ga vajeni doma. Zato pa je image večnega mesta tisti, ki odtehta vse — tudi čakanje v vrstah pred vatikanskimi muzeji, gnečo pri katakombah, v Koloseju in na Španskih stopnicah ter povsod, kamor vrejo trupe sodobnih nomadov, kakor tudi imenujejo turiste.

V predsezoni, ki je označevala naše popotovanje v Rim, si je tudi agencija, kot je Kompas, privoščila dokaj nomadsko ponudbo — konjske ali bogsigavedi kakšne zrezke živali, ki bi lahko umrla tudi od častitljive starosti. Nomadska pa je bila tudi postelja v depandansah poletnih letovišč, s katero smo se morali, utrujeni od dolge poti, zadovoljiti prvo noč, ker je bil hotel bojda prebukiran, organizatorji pa so očitno pozabili tudi na praznike, kot da prav v njih ne bi bilo (po izkušnjah sodeč) najbolj množično

imajo svoj stil: mahanje s kartoni in invazijo otrok, ki zamotijo odrasle; na pol dorasli prestopniki pa potem krađe. Med njimi tudi na način, ki smo ga videli v filmski uspešnici Emirja Kustorice Dom za obešanje — in ni dvakrat za reči, da so Romi na rimskih ulicah z naših krajev.

Slovenec je v Rimu očitno veliko, ne le turistov, ki smo jih srečevali na vsakem koraku, ampak tudi takšnih, ki živijo v večnem mestu in okolici, zbirajo pa se v Sloveniku — papeškem slovenskem zavodu v Rimu. Tam smo dobili tudi turistični vodnik po Rimu in Vatikanu v slovenskem jeziku in na spominski plošči nove zgradbe v predmestju prebrali: »Slovenici širom po svetu, hvaležni za dar vere, ob 1200-letnici pokristjanjenja izro-

Papež Janez Pavel II.

Vsaj tako kot zgodovinski spomeniki in z vseh vetrov nagrabljeno bogastvo v muzejih, galerijah in različnih zbirkah svetovne umetnosti, je Rim in država Vatikan v njem romarska meka kristjanov zaradi papeža. Luč v njegovi sobi (drugo okno) najvišje v vatikanski palači gori dolgo v noč, kdaj pa kdaj čakajočim vernikom tudi pomaha, redno pa vodi nedeljske maše in se vozi s svojim priročnim vozilom med množico, ki ga časti.

čajo SLOVENIK slovenskemu narodu, da bi ohranil naprej v prihodnost plamen evangelija in kulture. Dom so blagoslovili slovenski škofje 19. junija 1973 za časa Pavla VI. in prvega slovenskega metropolita in ljubljanskega nadškofa Jožeta Pogacnika. Slovenik daje, in je gotovo dajal, streho mnogim slovenskim popotnikom, saj se je redovnik v njem nemalo začudil nad priznanjem podpisane, da je v Rimu prvič; kar pa ne pomeni, da tudi zadnjič, saj je bilo premalo časa za videnje najosnovnejšega, kaj šele vsega, kar je v Rimu vredno videti. Poleg že omenjenega Beneškega trga, zemljepisnega središča mesta, iz katerega izhajajo vsa turistična potovanja, odkrivajoča številne in sugestivne lepote Rima s svojo zgodovino.

(nadaljevanje)

Dobro jutro, ribice!

Tako kot v šolah se je 3. septembra začelo novo šolsko leto naših otroških vrtec ali, kot jim uradno pravimo, vzgojno-varstvenih organizacij.

V Pomurju so se začetka dela prav gotovo najbolj razveselili predšolski otroci (blizu 60), njihove vzgojiteljice in tudi starši na Bistrici, ki jih je pričakal nov (Marlesov) vrtec na Srednji Bistrici, kamor so se preselili iz neprimernih prostorov v združenem domu.

Nekaj posebnega so doživeli tudi otroci, ki so prišli v vzgojno-varstvene organizacije v občini Murska Sobota. Skoraj povsod so jih namreč »pozdravile« tudi ribice v akvariju. Namen tistih, ki so si omislili »osvežitev«, je predvsem navezati otroke na te ribice, da bodo že zaradi njih radi hodili v vrtec, da bi se torej malčki nanje navezali. K njim so jih predlagali starši v posebni anketi. Gre za več bivanja (krajši izleti), več individualnega dela, manjše število otrok v skupinskih krožkarske dejavnosti in po možnosti učenje tujih jezikov.

Vsekakor je potrebno tudi omeniti, da niso povišali cen, ampak so ostale takšne kot juniju, zato so tudi vsi vrtec dobro ali zadovoljno sprejeli (v 17 enotah jih je 1451).

Nov ribiški dom — dokaz nenehnega dela

Že nekajkrat sem v svojih prispevkih omenil, da brez sodelovanja in zagnanega dela ne more biti dobrih rezultatov. Zgled takšnih aktivnosti so gotovo ribiči Ribiške družine Gornja Radgona — temeljne enote Apače, ki so s prostovoljnimi delom in prispevki postavili nov ribiški dom v Zg. Konjšču tik ob konjskih gramoznicah. Tudi nes ima že pravo podobo in vsi ribiči smo ponosni nanj, najbolj pa vedna tisti, ki so vanj vložili največ delovnih ur; med njimi predsednik Janko Fridau in Štefan Vinčec, ki sta pri gradnji sodelovala od začetka. Malo je takšnih prizadevnih ljudi. Dom že od daleč privablja ribiče, trenutno samo še na ogled, čez čas pa bo to pravo ribiško zasebnost. Čeprav je ribičija trenutno bolj skromna, je ob konjskih gramoznicah dan za dnem gneča. Ene zanima ali je dom že končan, drugi pa namakajo trnje in čakajo na svoj življenjski ulov.

B. Macuh

Prenovljene učilnice in orgle

V farni cerkvi sv. srca Jezusovega v Veliki Polani so se v soboto, 8. septembra, zbrali farani na priložnostni slovesnosti. Ob prazniku Marijinega rojstva so Polančani povabili medse marioskega pomožnega škofa — prekmurskega rojaka Jožefa Smeja. V farni cerkvi je blagoslovil prenovljene orgle, ki so jih farani polanske fare ob pomoči izseljencev letos obnovili, ter nove in prenovljene prostore za poučevanje verouka in druge namene. Nove prostore so farani pomenovali Veroučni dom Daniel Halas — po prvem poljskem župniku, ki je dal med vojno življenje za svoj narod. J. Ž.

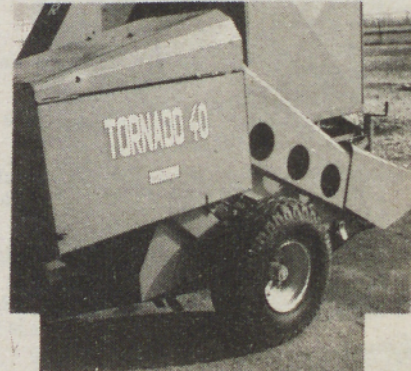
Občane Pomurja obveščamo, da se bo lekarna Murska Sobota zaradi vzdrževalno-preuređitvenih del od 28. septembra 1990 do predvidoma vključno 18. novembra 1990 začasno preselila v zgradbo nekdanjega ušesnega oddelka bolnišnice v Murski Soboti, Kidričeva ul. 1 (v bližini rimokatoliške cerkve). Zaradi selitve pa bo zaprta v petek, 28. septembra 1990, od 7.00 do 15.00.

V začasnih prostorih bo lekarna praviloma poslovala v enakem obsegu, vključno z dežurno službo. Kljub temu pa zaradi nenormalnih prostorskih razmer prosimo uporabnike, da v tem času po možnosti v čim večji meri obiskujejo druge pomurske lekarne.

TOZD POMURSKE LEKARNE

Najsodobnejša paleta strojev za spravilo koruze

Obiranje koruze s SIP-ovimi obiralniki TORNADO je jamstvo za hitro, kakovostno in zanesljivo delo v jeseni, ko je potrebno z njive čimprej spraviti pridelek.

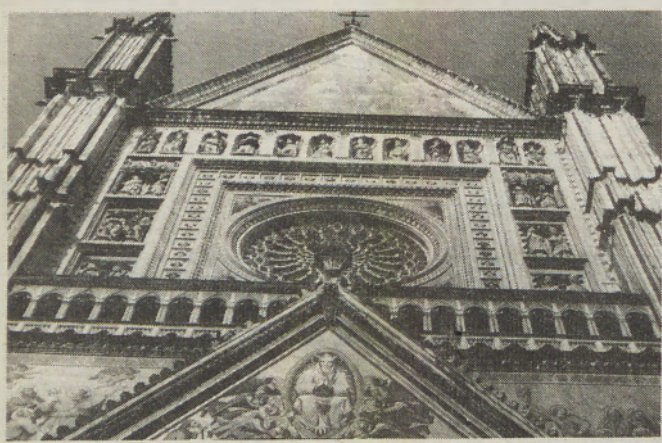
OBIRANJE KORUZE NEKOČ IN DANES

TEHNIČNI PODATKI

	TORNADO 35	TORNADO 40	TORNADO 70
Dolžina	400 cm	400 cm	530 cm
Višina	250 cm	250 cm	267 cm
Širina	275 cm	275 cm	297 cm
Zmogljivost ha/h	0,15—0,30	do 0,40	do 0,60
Potrebna moč traktorja kW (KS)	19 (25)	18 (24)	37 (50)

SIP

VSE INFORMACIJE V KOMERCIJALNI SLUŽBI: SIP
Strojna industrija 63311 ŠEMPETER v Savinjski dolini
(063) 701 500.

Pročelje znamenite katedrale v Orvietu.

Foto: Stefan Celec

prekmurska družba popestrina prvo italijansko izkušnjo. Sledile so ji številne druge, med njimi tudi tista iz znane rimske ulice Via Venetto — središča sladkega življenja, ki ga je nekoč znana filmska zvezda Anita Ekberg ponazarjala z bosim sprehodom ter namakanjem v fontani ob zgodnjih jutranjih urah — v zgodnjem večeru mnogo let za tem pa je izzvenela povsem drugače. Od sladkega življenja so ostale predvsem visoke cene, številni natakariji in prazne mize obcestnih lokalov, katerih stolov

cnih turističnih potovanj. Tako je bil vrstni red povsem drugačen in več panoramskih ogledov mesta, ki ga je sicer večji užitek doživljati brez vmesne šipe avtobusa. Edina prednost avtobusnih voženj je bila le v tem, da je bilo čim manj neposrednega stika z žeparji, katerih profesionalizem pri krajah smo spoznali na Beneškem trgu. Zamaknjeni v zgodovinske spomenike bi nekateri med popotniki kaj kmalu ostali brez denarnic, fotoaparatorov in kamer ter še česa vrednega, kar mami dolgotrajne. Pri tem

Prva zmaga Nafta

PRETNER (Mura)
— strelec edinega zadetka

V petem kolu tekmovanja v slovenski nogometni ligi je lendarška Nafta na domačem igrišču premagala Elan iz Novega mesta s 3:0 in zabeležila svojo prvo zmago. Novi trener Zoltan Ambrus iz Zalaegerszeg iz Madžarske je zlasti v drugem času znal motivirati moštvo, ki bi lahko zmagovalo še z višjim izidom. Treba pa je povedati, da je Nafta nastopila brez igralcev. Najzaslužnejši za zmago je bil vratar srednji napadalec Herceg, ki je odvrnil vse zadetke. Soboška Mura je goledar v Velenju in izgubila tekmo z 1:3. Gol za Muro je dosegel Sobočan so nastopili brez Gaševića in Loperta. V naslednjem kolu igra Mura doma z Ingradom Kladivarjem iz Celja, Nafta gostuje pri Ljubljani.

KOLESTARSTVO

Törner drugi

Na Ptuju je bilo republiško cestno in gorsko prvenstvo v kolesarstvu za pionirje ekipno in posamično. Sodelovalo je 76 pionirjev iz 12 klubov. Med njimi so bili tudi pionirji Pomurja iz Beltincev in Tropovcev. Pri pionirjih A se je odrezal Törner, saj je v gorski vožnji zasedel drugo mesto, na cestnem prvenstvu pa je bil peti. Ekipno so Tropovci zasedli peto mesto. Pri pionirjih B je Hanc zasedel sedmo mesto, ekipno so bili Tropovci četrti.

—ATLETIKA—

Števanec druga

Ob otvoritvi novega atletskega stadiona je bil v Novem mestu velik atletski miting. Sodelovali so številni udeleženci minulega evropskega prvenstva v Splitu in tudi trije Pomurci. Lepo sta se odrezali Marija Števanec, ki je v teku na 1500 m s časom 5:52,10 zasedla drugo mesto, in Manuela Pergar, ki je bila v isti disciplini s časom 4:57,81 tretja. V teku na 5000 m je Gradar zasedel peto mesto.

Geza Grabar je sodeloval tudi na mednarodnem gorskem štafetnem teku v Kainachu pri Gradcu v Avstriji ter skupaj z Golobom iz Ormoža v štafetnem teku na 42,195 km zasedel drugo mesto.

KOLESTARSTVO

Simon Šooš republiški prvak

V Savljah so razglasili najboljše kolesarje za republiško cestno prvenstvo in kriterij slovenskih mest. Pri mlajših mladincih je največ točk zbral član KK Pomurje iz Beltincev Simon Šooš in tako postal republiški prvak. V ekipni konkurenci je Pomurje iz Beltincev zasedlo odlično tretje mesto za Rogom in Krko, kar je vsekakor lep uspeh. V točkovanju za kriterij slovenskih mest je Simon Šooš zasedel četrto mesto, vendar ni sodeloval na vseh dirkah. Ekipno je Pomurje zasedlo tretje mesto.

—ODBOJKA—

Dva mednarodna turnirja

V soboto in nedeljo bosta v Murski Soboti dva odbojkarstva turnirja z mednarodno udeležbo. V soboto bodo tekmovali moški (9 ekip), v nedeljo pa ženske (6 ekip). Sodelovale bodo vse pomurske ekipe, ki nastopajo v prvi in drugi republiški ligi.

PNL

Rezultati — 4. kolo
Bakovci : Dobrovnik 1:2
Črenšovci : Mladost 4:0
Ljutomer : Lipa 2:0
Tišina : Renkovo 1:1
Ljutomer : Polana 1:1
Odranci : Veržej 2:1

Črenšovci	4	3	0	10:4	6
Bakovci	4	3	0	10:4	6
Veržej	4	2	1	7:5	5
Polana	4	2	1	6:5	5
Ljutomer	4	2	1	5:5	5
Dobrovnik	4	2	0	10:5	4
Odranci	4	2	0	4:3	4
Tišina	4	1	2	3:4	4
Renkovo	4	1	2	7:9	3
Bakovci	4	1	0	2:5	2
Mladost	4	1	0	2:7	2
Lipa	4	1	0	2:12	2

I. MNL MS

Rezultati — 4. kolo
Gornji : Čarda 2:3
Rogašovci : Grad 1:2
Radgona : Srdica 0:0
Tromejnik : Doležalje 1:2
Salovci : Bratovci 1:1
Rakičan : Cankova 3:1

Grad	4	4	0	10:3	8
Rogašovci	4	3	0	15:7	6
Rakičan	4	3	0	13:5	6
Salovci	4	2	2	8:6	6
Doležalje	4	2	1	10:6	5
Cankova	4	2	0	12:9	4
Čarda	4	2	0	7:10	4
Radgona	4	1	2	5:9	4
Bratovci	4	1	2	10:10	3
Gornji	4	0	1	5:9	1
Salovci	4	0	1	2:12	1
Srdica	4	0	0	4:5	0
Tromejnik	4	0	0	4:5	0

II. MNL MS

Rezultati — 4. kolo
Vrelec : Križevci 2:2
Hodoš : Pucanci 3:2
Tešanovci : Romah 0:6
11 plavil : Pušča 4:1
Prosenjak : Apele 4:3
Filovci presti

Hodoš	3	3	0	12:2	6
Tešanovci	4	3	0	10:10	6
Romah	3	2	1	13:5	5
Pucanci	4	2	1	14:7	5
11 plavil	3	2	0	8:5	4
Filovci	3	1	1	9:4	3
Prosenjak	3	1	0	7:8	2
Apele	4	1	0	6:12	2
Vrelec	4	0	2	6:13	2
Pušča	4	1	0	3:6	2
Križevci	3	0	2	4:17	1

I. ONL Lendava

Rezultati — 4. kolo
Mestje : Kobilje 0:1
Granitar : Walta 6:1:2
Panonija : Hotiza 1:3
Kapeca : Nedelica 2:1
Lakoš : Bistrica 2:3

Hotiza	4	3	1	0	11:5	7
Kobilje	4	3	1	0	7:1	7
Bistrica	4	2	2	0	7:5	6
Walta B	4	2	1	1	7:7	5
Granitar	3	2	0	1	9:3	4
Kapeca	4	1	1	2	6:11	3
Mestje	4	0	2	2	1:3	2
Panonija	4	0	2	2	2:10	2
Lakoš	3	0	1	2	4:6	1
Nedelica	4	0	1	3	4:7	1

NOGOMET

Prekmurje: Gorenjska

V soboto, 22. septembra 1990, bo ob 15. uri na stadionu v Rakičanu zanimiva nogometna tekma med debelimi iz Gorenjske (Bohinj) in Prekmurja.

Ribiško tekmovalništvo

Društvo ribičev iz Kroga organizira v nedeljo, 23. septembra 1990, ob 8. uri ob Lukičevih gramozni jami v Krogu ribiško tekmovalništvo. Prve tri ekipe prejmejo lepe denarne nagrade, prvih petnajst pa še praktične nagrade. Poleg ribičev vabijo tudi gledalce. Prijave zbirajo po tel. št. 21 691 ali pred tekmovalnjem.

Zmagali kadeti

KK Pomurje iz Murske Sobotice je pripravil turnir trojki. Med 5 ekipami so zmagali Kadeti (Gönter, Kar, Žunec, Bačvič) pred Resnimi fanti in Veterani. V košarkarski tekmi kadetov je Pomurje premagalo Ptuj s 93:39. Strelci: Žunec 31, Gönter 28, Bratkovič 18, Kar 10 in Ivanec 6.

VKLJUČITE SE V PONUJENE PROGRAME

Tudi v društvenih Partizan programih in modeli organiziranosti več ne ustrezajo zahtevam in potrebam časa. Zato je bil izdelan projekt LIPA, ki ga ponuja tudi soboški Partizan ob sodelovanju z VVZ, šolami, SD Pomurjem, ZTKO in drugim klubom. Izberite svoj program in se vključite v vadbo!

Program ZELVA — namenjen otrokom od 2. do 4. leta skupaj s starši.

Program METULJ — namenjen otrokom od 5. do 7. leta. Vadba bo dvakrat tedensko, v sezoni 1990—91 bo približno 33 tednov vadbe.

Programa zajemata spoznavanje in navajanje na športne površine, orodja, red in navade ter spoznavanje osnovnih motoričnih znanj in razvijanje gibalnih sposobnosti oz. učenje ter osnovnih in nadaljevalnih motoričnih znanj, razvijanje gibalnih sposobnosti ob igri, igrah z žogo, z drobnimi rekviziti ter poligoni.

Program DELAVNICA in KLUB — za vse, ki se želijo ukvarjati s športno rekreacijo in športom:

— otroci od 8. do 12. leta — 2-krat tedensko,

— otroci od 13. do 15. leta — 2-krat tedensko,

— mladinska skupina — 2-krat tedensko,

— Vadba za odrasle: ženske — gimnastične vaje ob glasbi, trikrat tedensko, rekreacija za moške s poudarkom na igrah z žogo, 2-krat tedensko.

— gimnastični klub za otroke od 5. do 7. leta ter od 8. do 10. leta, 2—3-krat tedensko.

— rokoborski klub, judoklub, karateklub — BORILNA DELAVNICA, 2-krat tedensko.

— trimski kabinet, atletska gimnastika, dvakrat tedensko.

Za vse predvidene aktivnosti bodo zagotovljeni strokovni kadri in vadbeni prostori. Organizator si pridržuje pravico združiti oz. odpovedati premajhne skupine.

Vpisovanje v programe bo: 24., 25. in 26. sept. 1990 od 7.00 do 15.00 ter od 16.00 do 18.00 v pisarni ZTKO — dom TK Partizan, Mladinska 3, kjer boste izpolnili prijavnico in vplačali vpisnino.

Vpisnina znaša 500,00 din za I. polletje, in se vplača ob izpolnitvi prijavnice, ter 500,00 din za II. polletje.

Informacije dobite na ZTKO, tel. 21-428. Pričetek vadbe bo 1. okt. 1990 po urniku, ki bo napravljen na podlagi prijave in bo izbešen v domu TK Partizan.

Organizator akcije LIPA bo upošteval sleherno pobudo za pripravo programov v interesu občanov. Pričakujemo torej vašo vključitev ali vsaj pobudo za osvežitev naših programov!

Ludvik Zelko

Osem medalj Pomurcem

Na reki Soči v Novi Gorici je bilo republiško pionirsko in mladinsko prvenstvo v slalomu in spustu na divjih vodah, ki je hkrati štelo kot finale pionirskega pokala Slovenije. Med kajakaši in kanuisti iz 10 slovenskih klubov so bili tudi predstavniki Kajak-kanu kluba Mura Bistrica in Brodarskega društva Mura Krog ter se odlično odrezali, saj so osvojili osem medalj — 4 prva, 3 druga in eno tretje mesto. Najbolje se je odrezala Tina Jakšič (Bistrica), saj je zmagala v slalomu in spustu v kategoriji K 1 ter prejela dve odličji. Poleg nje sta naša republiškega prvaka osvojila še Darjan Borovič (Krog) pri mlajših pionirjih in Anita Gjerek (Bistrica) pri mladinkah v K 1. Druga mesta v spustu so zasedli: Mateja Žalik (Bistrica) pri pionirkah, Dušan Kuzmič (Krog) pri mladincih (oba v K 1) ter Iztok Horvat (Krog) pri mladincih (C 1). Bronasto medaljo v slalomu pa je osvojila Anita Gjerek (Bistrica). Četrtri je bil dejan Ozbečič (ml. pionirji), sedmi mesti pa sta zasedla Anton Škraban in Iztok Horvat.

Vsa prva mesta Pomurcem

Tradicionalno, letos že 15. tekmovalništvo za POKAL JULIJSKIH ALP je v Wolfsbergu v Avstriji zbralo blizu 100 igralcev iz Koroške, Furlanije-Juljske krajine in z izjemo Olimpije vse najboljše slovenske igralce. Pomurci, ki so bili letos številno zastopani z igralci Sobote in Radgone, so dosegli popoln uspeh, saj so v moški konkurenci osvojili vsa prva mesta.

V članski ekipni konkurenci je prva ekipa Sobočanov (Unger, Benko) v polfinalu premagal Novo mesto s 3:0 in v finalu po veliki borbi Strojno iz Maribora s 3:2, pri čemer je za zmago najbolj zaslužan Unger z dvema zmagama, eno pa je prispevala dvojica Unger-Benko. Druga ekipa Sobočanov (Benkovič, Kus) je osvojila tretje mesto, ko je v polfinalu izgubila s Strojno z 1:3, ekipi Radgone pa sta se uvrstili med najboljših 16. Med posamezniki je pri članih pripravil veliko presenečenje mladi Rihtarič iz Radgone, ko je premagal favorizirano Ungerja v polfinalu z 2:1 ter Benka v finalu prav tako z 2:1. Benko je v polfinalu premagal Benkoviča z 2:0 in tako sta si Unger ter Benkovič razdelila tretje mesto, ōri se je uvrstil med osmerico, Kuzma ter Žitek pa med najboljših 16. Med mladinci je prav tako nepričakovano slavil Kus, v finalu je premagal Rihtariča z 2:0, lep uspeh pa pomeni tretje mesto Sapača. Med veterani sta se Fridrih in Drozdek uvrstila med osmerico.

V srečanju članskih reprezentanc je Slovenija, za katero sta igrala Unger in Benko, premagala Koroško s 4:2, ter Furlanijo-Juljsko krajino s 4:0 in tako prepričljivo osvojila prvo mesto. Med mladinci je Slovenija, za katero sta igrala Rihtarič in Kus, premagala Koroško s 4:0 in tudi osvojila prvo mesto. M. U.

Tokrat tri točke

LITROP (trener Turnišča) — Doslej še brez poraza

V četrtim kolu tekmovanja v območnem nogometni ligi vzvod sta posameznika osvojila tri točke. Turnišče je premagalo Boč z 2:0. Strelca gola sta bila Litrop in Markoja mlajši. Turnišče ni ponovilo igre iz prejšnjih dveh tednov pa bi lahko zmagalo še z drugim rezultatom. Nogometaši Beltincev so igrali v Mariboru in igrali s Korošci 0:0. Tudi Beltinka tokrat ni pričakovane igre, s katero bi lahko kaj več kot točko. Po tri rumene kartone pa so si tokrat prislužili igralci Turnišča in Beltinke. V prihodnjem kolu igra Beltinka doma z Impolom, Turnišče pa gostuje pri Ptujem.

Radgončani republiški prvaki

Na reki Dravi na Ptuju je bilo večeraj sklenjeno letošnje republiško prvenstvo za člane in članice A lige v športnem ribolovu. Zmagala je ekipa Gornje Radgone (Miro Matjašec, Daniel Hladen in Božič) in postala republiški prvak. Ekipa Ljutomera je bila druga ekipa Gornje Radgone pa deveta. Radgončani so si pridržali pravico sodelovanja na pokalu Jugoslavije. Pri posameznikih je zmagal Radgončan Zvonko Novak in postal republiški prvak. Miro Matjašec je zasedel tretje mesto.

V Tropovcih teklo 78 rekreativcev

Na Ptuju je bilo organizator tretjega pomurskega rekreacijskega prvenstva za člane in članice A lige v športnem ribolovu. Zmagala je ekipa Gornje Radgone (Miro Matjašec, Daniel Hladen in Božič) in postala republiški prvak. Ekipa Ljutomera je bila druga ekipa Gornje Radgone pa deveta. Radgončani so si pridržali pravico sodelovanja na pokalu Jugoslavije. Pri posameznikih je zmagal Radgončan Zvonko Novak in postal republiški prvak. Miro Matjašec je zasedel tretje mesto.

Sobočani prepričljivo vodijo

Na Dunaju je bil tretji turnir Alpe-Panonijske v judu. Sodelovalo je 13 ekip. Mer pionirji je bil najuspešnejši Hašaj, v svoji kategoriji zasedel prvo mesto. Erniša je bil drugi, tretja mesta pa so zasedli: Rancić, D. Vehab in Kerec. Peti mesti sta osvojila: Lesjak in Lazar, Zilavec, L. Cikajlo in Horvat, sedmo pa Kralj. V mladinski konkurenci je zmagala Ponikvarjeva (OI), Sekereševa je bila druga, tretja mesta so zasedli Mazouzi, Brozovič, Kos in Sadi. Četrta mesta so zasedli Sapač pa sedmi. Dve koli pred koncem vodijo Sobočani z 10 točkami prednosti. T. K.

Dominko in Füle naprej

V Lendavi je bil prvi republiški B turnir v badmintonu za člane. Sodelovalo je 16 moških in 8 žensk. Pri moških je zmagal Dominko, pri ženskih pa Füle. Dominko je bil tretji, Füle peti, Bajs sedmi in Koprivec deveti. Pri ženskih je zmagala Ponikvarjeva (OI), Sekereševa je bila druga, tretja mesta so zasedli Mazouzi, Brozovič, Kos in Sadi. Četrta mesta so zasedli Sapač pa sedmi. Dve koli pred koncem vodijo Sobočani z 10 točkami prednosti. T. K.

Novo avtomatsko strelišče

O pridobitvi je govoril predsednik SD Jovo Jurkovič Anton Kocbek in bil zadovoljen, saj bodo odslej lahko vadili in tekmovali na sodobno urejenem strelišču, hkrati pa tudi lahko organizirali zahtevnejša tekmovanja. Pri

urejanju strelišča so člani družine opravili veliko prostovoljnega dela, saj je v zanemarjeni zgradbi potrebno urediti zvočno izolacijo, zatemniti okna in preplekati prostore. Novo avtomatsko strelišče pa so si vrli strelci iz Vidma tudi zaslužili, saj v zadnjem obdobju dosegajo odlične rezultate. Članska ekipa namreč uspešno tekmuje v republiški ligi, pionirska ekipa pa je celo republiški prvak.

Ob tej priložnosti so tudi izvedli tekmovalništvo. Sodelovalo je 14 ekip in 56 posameznikov. Ekipno je zmagala SD Jovo Jurkovič Videm z 826 krogi, SD Koluman Flisar Tišina je bila četrta z 816, SD Noršinci pa peta z 807 krogi. Med posamezniki je zmagal Podlesek (Ruše) z 281 krogi, Stergar je bil z 277 krogi tretji, Rojko (oba Jovo Jurkovič) z 277 krogi četrti, Pertoci (Tišina) pa je z 276 krogi zasedel peto mesto. F. Marčec

Možje postave v korak s časom

Morda nepričakovano je postala dokaj zanimiva tema za javno glodanje, kakšno je stanje v državni ustanovi, kot je Uprava za notranje zadeve ali bolj po domače rečeno v policiji. Eni si belijo glave z vprašanjem, kako so se možje v uniformah obnašali v procesu demokratizacije v Sloveniji. Ali so bili nevtralni ali so ta proces pospeševali ali pa ga zavirali? Druge zanima, kako je z depolitizacijo oziroma departizacijo milice, tretje pa skrbi, kaj se dogaja na terenu, zlasti še, s kakšnimi metodami nastopajo delavci organov za notranje zadeve in kakšne rezultate dosegajo pri opravljanju nalog. In kako je glede tega v Pomurju?

Načelnik Uprave za notranje zadeve Murska Sobota, Jože Pojbič, med drugim ugotavlja: »Mislil, da nismo zaostajali za časom ali tekli pred njim, temveč smo ocenjevali razmere realno ter vedno našli možnosti in oblike dela, da smo se ustrezno vključevali v procese demokratizacije pri nas. Značilen primer so bili decembrski dogodki in potem naši nadaljnji postopki v zvezi z javnimi shodi, demonstracijami in političnimi delikti.

Če je kdo mnenja, da smo imeli ali imamo kakšne spiske političnih oporečnikov, se hudo moti.

Lahko tudi povem, da v zadnjih petih letih razen dveh primerov (eden izvira iz obdobja po vojni, drugi pa je bolj nacionalnega značaja in smo ga zaznali v Lendavi) nismo obravnavali kaznivih političnih dejanj in tako tudi nikogar nismo obsodili po 133. členu. Načelo našega dela je postalo strokovnost, učinkovitost in human odnos do občanov, s katerimi se vsakdan srečujemo. Kategorično lahko trdim, da našega miličnika, razen redkih izjem, lahko primerjamo s miličnikom ali policijem kjer koli po svetu.

Če so morali biti miličniki šelani, sicer po nenapisanem pravilu, tako rekoč vsi včlanjeni v Zvezo komunistov in so tako predstavljali dokaj močno politično silo, zdaj ni več tako. Bila je izvedena departizacija, kar je v večstrankarskem sistemu tudi nujen proces. Sicer pa po trditvah Jožeta Pojbiča miličniki doslej niso in tudi v prihodnje ne

bodo delali nobenih razlik glede strankarske pripadnosti. Vsi so zanje le občani.

Reka beguncev vodi tudi v Pomurje

Čeprav so doslej nekako uvrščali naloge, ki jih morajo opravljati v obmejnem prostoru, na tretje mesto, pa jih meja v zadnjem času »okupira« bolj kot vse druge stvari. Dolga je približno tako, kot je razdalja od Murske Sobotice do Ljubljane, torej okrog 175 kilometrov. Po političnih spremembah v vzhodnoevropskih državah je tudi ob naši meji precej drugače. Tako se je pretok potnikov v letošnjih sedmih mesecih povečal kar za 5 odstotkov, obenem pa je v zadnjem času močno poraslo število tistih, ki pridejo k nam ilegalno. To so večinoma državljani afro-azijskih dežel, Turčije, Romunije in tudi od drugod. Ko jim uspe priti v naše kraje, je njihov cilj Avstrija.

Na dolgo pot se namreč odpravijo v prepričanju, da jih na Zahodu čakajo z odprtimi rokami in jih takoj zaposlijo, s tem pa se jim obeta malodane bogastvo, o kakršnem lahko doma le sanjajo.

Zato so pripravljene odšteti za pot (raznim posrednikom in zvodnikom) velike vsote svojih prihrankov. Skoraj v vseh primerih pa se izkaže, da so bili zapeljani. Ali jih pri poskusu ilegalnega prehoda v Avstrijo onemogočijo naši obmejni organi ali pa jih po meddržavnem sporazumu od tam vrnejo k nam Avstriji, naši organi pa jih prav tako »pošljejo« čez mejo v tisto državo, od koder so po ilegalni poti prišli k nam. Tako so samo v prvih dveh

tednih v septembru prijeli okrog 150 beguncev. Okrog 80 (Turki in Iranci) se jih je prejšnji terek ponoči pripeljalo do Gederovec kar z avtobusom z beograjsko registracijo. (Na oknih je bil napis Sajamtrans.) Vsi so morali nazaj, potem ko so jih na Upravi za notranje zadeve v Murski Soboti uradno »obdelali«.

Ob meji pa se dogajajo tudi druge »neprijetnosti«. Zdaj, ko ni več v modi »šverckomerc« tehničnega blaga in drugih konjunkturalnih izdelkov, ki so bili namenjeni za preprodajo pri nas, postaja čedalje pogostejši pojav tihotapljenje orožja in mamil. To se dogaja tudi na pomurskih mejnih prehodih. Na srečo pa zaenkrat še niso doživeli tragičnih scen ali incidentov.

Kriminalna dejanja se »posodablajo«

Pojavljajo se tudi nove oblike kriminalitete. Poleg klasičnih krajev in vlomov se storilci teh kaznivih dejanj povezujejo v mobilne skupine, le-te pa prihajajo k nam predvsem z drugih območij. Krađejo po naročilu, blago hitro pošljejo naprej in večkrat je tudi že vnaprej prodano. Takšne primere je težko raziskati. Prihaja tudi do serijskih vlomov, kot je bil to nedavni primer, ko so storilci vlomili v 11 zidanic v lendavski občini in v eno zidnico v Tešanovcih. Sicer pa se je tako imenovana klasična kriminaliteta v Pomurju letos nekoliko zmanjšala, raziskanost primerov pa se je močno povečala. Tako je prijet tudi storilec 14 vlomov v najbolj »eminentne« ustanove v Murski Soboti. Prav tako je bil zelo hitro pojasnjen rop sredi parka v Murski Soboti, ko je skupina 5 ali 6 mlajših oseb prisilila tri starejše občane, da so jim izročili nakit, ure in denar. Pol ure po tem dejanju so bili storilci že znani.

Posebno področje pa je gospodarska kriminaliteta. Kakih večjih oblik v Pomurju letos ni bilo ali pa jih delavci organov za notranje zadeve niso odkrili. Največja nevarnost tovrstnih kaznivih dejanj je prav zdaj, ko prihajajo do stečajev ali likvidacij podjetij in ko se menja istinski odnosi. Letno število prime-

rov je bilo v Pomurju doslej od 120 do 130.

Zelo skrb zbujujoč podatek pa se nanaša na požare. Letos jih je bilo v pokrajini ob Muri že 62 ali kar 83 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Gre za požare, ki so nastali večinoma zaradi nepazljivosti, dotrajane električne inštalacije ali drugih vzrokov. Nekaj je bilo tudi požigov in med njimi so 4 primeri uspeli razčistiti.

Število prometnih nesreč pa se je sicer na srečo (najbrž tudi zaradi višjih kazni za kršitelje v prometu) zmanjšalo za 15,2 odstotka, toda krvni davek na naših cestah je bil vseeno prevelik. Za poškodbami v prometnih nesrečah je umrlo že 19 ljudi, nazadnje (?) triletni otrok na Melincih.

Najpogostejši vzroki so neprimerna (prevelika) hitrost, izsiljevanje prednosti in vinjenost voznikov. Čeprav skušajo biti policaji kar najbolj navzoči v prometu — preventivne in represivne (kazenske) akcije — pa večjih uspehov ne bo, če ne bo postala skrb za večjo prometno kulturo skupna naloga vseh — od staršev, šol do drugih dejavnikov.

Da je možno precej storiti, se je pokazalo ob začetku novega šolskega leta, ko je bilo dokaj dobro poskrbljeno za varen prihod otrok v šolo. In tako bi moralo biti pravzaprav vse leto.

Zmanjkuje denar

Kot opozarjajo pomurski možje postave, jim pretijo tudi lastne težave, ker je začelo zmanjkovati denarja za materialne izdatke. Po sedmih mesecih kaže finančna bilanca primanjkljaj v višini 27.458,00 dinarjev. Ali jih bo to prisililo k zmanjšanju operativnega dela? To bi bila velika škoda ob dejstvu, da se je raziskanost kaznivih dejanj prav letos povečala za 8 odstotkov, tako da je Uprava za notranje zadeve v Murski Soboti glede tega med najboljšimi v Sloveniji.

Najbrž bi kazalo razmišljati o delu miličnikov še dalje, saj ima vsaka stvar najmanj dve strani medalje. Prikazanim dejstvom pa vsekakor ni mogoče oporekati.

JOŽE GRAJ

DELAVSKA UNIVERZA MARIBOR
MARIBOR, Maistrova ul. 5

Vas vabi k vpisu v programe ZA PRIDOBITEV IZOBRAZBE (s priporočilom):

- V PROGRAME NA II. STOPNJI ZAHTEVNOSTI**
- skladišni delavec II. stopnja
 - kuharski pomočnik II. stopnja
 - natakarski pomočnik II. stopnja
 - sobarica II. stopnja

POGOJI ZA VPIS: — končana osnovnošolska izobrazba (lahko je tudi manj kot 8 končanih razredov), — sklenjeno delovno razmerje v stroki (ali napotnica Skupnosti za zaposlovanje), — starost najmanj 18 let.

PRIJAVE zbiramo do 15. oktobra 1990 na Delavski univerzi Maribor, Maistrova ul. 5, telefon (062) 24 881.

V skladu z določili Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (U. I. SRS, št. 3/81, 34/83, 24/85, 1/86, 11/88), Zakona o stanovanjskih razmerjih (U. I. SRS, št. 35/82) Samoupravnega sporazuma o ureditvi nju socialnovarstvenih pravic (U. I. SRS, št. 27/89), Pravilnika o pogojih in merilih za zagotavljanje družbene pomoči iz sredstev solidarnosti za reševanje stanovanjskih vprašanj v občini G. Radgona (U. I. SRS, št. 11/89) in sklepa odbora za solidarnost z dne 10. 9. 1990 razpisuje:

OBČINA GORNJA RADGONA

NATEČAJ

ZA PRIDOBITEV STANOVANJ, KUPljenih S SREDSTVI SOLIDARNOSTI IN STANOVANJ, S KATERIMI RAZPOLAGA OBČINA GORNJA RADGONA — SOLIDARNOSTNI SKLAD, PROSTIH IN ZGRAJENIH V LETU 1991

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so delovne družbe, občani in družine z nižjimi dohodki in sicer:

1. delovni ljudje, zaposleni v podjetjih
2. občani in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v podjetjih,
3. občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja, in sicer upokojeanci, invalidi, borci NOV, starejši in za delo nesposobni občani,
4. delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo obrtno, umetniško ali drugo dejavnost, in delovni ljudje, ki združujejo delo pri delovnih ljudeh, ki samostojno z osebnim delom s sredstvi v lasti občanov opravljajo obrtno ali drugo dejavnost.

Če izpolnjujejo naslednje

- a) splošne pogoje:
 - da upravičenec in oseba, ki z njim stalno stanujejo (zakonec ali oseba s katero živi v življenjski skupnosti, otroci, posvojenec, starši, ki najmanj dve leti živijo z njim v ekonomski skupnosti) ni imel in nima vanjske pravice ali je imetnik neprimerne stanovanja, ali ni lastnik primerne vselejve stanovanja oz. stanovanjske hiše, prav tako pa tudi ne osebe, ki z njim stalno stanujejo, upošteva 7. čl. Pravilnika, da ima upravičenec stalno bivališče na območju občine G. Radgona,
 - da upravičenec oz. njegova družina ali člani gospodinjstva (sle slej se niso ustrezno rešili stanovanjskega vprašanja),
 - da upravičenec oz. kateri izmed članov njegove družine ni lastnik počitniške hiše ali premoženja večje vrednosti (vrednost premoženja presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja),
 - da socialne razmere upravičenca oz. članov njegove družine ali gospodinjstva ustrezajo merilom, ki veljajo za vse oblike pomoči,
 - da upravičenec ali za delo sposoben član družine ni nepravilno nezaposlen,
 - da upravičenec sam oz. z družino, ki se je na lastno željo vrnil v manjše ali neprimerno stanovanje, živi v tem stanovanju vse dve leti pred natečajem,
 - da upravičenec ne more rešiti svojega stanovanjskega vprašanja ob pomoči svojih bližnjih sorodnikov (zakonec, starši, otroci, ki so lastniki večje stanovanjske hiše ali več vselijvih stanovanj in so vsaj dve leti pred natečajem živeli skupaj v hiši oz. stanovanjih);

- b) posebne pogoje:
 - če stvarni mesečni dohodek na člana družine ne presega 34,4 čistega OD na delavca v Republiki Sloveniji v letu 1989 (500,20 din),
 - če stvarni mesečni dohodek samskega občana ne presega 63,9 čistega OD na delavca v Republiki Sloveniji v letu 1989 (67,30 din),
 - le stvarni mesečni dohodek pri mladih družinah ne presega 70 % čistega OD na delavca v Republiki Sloveniji v letu 1989 (826,10 din), (za mlado družino se šteje družina, katere noben zakonec ni starejši od 30 in ima vsaj enega otroka oz. enoroditeljska družina),
 - če živi v neprimernem stanovanju.

Za člane družine se v smislu pravilnika štejejo: Zakonec ali oseba, katere dalj časa trajajoča življenjska skupnost z upravičencem ima po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza, otroci, posvojenec, sorodnik upravičenca in njegovega zakonca, tisti, ki jih je upravičenec dolžan vzdrževati po zakonu, in tisti, ki najmanj dve leti živijo z upravičencem v gospodinjstvi skupnosti.

Center za socialno delo občine Gornja Radgona posebej preverja podatke o članih družine, ki živijo v življenjski oz. gospodinjstvi skupnosti z upravičencem, da daje ustrezno mnenje.

Vloga mora biti na obrazcu SPN 1 (8,40), ki ga kupite v vsaki knjigarni, skupaj z naslednjimi potrdili:

- potrdilo o stalnem bivališču in družinskih članih,
- potrdilo o letnem dohodu vseh družinskih članov,
- potrdilo o premoženjskem stanju oz. dohodku od premoženja,
- morebitna zdravniška potrdila o trajnih obolenjih prosilca in članov njegove družine oz. zdravniško potrdilo o nosečnosti do 5. 10. 1990 na naslov: Skupščina občine Gornja Radgona, Oddelek za socialno upravo.

Nepopolnih vlog, prispelih po razpisnem roku, ne bomo upoštevali.

O izidu natečaja bodo prosilci obveščeni v 15 dneh po virejmenju prednostne liste.

AVTOSERVIS

Janez Škafar
BRATONCI 145 b, 69231 BELTINCI
tel. 069/42-283

Opravljam
— vsa garancijska in zunanjarancijska popravila za vozila
RENAULT
— zunanjarancijsko serviso za vozila ZASTAVA/LADA, VW Golf, OPEL,
— montiramo gume in uredimo železne kolesa

Prilporna se Avtoservisu, Janez Škafar, Bratanci, tel.: 42 283

Podjetje Komunala Murska Sobota, Kopališka 2, 69000 Murska Sobota, obvešča zainteresirane prodajalce na Terezijinem sejmu, ki bo 15. 10. 1990 v Murski Soboti, da lahko plačajo uporabo prodajnega prostora pri blagajni podjetja na Kopališki ulici 2. S plačilom si prodajalci zagotovijo sejemski prostor.

MODEKS

MODNA KONFEKCIJA — MURSKO SREDIŠČE

Družbeno podjetje
Modna konfekcija MODEKS
Mursko Središče, B. Maleka 1
Komisija za delovna razmerja
objavlja natečaj
za delovno mesto
VODJA AVTOMATSKE OBDELAVE PODATKOV

Pogoji: VI./VII. stopnja izobrazbe organizacijske, elektronske ali programerske smeri s tremi leti delovnih izkušenj pri tem ali podobnih delih.
Delo se razpisuje za nedoločeni čas.
Prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov: Modna konfekcija Modeks, Mursko Središče, B. Maleka 1, v 15 dneh od objave. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od dneva izbire.

IZIDI JAVNEGA ŽREBANJA VSTOPNIC NA LENDAVSKI TRGATVI 8. SEPTEBRA 1990

NAGRADA	Serijska številka	Barva
1. 8-dnevno potovanje v Španijo — Solar tours Lendava	1004	roza
2. Varnilni aparat — Merkator Univerzal Lendava	210	roza
3. Moški plašč — Mura, delovna enota Lendava	617	roza
4. Sedemdnevni penzion v hotelu Lipa Lendava	1311	zelena
5. Gala večerja za 6 oseb v gostilni Lovski dom Lendava	1089	zelena
6. 1000,00 din	945	zelena
7. 1000,00 din	831	roza
8. 1000,00 din	1901	zelena
9. 1000,00 din	886	zelena
10. 1000,00 din	1602	zelena
11. 1000,00 din	808	zelena
12. 1000,00 din	309	roza
13. 1000,00 din	462	roza
14. 1000,00 din	2222	zelena
15. 1000,00 din	900	zelena
16. 1000,00 din	973	roza
17. 1000,00 din	656	zelena
18. 1000,00 din	412	roza
19. 1000,00 din	919	zelena
20. 1000,00 din	951	roza

Nagrade lahko prevzamete do 10. oktobra 1990 na upravi Naravnega zdravilišča Lendava, Partizanska ulica 14, vsak dan od 8. do 14. ure.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu številka: (069) 75 044.

IO Turističnega društva Lendava

FRELIN, d. o. o., uvoz-izvoz JEANS SHOP
Lendavska 19, MURSKA SOBOTA ima po ugodni ceni uvožene flanelaste srajce in obvešča stranke, da je odprl

novi trgovino z metriskim blagom ŠTOF STUDIO v Miklošičevi 30 v MURSKI SOBOTI

Odprto od 8. do 12. in od 15. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

Jesenske težave voznikov

Prve jesenske težave voznikov motornih vozil so se že začele. To potrjuje tudi večje število prometnih nesreč. Ker se bliža trgatva, bo tako kot vsako leto, veliko prometnih nesreč, ki bi se jim lahko izognili z malo večjo previdnostjo na cesti.

Izsilil prednost — 10. septembra se je zgodila prometna nesreča pri Murski Soboti. Voznik kolesa z motorjem Igor Erjavec iz Satevec se je peljal po Bjeđičevi ulici. Ko je pripeljal do križišča s magistralno cesto, je zapeljal proti kolesarski stezi in izsilil prednost vozniku osebnega avtomobila Janczu Legenu iz Rakičana. Pri trčenju je Erjavec hudo poškodoval.

Zapeljal v jarek — 12. septembra se je zgodila prometna nesreča pri Otovcih. Voznik osebnega avtomobila Ludvik Grabar iz G. Erjavca se je peljal iz Otovce proti Mačkovec. Pri Otovcih je zapeljal desno bankino od tam pa v jarek in vozilo se je prevrnilo. Voznik je hudo poškodoval.

Tesno prehitavanje — 13. septembra se je zgodila prometna nesreča pri Paričjaku. Voznica osebnega avtomobila Marija Holak iz Bolečeve se je peljala iz Radenec proti Kapeli. V naselju Paričjak je v desnem nepreglednem ovinku dohitela voznika kolesa z motorjem in dreja Škrjanca iz Paričjaka, ki je zavijal v levo. Voznica ga je s svojimi tesnega prehitavanja zadela in zbila po cestišču. Škrjanec se je hudo poškodoval.

PETEK SOBOTA NEDELJA PONEDELJEK TOREK SREDA ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA RADIO MURSKA SOBOTA

5.30 Prebujajte se z nami! (če ne veste, se pri nas danes prebujate, torej lahko od jutranje prebujalca Marjana ...)

TV SLOVENIJA TV SLOVENIJA TV SLOVENIJA TV SLOVENIJA TV SLOVENIJA TV SLOVENIJA TV SLOVENIJA

8.30 Nemščina. 9.00 Angleščina za najmlajše. 9.15 Radovedni Taček. Zlata ptica. 9.35 Čebelica Maja. 10.00 Prometna varnost. 10.20 Čudežna leta.

HTV HTV HTV HTV HTV HTV HTV

9.25 Ponovitve, tv v šoli, mladinske oddaje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Serpico (f), 22.30 Dnevnik, 22.45 Sport, 23.10 Program plus.

TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA TV AVSTRIJA

9.00 Ponovitve, tv v šoli, 14.15 Mladinske oddaje, 18.30 Nogomet, 19.00 Kolo sreče, 19.30 Čas v sliki.

TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA

6.30 Vaška TV. 7.00 Sončnica. 9.05 Verske minute. 9.10 Za otroke. 11.00 Ponovitve.

TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA

8.00 Biblijsko sporočilo. 8.05 Za otroke. 10.30 Gozdnice rdeče mravlje, kratki film.

TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA TV MADŽARSKA

8.25 Ponovitve: Teden, Delta. 9.55 Prenos zasedanja Parlamenta. 17.50 Katoliška kronika.

76 Pravi tiskovni za doniranje zadev. ljubljanska banka Pomurska banka d.d. Murska Sobota

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

Ona: Poskusi ugoditi prijateljevemu željam in videla boš, da si si s tem naredila veliko uslugo. Ob koncu tedna te čaka veselo snidenje, prav tako pa boš dobila odgovor na že zdavnaj zastavljeno vprašanje. On: Obeta se zanimiv konec tedna z osebo, za katero si že dalj časa kar precej ogret. Naj te ne skrbi za posle, saj jim tvoja kratka odsotnost pač ne more škoditi ve kaj škoditi. In nikar se ne zagovori. Ona: Sprejela boš zanimivo povabilo, saj si od njega obetaš veliko več, kot pa se zdi na prvi pogled. Prijateljčina informacija ti bo docela izbristrala trenutno situacijo, ki nikakor ni slaba. On: Spodletela naložba ti še vedno ne gre povsem iz glave, kar pa ti lahko samo še poslabša tvoje trenutno stanje. Miren vikend ti bo omogočil sprostitve, ki si je že dalj časa potreben. In še nekaj več, kar pa je že druga zgodba. Ona: Vse preveč se trapiš z neumnimi mislimi, kaj si bodo o tebi mislili drugi. Vzemij usodo v svoje roke in potegni iz življenja kar največ tudi zase. Nepriznava srečanje ti bo ubodilo spomine. On: Nikar ne nasedaj na navidezno hladnosti določene osebe, saj je vse skupaj le dobra in premissljiva igra. Odlično boš investiral, vendar pa z rezultati vseeno le delno zadovoljen. Toda vse se bo kaj kmalu razjasnilo. Ona: Zberi se in vse skupaj dobro pretehtaj, saj nekdo samo čaka na tvojo napako. V čustvenih zadevah bo potrebna predvsem vztrajnost. Konec tedna se ti obeta nepričakovan prihod, za katerega si boš želela, da ga nikoli ne bi bilo. On: Dobro bi bilo, če bi pomislil tudi na svoje prijatelje, saj te lahko le ti kaj hitro pozabijo. Pozabil boš na dano obljubo, ki pa se je bodo drugi prav dobro spominjali. Predvsem pa tvoj trenutni partner.

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK MURSKA SOBOTA od 21. do 27. sept.

21. sept. ob 18. uri amer. akcijska komedija TANGO IN CASH. Režija: Andrei Konchalovsky, vloge: Sylvester Stallone, Kurt Russell.
22. sept. ob 18. in 20. uri amer. akcijska komedija TANGO IN CASH.
23. sept. ob 18. in 20. uri amer. akcijska komedija TANGO IN CASH.
24. sept. ob 22. uri erotični film LOLITA — trda erotika.
25. sept. ob 18. in 20. uri amer. mladinska drama LJUBEZEN V MINUSU.
26. sept. ob 18. uri amer. mladinska drama LJUBEZEN V MINUSU.
27. sept. ob 18. in 20. uri amer. srhljivka STRAŠNE SANJE V ULICI BRESTOV, III. del.

Kino KUD Šalovci

21. sept. ob 21. uri amer. film TANGO IN CASH.
23. sept. ob 21. uri erotični film LOLITA.

Trgovina

TIPO, Lendavska 19 a Murska Sobota, tel.: 25 493

● prodaja uvožena kolesa ● BMX ● mountain bike ● dirkalna kolesa ● NA DVA OBROKA IN BREZ OBRESTI!

MOTOR MZE TZ 250, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. ☎ 77 659. M-1134
ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, prodam. Šeruga, Bakovci, Nova ulica 11. M-1143
ZASTAVO 750 (za 2000 DEM) in torbo za nošenje otroka prodam. ☎ 73 141. M-1147
DIANO, obnovljeno, ugodno prodam. Karel Horvat, Cankova 19 b. M-1148
LADO KARAVAN 1200, letnik 1983, prodam za 22.000 din. Kličite po 20. uri: ☎ 23 924. M-1149
ZASTAVO 101 LUX, letnik 1976 (cena 6000,00 din) in radio za avto (cena 1000,00) prodam. Moravske Toplice, Lešče 7. M-1150

ZASTAVA 101 GTL 55, letnik 1986, garažiran in v zelo dobrem stanju, ugodno prodam. M. Sobota, Južna 4. ☎ 22 233. M-1231
DIANO (poceni) in semenski krompir dezire prodam. Lipovci 54. M-1232
GS, letnik 1979, registriran, vozen, prodam v celoti ali za dele. Cena 8.900,00 din. Staneta Rozmana 12, M. Sobota, stan. 28/7. M-1233
JUGO KORAL 55, letnik 1989, prodam za 58.000,00 din ☎ 74 982. M-1235
ZASTAVO 750 SPECIAL, letnik 1979, prodam za 14.000,00 din. ☎ (069) 75 887. LE-12929
JUGO 45, letnik 1986, prenovljen, prodam. ☎ (069) 89 146, popoldne. Janez Hadel, Šafarsko 7a, Ljutomer. IN-14463
ZASTAVO 101, letnik 1979, registrirano do aprila 1991, z veliko dodatne opreme, nujno prodam. Cena 3.000 DEM. Miško, Krapje 26, ☎ 82 244. IN-14462
AVTO R 4 GTL, letnik 1983 (cena 25.000,00), in koso za ursus 355 (cena 8.200,00) prodam. ☎ od 8. do 15. ure: 21 660. M-1172
ZASTAVO 101 SUPER, letnik 1979, prodam. ☎ 73 535. M-1175
ZASTAVO 101, letnik 1978, prodam. Petek, Filovci 135. M-1178
MOPEL TORI CROSER in **RENAULT 4 TL**, v brezhibnem stanju, prodam. Moravske Toplice, Dolga ulica 78, ☎ 48 341. M-1181
OPEL KADETT KARAVAN, tip D, in opel kadett, tip B, prodam. ☎ 73 025. M-1182

Murska Sobota, Kocljeva 12 b

GOSTILNA HORVAT, BODONCI vabi v soboto, 22. in v nedeljo, 23. septembra, na **DOMAČE KOLINE z BUJTO REPO**
Vabljeni!

AVTOMATIK A 3ML, star 3 leta, in B-trubo, ugodno prodam. ☎ 24 697. M-1241
126 P, starejši letnik, registriran do maja 1991, prodam. ☎ 26 296 — popoldne. M-1243
KADETT E 1.6 D, letnik 1985, prodam. ☎ 76 827. M-1247
TOMOS AVTOMATIK A 35 A za 11.000 din prodam. Cvetna 10, Bakovci, ☎ 76 071. M-1248
ZASTAVO 126 P, letnik 1987, prodam. Kuzma 55. M-1249
126 P prodam. Majda Grah, Tropovci, Mokoči 7. M-1255

GROZDJE prodam. Oglasite se 8. oktobra 1990. Moravske Toplice, Dolga ulica 99. M-1145
TRAJNOŽARNO PEČ ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE, novo, TOBI Central 20, prodam. ☎ 24 768. M-1146
GD TEŠANOVCI, prodaja hidravlični sistem: oljno črpalko z rezervoarjem, 8 hidravličnih cilindrov, 60–300 cm, mehanske in elektromagnetne ventile, in razne »lajtunge«. Ogled možen zjutraj in zvečer. Vse je v popolnoma uporabnem stanju. Kučan, Tešanovci 60, ☎ 48 308. M-1155
ZAMRZOVALNO OMARO, malo rabljeno, prodam. Telefon zvečer: 21 030. M-1158
DVE TRAJNOŽARNE PEČI IN CALOREX prodam. Budja, Rakičan, Stefana Kovača 25. M-1165

Gostilna **ŽELEZENI BEZNOVCI** vabi v

soboto, 29., in v nedeljo, 30. septembra, na

DOMAČE KOLINE z BUJTO REPO
Vabljeni!

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

PRODAM

TRAKTORJA IMT 560 de lux, 530 ur, in IMT 539, 1200 ur, prodam. 2-osno prikolico menjam za enosno. ☎ 23 421. M-1221

UREJAMO OKOLICE PRI INDIVIDUALNIH HIŠAH!

Vse storitve — od načrta do vrta, dosaditve in čiščenje vrtoč. Telefon popoldne: 22 753.

ČELNI NAKLADALNIK ZA GNOJ, vodovodno črpalko hidropak, plinsko napravo za avto ter lesve za ostrešje prodam. Kovačevci 31. M-1116
TRAKTOR BELORUS, 70 KS, pogon na prednjih kolesih, prodam za 60.000,00 din. Vida, Motvarjevci 65. M-1121
KOMBAJN ZMAJ 780 ugodno prodam. ☎ 77 642. M-1122
TRAKTOR STEYR, 18 KS, prodam. Stefan Kavač, Odranci, Ravenska 3, ☎ 70 029. M-1125
TRAKTOR ZETOR, 45 KM, malo rabljen, prodam. Andrejci 45, ☎ 48 648. (M-1138
NEMSKO SLAMOREZNICO (sekar) in cisterno za gnojnico, 800 l, s črpalko, prodam. Dolnja Bistrica 154. M-1144
KROŽNE BRANE IMT, 24 diskov, in ciklon za siler prodam. ☎ 77 652. M-1154
PREDSETVENIK, 2,20 m, nov, prodam. Sodišinci 54. M-1156
TRAKTOR STEYR, 18 KS, obračalnišnik Panonija, avto 126 P, star tri leta, prodam ali zamenjam po dogovoru za dober traktor (35 KS — Steyr, Ursus, Ferguson, IMT), Tkalec, Črenšovič, Prekmurske čete 112. M-1196
ELEVATOR (transporter), dolžine 10 m, prodam. ☎ 86 052. IN-14458
KOMBAJN ZA POBIRANJE SLADKORNE PESE NEPTUN, malo rabljen, prodam. ☎ 82 643. (IN-14460
MULČER ZA DROBLJENJE RASTLINSKIH OŠTANKOV ter dvoredno koruzno sejalnico OLT ugodno prodam. ☎ 60 510. GR-13897
HIDRAVLIČNO STISKALNICO (PREŠO), 120-litrsko, prodam. Anton čeh, Črenšjevci 123. GR-13886
TRAKTOR IMT 542, star 3 leta, prodam. Satahovič 50 a. M-1043
TRAKTOR STEYR (žaba), pluge, brane, kosilnice Laverda, Zastavo 101, staro 11 let, prodam. Bohnec, Gaberje 145. M-OP

razno

PRODAM

PRIKOLICO ZA AVTO prodam. Mertük, Bratonci 144 b. M-1139

NOVO V ŽIBERCIH!

- V soboto, 22. septembra, ob 18. uri vas vabimo na otvoritev **samopostrežne trgovine PALMA in diskoteke TROPIC**.
- Ob nakupu imate 2 % popusta. Odprto od 8. do 18., v soboto od 8. do 13. ure, ob nedeljah od 9. do 12. ure.

Priporočila se družina Kozel.

- Zabavala vas bosta Toni Šafarič in skupina Prekmurje expres.

JABOLKA za ozimnico,

sorte jonagold, idared, zlati delišes, gloser in jonatan lahko kupite od 20. septembra v skladišču **GOĐEMARCI**. Prodaja jabolk bo vsak dan, razen nedelje, od 7. do 16. ure. Informacije po telefonu št. 86 024 in 87 087. Priporočila se **KMETIJSKA ZADRUGA LJUTOMER—KRIŽEVCI, SADJARSTVO GOĐEMARCI**.

OPEL KADETT 1.3 S LIMUZINA, letnik 1986, naprodaj. Bakovci, Mladinska 30. M-1160
GOLF J, letnik 1978, prodam. Ludvik Kočar, Korovci 6, p. Cankova. M-1162
APN 6 s četlado prodam. Janez Lovrenčec, Turnišče, Prešernova 1. M-1163
BT 50, star 2,5 leta, dobro ohranjen, prodam. Aleš Čurman, M. Sobota, Stara ulica 12. M-1164
KOMBI 850, pripravljen za registracijo, ugodno prodam. Hodoš 69 a. N-1170
FIAT 126 P, letnik 1982, prodam. M. Sobota, Miklošičeva 75. M-1203
ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. ☎ (069) 70 069. M-1215
JUGO KORAL 45, letnik 1988, prodam. M. Sobota, Ivana Regenta 9. M-1217

RENAULT 4, neregistriran, v voznem stanju, ugodno prodam. Vučja gomila 118. M-1188
ŠKODO 100 L, vozno, neregistrirano, prodam. ☎ 46 684. M-1193
GOLF, dizel, letnik 1984, 77.000 km, prodam. ☎ (069) 23 114. M-1198
MOSKVIČ, letnik 1987, prodam. ☎ do 15. ure ob delavnikih: 72 704. M-1199

MOTORNNA VOZILA — PRODAM OPEL KADETT C ugodno prodam. Rakičan, Panonska 54. ☎ 24 840. M-OP

GOLF DIZEL, dobro ohranjen, prodam. ☎ 82 017. IN-3217
ZASTAVO 128, letnik 1983, prodam. ☎ 73 089. GR-13896
FIAT 125 P, vozen, neregistriran, dobro ohranjen, prodam. Cena: 4.500,00 din. Šebjančič, Apače 122 (stara šola). M-13895
AVTO ŠKODA, registriran do aprila, vino, belo in rdeče, žagan les, hrastov in borov — 3 in 5 cm, prodam. Pelc, Rožički Vrh 60, p. Videm ob Ščavnici. GR-13893

ZASTAVO 101 COMFORT 1300, letnik 1982, registriran do septembra 1991, ugodno prodam. ☎ 62 083, po 16. uri. M-13889
MOPEL AVTOMATIK, dobro ohranjen, po polovični ceni, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13885

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

JUGO 45, letnik 1982, vozen in registriran do februarja 1991, prodam za 10.000,00 din. ☎ 77 238. M-1226
R FUEGO TL, letnik 1984, registriran do septembra 1991, prodam. ☎ (069) 21 618, od 18. do 20. ure. M-1227
ZASTAVO GTL, 55.000 km (radio, nove gume semperiti), ugodno prodam. ☎ po 17. uri: 41 060. M-1208
MERCEDES 200 D in YAMAHO XJ 900 prodam. Renkovič 34. M-1210
JUGO KORAL 45, star devet mesecev, karamboliran, ugodno prodam. ☎ 48 381. M-1213
GOLF GL, karamboliran, letnik 1981, in prednji del karoserije golfa prodam. Martjanci 74. M-1229
OPEL KADETT 1.6 i, avtomatik, letnik 1990, prodam. ☎ 25 409. M-1230

ZASTAVO 750, zelo dobro ohranjeno, in puhalnik za seno, ugodno prodam. Dolnji Slaveči 60. M-1120
GOLF JGL, letnik 1981, ugodno prodam. Ignac Zver, Odranci, Ravenska 36. M-1124

RIBE IN PICA HOTIZA OSMICA
☎ 36 008

ŠPORTNO ŠKODO, registrirano do marca, prodam. ☎ 41-397. M-1137
FIAT 126 P prodam za odplačilo. Nataša Jelen, Titova 22, ☎ 21 934. M-1126
ZASTAVO 101, v celoti za rezervne dele, prodam. Car, Domajinci 25. M-1129

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

prodam

MOTORNNA VOZILA

PRODAM

ZASTAVO 101 (za rezervne dele), prodam. Cezanjevci 46, Ljutomer, ☎ (069) 82 848. IN-14459
ZASTAVO 101, starejši letnik, obnovljeno, prodam. ☎ (069) 89 008. IN-14455
ZASTAVO 750, obnovljeno, na novo registrirano, prodam. ☎ 89 166. IN-14451
TOMOS 90 ELEKTRONIC in četlado prodam. Janko Magdič, Gajševci 6, p. Ljutomer. IN-14461
KOMBI VW BUS in **OPEL ASCO** NO ugodno prodam. ☎ popoldne: 45 312. IN-835
LADA 1200 naprodaj. Drago Kšela, Ključarovič 13. ☎ 87 592. M-1102
AVTOMOBIL ZNAMKE FORD ESCORD, starejši letnik, generalno popravljen in registriran pred dvema mesecema, prodam. Černjavič, Murska Sobota, Trg zmage 8, ☎ 22 510. M-1107
JUGO KORAL 45, letnik 11/88, prodam. Kranjec, Murska Sobota, Stefana Kovača 1. M-1108

Gostilna Špilak-Sijarto PUCONCI

vabi na domače koline z bujto repo v petek, soboto in nedeljo 21., 22. in 23. septembra.

ZASTAVO 750, zelo dobro ohranjeno, in puhalnik za seno, ugodno prodam. Dolnji Slaveči 60. M-1120
GOLF JGL, letnik 1981, ugodno prodam. Ignac Zver, Odranci, Ravenska 36. M-1124

RIBE IN PICA HOTIZA OSMICA

☎ 36 008

ŠPORTNO ŠKODO, registrirano do marca, prodam. ☎ 41-397. M-1137
FIAT 126 P prodam za odplačilo. Nataša Jelen, Titova 22, ☎ 21 934. M-1126
ZASTAVO 101, v celoti za rezervne dele, prodam. Car, Domajinci 25. M-1129

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

ZASTAVO 101, letnik 1977, registriran do julija 1991, z radiom in zvočniki, za 10.000,00 din, prodam. Milan Žižek, Porabska 12, G. Radgona. M-13884

DIANO, v dobrem stanju, registrirano do julija 1991, in motokultivator gorenje Muta s frezo in prikolico, prodam. ☎ 82 343, po 20. uri. M-1236

ZASTAVO 126 P, letnik 1983, prodam. Gjerek, Martjanci 84. M-1237
ZASTAVO 101 SKALA 55, ugodno prodam. Vprašati po 16. uri po tel.: 42 450. M-1238
JUGO SKALA 55/5V prodam. Török, Kocljeva 12 c. M-1239
ŠKODO 120 SL, letnik 1979, registrirana do junija 1991, prodam. ☎ 24 921. M-1240

Zlatarstvo Feri Danč

Kidričeva 33
69000 M.SOBOTA
tel: 069/23-243

VESTNIK

VESTNIK — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Bernarda Balažič, Jani Dominiko, Silva Eöry, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec, Štefan Sobočan, Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografija), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1. Telefoni: novinarji 21-383 in 21-064; odgovorni urednik 21-579; glavna urednica in direktorica, naročniški oddelek, računovodstvo in tajništvo 21-064 in 21-383; GPS (Izrečnje) 22-403 in 21-064; dopisništva: Gornja Radgona 74-597, Lendava 75-085 in Ljutomer 81-317. Telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Razno

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 89-3, izdane pri HKS G. Radgona, Alojz Edšid, Pujska cesta 5, Gornja Radgona. FOR-13888

PREKLIC! Preključujem veljavnost spričevala o končani osnovni šoli Jože Hedžet, Šafarsko, izdano na ime Zdravko Novak, Gibina. IN-3216

IŠČEMO AKVIZITERJA ZA PRODAJO ZANIMIVEGA IZDELKA ZA DOM IN HOBY na območju Pomurja in Slovenskih goric. Ponudbe na upravo lista. M-OP

IZDELJEM REZERVOARJE za kulinolje po naročilu. Cene konkurenčne. ☎ 46 451. M-775

IZOLACIJA PROSTOROV, ki jih zaliva voda, izolacija vlažnih zidov s strojnimi rezanjem ali z vrtanjem in injiciranjem, izolacija ravnih streh in temeljev izvaja **Janez Hak**, 69223 Dobrovo 244. M-1234

PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 383117, izdane pri HKS Panonka Murska Sobota, Albin Kerec, Cankova 14. M-1112

PREKLIC! Preključujem veljavnost zaključnega spričevala SCTPU M. Sobota, mizarska smer, za šolsko leto 1980/1981. Franc Kovač, Krajna 9, p. Tišina. M-1115

PONUJAMO STORITVE: urejanje in zasajenje grobov. Pokličite 22 753. M-1130

*Hladen je tvoj grob,
tvoj zadnji dom,
a v srcih naših bivaš ti,
tu je tvoj večni drugi dom.*

V SPOMIN

20. septembra sta minili dve žalostni leti, odkar si nas za vedno zapustil, naš dragi mož, oče in dedek

Ivan Pintarič

iz Ljutomera

V naših nepotolaženih srcih sta praznina in bol. Še vedno ne moremo verjeti, da se nikoli več ne vrneš med nas. Vsem, ki se z lepo mislijo ustavite pri njegovem grobu, prižgete svečko in prinašate cvetje — iskrena hvala!

Vsi, ki smo te imeli radi

Sporočamo žalostno vest, da je v 79. letu umrla

Alice Lah

roj. Nerumeni

Pokopali smo jo v ožjem družinskem krogu 12. septembra 1990 na soboškem pokopališču.

Žalujoci: vsi njeni

*Zaspal si, mož in oče zlati,
zaprl trudne si oči,
naj Bog odpre ti rajska vrata,
to ti iz srca želimo tvoji vsi.*

ZAHVALA

2. septembra nas je v 77. letu starosti zapustil dragi mož, oče, brat in dedek

Matija Zver

pismošča
iz Lendave

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, šopke in za sv. maše ter sočustvovali z nami.

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred in pismoščen za častno stražo, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu in cerkvenim pevcem s Hotize za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Ančka in hčerka Danica z družino

V SPOMIN

12. septembra je minilo 10 let, odkar ni več med nami naše zlate mame

Neže Ficko

iz Motovilec

V naših srcih je nenehno njeno življenjsko delo, ki ga je opravila za nas. Neizmerno smo ji hvaležni za to.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki se je spominjate, postojite ob njenem zadnjem domu, ji poklonite lepo misel ali prižgete svečko v spomin na njo, ki smo jo imeli radi.

OTROCI Z DRUŽINAMI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža, očeta, opape in brata

Ferdinanda Pihlarja

upokojenega trgovca
iz Radomerja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, njegov grob pa zasuli s cvetjem.

Zahvaljujemo se vsem govornikom, lovcem in gasilcem. Zahvala g. duhovniku, cerkvenemu pevskemu zboru iz M. Sobote in pihalnemu kvartetu.

Hvala vsem za ustno ali pisno sožalje, darovalcem cvetja, za sv. maše in v dobre namene.

Prisrčna zahvala medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu.

Žalujoci: žena Zofka in otroci z družinami

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

Marija Benko

iz Zenkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Posebej se zahvaljujemo duhovniku, pevcem žalostink, DO Mura, tozd Moški plašči, 211. brigada.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 44. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, sin, oče in stari oče

Geza Morčič

iz Zenkovec

Ob težki izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno sosedovim Hodoškovim-Perkičevim, prijateljem in znancem, ki ste nam priskočili na pomoč v najtežjih trenutkih, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter draga pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, bolniškemu osebju ušesnega oddelka v Rakičanu, posebej dr. Farkaševi in Onkološkemu inštitutu iz Ljubljane za lajšanje bolečin ob njegovi težki bolezni.

Prisrčna zahvala gasilcem, govorniku KS ter sodelavcem 112. in 119. brigade tozd Perilo.

Žalujoci: vsi njegovi

prodam. Informacije po telefonu (042) 813 272. M-1168

PROJEKCIJSKO HIŠO Z GONOPODARSKIM POSLOPJEJEM, 1,36 ha zemlje, vse v enem kompleksu, ugodno prodam. Ana Jaušovec, Tel. 62, p. Apače, ☎ 74 172. FR-13887

zaposlitve

MAVIATURISTA VABI k sodelovanju anLASTOVKE. ☎ 23 806 — POP.

PROJEKCIJSKO HIŠO Z GONOPODARSKIM POSLOPJEJEM, 1,36 ha zemlje, vse v enem kompleksu, ugodno prodam. Ana Jaušovec, Tel. 62, p. Apače, ☎ 74 172. FR-13887

MAVIATURISTA VABI k sodelovanju anLASTOVKE. ☎ 23 806 — POP.

PROJEKCIJSKO HIŠO Z GONOPODARSKIM POSLOPJEJEM, 1,36 ha zemlje, vse v enem kompleksu, ugodno prodam. Ana Jaušovec, Tel. 62, p. Apače, ☎ 74 172. FR-13887

MAVIATURISTA VABI k sodelovanju anLASTOVKE. ☎ 23 806 — POP.

PROJEKCIJSKO HIŠO Z GONOPODARSKIM POSLOPJEJEM, 1,36 ha zemlje, vse v enem kompleksu, ugodno prodam. Ana Jaušovec, Tel. 62, p. Apače, ☎ 74 172. FR-13887

MAVIATURISTA VABI k sodelovanju anLASTOVKE. ☎ 23 806 — POP.

PROJEKCIJSKO HIŠO Z GONOPODARSKIM POSLOPJEJEM, 1,36 ha zemlje, vse v enem kompleksu, ugodno prodam. Ana Jaušovec, Tel. 62, p. Apače, ☎ 74 172. FR-13887

MAVIATURISTA VABI k sodelovanju anLASTOVKE. ☎ 23 806 — POP.

PROJEKCIJSKO HIŠO Z GONOPODARSKIM POSLOPJEJEM, 1,36 ha zemlje, vse v enem kompleksu, ugodno prodam. Ana Jaušovec, Tel. 62, p. Apače, ☎ 74 172. FR-13887

Dan koruze na polju Srednje kmetijske šole v Rakičanu

To nedeljo ob 9. uri bo na poskusnem polju Srednje kmetijske šole v Rakičanu organiziran ogled mikroposkusov koruze. V ekoloških poskusih je posejanih 61 sort koruze iz zrelostnih razredov od 200 do 500, ki pridejo pri nas v poštev za pridelovanje za zrnje in za silažo. Vsaka sorta je zaradi večje točnosti podatkov štirikrat ponovljena v poskusu.

V bloku poskusa selekcijske hiše PIONEER pa je 26 hibridov, prav tako primernih za naše območje, bodisi za zrnje ali silažo.

Namen poskusov je izbrati najboljšo sorto za naše območje in jo nato uvajati na večje površine. V poskusih so prav tako nove perspektivne sorte, ki jih priporočajo posamezne selekcijske hiše.

Zbrali se bodo ob 9. uri na dvorišču šole in pod strokovnim vodstvom komentirali posamezne sorte.

Te dni mineva 100 let, odkar se je rodil slovenski pisatelj France Bevk. V ta namen so tudi veržejski osnovnošolci pripravili razstavo njegovih del, združeno s prvim kulturnim dnevom v tem šolskem letu. Ob tej priložnosti so sprejeli drugošolce v šolsko kulturno-umetniško društvo Fran Kovačič, v goste pa so povabili vodjo občinske matične knjižnice v Ljutomeru Jelko Godec; ta je mladim prijateljem knjig predstavila Franceta Bevka.

LİK

NA LETOŠNJEM REPUBLIŠKEM TEKMOVANJU TRAKTORISTOV ORAČEV

POMURSKA BRAZDA NAJBOLJŠA

Na letošnjem republiškem tekmovanju traktoristov oračev Slovenije, ki je bilo konec prejšnjega tedna v Braslovčah, sodelovali pa so tekmovalci iz devetih slovenskih regij, so se pomurski orači spet odlično izkazali, saj so osvojili večino najvišjih republiških naslovov.

Tako je v kategoriji lahkih traktorjev zmagal Jože Zver, Anton Gider pa je osvojil 4. mesto. V tekmovanju s težkimi traktorji je bil prav tako najboljši Pomurac Anton Nežič, takoj za njim pa se je na drugo mesto uvrstil Vlado Kramar. Tudi med žen-

skami je zmagala pomurska tekmovalka Marija Rožman, Jožica Horvat je bila tretja. Med mlajšimi traktoristi je zmagal Celjan Franc Rotnik, Štefan Panker iz Pomurja se je uvrstil na drugo mesto, Aleksander Smodiš pa na četrto. Naslov najboljšega slovenskega orača je na letošnjem tekmovanju pripadel Jožetu Zveru, drugi je bil Franc Rotnik iz Celja in tretja Marija Rožman iz Pomurja. Ekipno so pomurski tekmovalci osvojili prvo mesto v vseh kategorijah in tako osvojili

prvo mesto tudi v skupni uvrstitvi.

Prvo- in drugouvršeni tekmovalci bodo zastopali Slovenijo na državnem prvenstvu, dva najboljša orača z jugoslovanskega prvenstva pa bosta prihodnje leto potovala na svetovno prvenstvo. Naj k temu dodamo, da letos na svetovnem prvenstvu, ki bo konec tega tedna na Nizozemskem, sodelujeta Pomurca Blanka Bukvič in Bela Bergles.

L. Kovač

FESTIVAL CVETJA

RADENCI 90

V soboto, 22. septembra, bo Turistično društvo Radenci pripravilo tako imenovani festival cvetja Radenci 90. Prireditev se bo začela ob devetih s »parado cvetja«, v kateri bodo sodelovali: mažoretke, godba na pihala, osnovnošolci in dijaki srednje šole za gostinstvo in turizem. Razstavo cvetja bodo odprli uro pozneje pred kavarno Park. Nato bo koncert godbe na pihala, opoldne pa bodo odprli razstavo grafik ak. slikarja Lojzeta Logarja. Z likovnimi deli se bodo predstavili tudi šolarji in dijaki. Popoldne ob dveh bodo v hotelu Radin predavanja iz hortikulture, ob osmih zvečer pa bo zabavna prireditev cvetlični bal. Turistično društvo Radenci si prizadeva, da bi prireditev festival cvetja čim bolj uspela, zato vabi vse, ki

imajo radi rože in cvetje, da ga prinesejo na razstavo oziroma si ga pridejo ogledat.

S. S.

Na sobotnem taboru Slovenskih krščanskih demokratov so že pri vhodu na osrednji ptujski trg obiskovalce pozdravile tudi pridne in prijazne Prekmurke in poleg prikaza pletenja iz slame ponujale tudi domač kruh, zaseko, gibanico in druge dobrote.

Lik, foto: J. Papp

VERŽEJ

NOVE CERKVENE ORGLE

V petek in soboto so imeli v cerkvi svetega Mihaela v Veržeju slovenost ob predaji novih orgel. Ta cerkev je bila dolgo brez njih in na pobudo kuharice Marije so v ZRN, v mestu Weihreit, priskočili na pomoč. Stanko Cigler je v tamkajšnjem cerkvenem svetu. Vsako leto skušajo z denarjem pomagati deželam v razvoju. Čeprav orgle niso nujno potrebne, pa je gospodu Ciglerju uspelo prepričati ta svet, da so denar letos namenili Veržejem za gradnjo orgel. Seveda so tudi krajin zbrali denar in k 35.000 markam dodali še dvakrat toliko. Pred štirinajstimi dnevi so bile orgle narejene (naredil jih je mojster Jenko iz Ljubljane) in minuli petek je bil v cerkvi svetega Mihaela tudi prvi orgelski koncert. Profesor Filip Križnik iz Trbovelj je pripravil pester koncert posvetnih in cerkvenih pesmi.

V soboto pa so imeli v tej cerkvi posebno slovenost. Mariborski škof Franc Kramberger je imel sveto mašo in med njo blagoslovil orgle. V Veržeju bodo tako še bolj nadaljevali glasbeno izročilo njihovega največjega glasbenega rojaka Slavka Osterca.

D.L.

Višji znesek za socialno varnost, zato večji nekateri prispevki

Slovenska vlada je prejšnji teden sprejela odlok o povišanju najnižjega zneska, ki še zagotavlja najnižjo socialno in materialno varnost zaposlenih.

Od 1870 se je povišal na 2830 din. Nova vrednost velja od prvega septembra. Ali ta vrednost res še zagotavlja socialno varnost, je težko reči, velja pa si jo zapomniti, saj so nanjo vezani izračuni nekaterih pomoči in prispevkov kmetov in obrtnikov, ki so v najnižjem zavarovalnem razredu pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Zato se bodo seveda povišali.

mh

RADENSKA — DIANA, d.o.o., Murska Sobota,

oddaja v najem poslovni prostor Gostišče s prenočišči PINDŽA v Gornjih Petrovcih. Interesenti lahko dobijo podrobnejše informacije po telefonu št. (069) 21-435 oziroma 22-530, int. 110.

TABORNIŠTVO

NA VESELEM SREČANJU 300 UDELEŽENCEV

Zveza tabornikov Slovenije in Zveza tabornikov občine Murska Sobota sta organizatorja VESELEGA SREČANJA MČ v Murski Soboti, ki bo od 21. do 23. septembra. Udeležilo se ga bo okrog 300 mladih tabornikov — medvedkov in čebelic iz vse Slovenije. Osrednja prireditev s tabornim ognjem bo v soboto popoldne pri kroškem brodu. Mladi bodo obiskali tudi spominski dom na Vaneči.

F. M.

MURSKA SOBOTA

ŽOGA JE OKROGLA, MIKROFONI TUDI, PA ŠE KAJ DRUGEGA...

Predvidoma zadnja letošnja prireditev v soorganizaciji Radia Murska Sobota, ki je bila na prostem, si je nadejala laskav naslov: Žoga je okrogla, mikrofon pa tudi. Če bi bili zraven, bi videli, kaj vse je moralo prenesti nogometno igrišče NK Mura iz Murske Sobotice, vsaj toliko kot radijski valovi. Mislim, da v vsej zgodovini metnega igrišča ni bilo na njem toliko kilogramov naenkrat, toliko zgrešenih žog in toliko udarcev mimo. Ampak — prav v tem je bil čar celodnevne prireditve, ki so jo nekateri vzeli preveč resno in zaradi tega skoraj izgubila svojo mikavnost.

Pionirji so odigrali svoj resni turnir, dekleta iz Gradišča so do bro namučila novinarska peresa (6:6 in nato v enajstmetrovkah 2:2), debeli in suhi oz. suhi in debeli (v prvem polčasu so igrali debeli Sobotice in suhi Radgone, v drugem pa suhi Sobotice in debeli Radgone) so dodobra zabavali gledalce, na pomožnem igrišču pa so se igrali ansambli in pevcu ter po svoje zabavali prisotne.

Skratka, bil je zanimiv dan in kljub grozečim oblakom je mital brez dežja, poškodb in modric.

Foto: Rađe Bakračević, Feri Mušič

Za poslušalce RMS in obiskovalce so bili najzanimivejši gostje, katerimi se je pogovarjal športni novinar Tonček Gider. Poleg Marka Ilesiča, predsednika NZJ, je pred mikrofonom blestel tudi Ludvik Krančič, dober poznavalec soboškega nogometa, in marsikaj povedal iz zgodovine NK Mura.

Zdravniki v Lendavi delajo po starem

Direktor zdravstvenega doma v Lendavi, dr. Franjo Kolarič, za zdravnike, ki se ne strinjajo s sprejetim ukrepom varčevanja — ki pomeni zamenjavo dežurstva z nočno pripravljenostjo na domu — ni izrekel dekreta in ga niti ne namerava. Zdravniki še naprej delajo po starem, torej še naprej opravljajo dežurstvo v zdravstvenem domu. Nezaupnica direktorju z njihove strani še velja, po nekaterih izjavah pa naj bi se zdravnikom pridružili še drugi zdravstveni delavci.

Direktor zdravstvenega doma torej ne namerava sprejemati odločitev, ampak prepušča to kolegiju direktorjev Pomurskega zdravstvenega centra.

mh

Murina pomoč svojcem umrlih rudarjev

Vodstvo podjetja Mura se je odločilo pomagati svojcem umrlih rudarjev v nesreči v rudniku Kreka. Pripravili so pošiljko izdelkov (hlač, oblek, vetrovk, srajo in drugega) v vrednosti 95 tisoč dinarjev in jo prek občinskega Rdečega križa poslali na Rdeči križ Slovenije, ki je pomoč dolžan prepeljati do prizadetih. Pošiljka v pomoč prizadetim je bila poslana prejšnji teden.

mh

Le pogledite jih! Mrki obrazi in v pogledih dovolj zgovorno sporočilo novinarjem: pazite se, kajti zmele vas bomo v palačinke. Dekleta NK Gradišča so že na obveznem poziranju fotografom dale vedeti, kaj čaka novinarje v tekmi. In niso se zmotile. Svoje groznje so dobesedno in v celoti uresničile...

...ti nasmeški so le zunanja podoba tistega, kar se je dogajalo v notranjosti pomurskih novinarjev. Stalno sedanje za pisalnimi mizami (pomanjkanje kondicije) in že znano navidezno junaštvo (nam pa nikoli nič ne more) se je na koncu tekme pokazalo v pravi luči. Kljub nekaterim lepim baletnim vložkom pa novinarjem ni uspelo premagati dobre ekipe NK Gradišče.

Rekli smo, da je žoga okrogla, mikrofon pa tudi. Pa ne samo to, pogledite si, kaj vse je lahko okroglo (celo bolj kot žoga) na obeh straneh glavne popoldanske atrakcije, nogometne tekme med obiskovalci in suhimi. Levo je selektor Sobočanov, desno Radgonačanov. Ni kaj — oba sta imela svojo določeno težo. Tekma pa tudi.